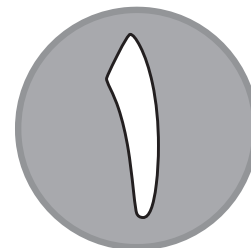

دفترچہ شماره (۱)

آزمون ۱۹ مردادماه ۱۴۰۳

آزمون اختصاصی

دوازدهم انسانی

ساعت ۸ تا ۹:۵۰ صبح

۹۰ سؤال در ۱۱۰ دقیقه

نام درس	معمولاً دانش آموزان در هر ردهی ترازى به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ می دهند.				این قسمت را قبل از شروع آزمون پر کنید
	۷۰۰۰	۶۲۵۰	۵۵۰۰	۴۷۵۰	
ریاضی و آمار	۶	۴	۲	۱	شما به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ خواهید داد؟
علوم و فنون ادبی	۷	۵	۴	۲	
جامعه‌شناسی	۷	۶	۵	۳	
روان‌شناسی	۸	۶	۵	۳	

عنوان مواد امتحانی گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد، شماره سؤالات و مدت پاسخ‌گویی

ردیف	وضعیت پاسخ‌گویی	مواد امتحانی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره	مدت پاسخ‌گویی (به دقیقه)
۱	اجباری	ریاضی و آمار (۲)	۱۰	۱	۱۰	۱۵
۲	اختیاری	ریاضی و آمار (۱)	۱۰	۱۱	۲۰	۱۵
۳	اختیاری	ریاضی و آمار (۳)	۱۰	۲۱	۳۰	۱۵
۴	اجباری	علوم و فنون ادبی (۲)	۱۰	۳۱	۴۰	۱۰
۵	اجباری	علوم و فنون ادبی (۱)	۱۰	۴۱	۵۰	۱۰
۶	اختیاری	علوم و فنون ادبی (۳)	۱۰	۵۱	۶۰	۱۵
۷	اجباری	جامعه‌شناسی (۲)	۱۰	۶۱	۷۰	۱۰
۸	اختیاری	جامعه‌شناسی (۱)	۱۰	۷۱	۸۰	۱۰
۹	اجباری	روان‌شناسی	۱۰	۸۱	۹۰	۱۰

پدید آورندگان آزمون

طراحان به ترتیب حروف الفبا

نام درس	نام طراحان
ریاضی	محمد بحیرایی، محمد حمیدی، علی قهرمانزاده، عباس مالکی، ابراهیم نجفی
علوم و فنون ادبی	سید علیرضا احمدی، حسن اصحابی، محسن اصغری، سعید جعفری، رضا رنجبری، سید علیرضا علویان، مجتبی فرهادی، یاسین مهدیان، هومن نمازی
جامعه‌شناسی	ریحانه امینی، آریتا بیدقی، فاطمه صفری، آرش مرتضائی‌فر، محمد مهدی یعقوبی
روان‌شناسی	حمیدرضا توکلی، محمد حبیبی، مهسا عفتی
عربی، زبان قرآن	محمود بادبرین، مجید بیگلری، علی رسولی، حسین شجاع‌الدینی، امیرحسین شکوری، حمیدرضا قائدامینی، مرتضی کاظم‌شیرودی، احسان کلاته‌عربی، روح‌الله گلشن، سید محمدعلی مرتضوی، فاطمه منصور خاکی
فلسفه و منطق	جواد پاکدل، سبا جعفرزاده صابری، عرفان دهدشیا، محمد رضایی‌نقا، موسی سپاهی
اقتصاد	سارا شریفی، مهدی ضیائی، احسان عالی‌نژاد، مهدی کاردان

گزینشگران و ویراستاران

نام درس	گزینشگر	مسئول درس	ویراستاران	مستندسازی
ریاضی	محمد بحیرایی	محمد بحیرایی	مهدی ملارمضائی، محمد حمیدی، عباس ملکی	الهه شهبازی
علوم و فنون ادبی	سیدعلیرضا احمدی، فرهاد علی‌نژاد	سیدعلیرضا احمدی، فرهاد علی‌نژاد	یاسین مهدیان	فریبا رئوفی
جامعه‌شناسی	سیدآرش مرتضائی‌فر	سیدآرش مرتضائی‌فر	امیرحسین کاروین	سجاد حقیقی‌پور
روان‌شناسی	مهسا عفتی	مهسا عفتی	فرهاد علی‌نژاد، ملیکا ذاکری	محمدصدرا پنجه‌پور
عربی، زبان قرآن	احسان کلاته‌عربی	سید محمدعلی مرتضوی	درویشعلی ابراهیمی	لیلا ایزدی
فلسفه و منطق	علیرضا نصیری	علیرضا نصیری	فرهاد علی‌نژاد، علی زیبا	سوگند بیگلری
اقتصاد	مهدی ضیائی	سارا شریفی	علی عشوریان	سجاد حقیقی‌پور

گروه فنی و تولید

مدیر گروه	سید محمدعلی مرتضوی
مسئول دفترچه	فاطمه منصور خاکی
گروه مستندسازی	مدیر: محیا اصغری، مسئول دفترچه: لیلا ایزدی
حروف‌چین و صفحه‌آرا	مهشید ابوالحسنی
ناظر چاپ	حمید عباسی

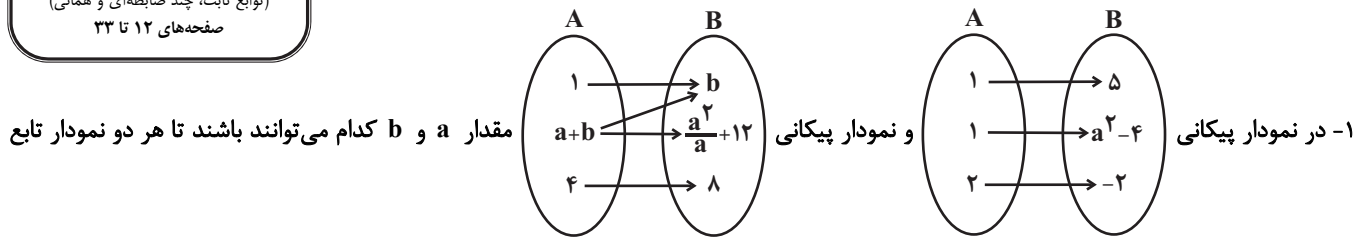
سؤالاتی که با نشانگر **نهایی** مشخص شده‌اند، مشابه سؤالات امتحانات نهایی هستند. با تمرین این دسته از سؤالات می‌توانید در امتحانات نهایی عملکرد بهتری داشته باشید.

ریاضی و آمار (۲)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۵ دقیقه

آشنایی با منطق و استدلال ریاضی
(استدلال ریاضی)
تابع
(توابع ثابت، چند ضابطه‌ای و همانی)
صفحه‌های ۱۲ تا ۳۳

$$b = 9 \text{ و } a = -3 \quad (۲)$$

$$b = 9 \text{ و } a = 3 \quad (۱)$$

$$b = -3 \text{ و } a = -1 \quad (۴)$$

$$b = 3 \text{ و } a = 1 \quad (۳)$$

۲- کدام یک از گزینه‌های زیر استدلال قیاس استثنایی را به زبان گزاره‌ها نشان داده است؟

$$((p \Leftrightarrow q) \wedge q) \Leftrightarrow p \quad (۲)$$

$$((p \Rightarrow q) \wedge q) \Rightarrow p \quad (۱)$$

$$((p \Leftrightarrow q) \wedge p) \Rightarrow q \quad (۴)$$

$$((p \Rightarrow q) \wedge p) \Rightarrow q \quad (۳)$$

۳- در تابع $f(x) = \begin{cases} x+k & , x \geq k \\ -2x+3 & , x \leq k \end{cases}$ مقدار $f(\sqrt{2}-1)$ چقدر است؟

$$-5 \quad (۲)$$

$$-2\sqrt{2} \quad (۱)$$

$$-2\sqrt{2}+5 \quad (۴)$$

$$5 \quad (۳)$$

۴- اگر $f = \left\{ \left(6a^2 - a - 1, 0 \right), \left(-3a - b, b \right), \left(2a + 1 + a^2, \frac{4}{9} \right) \right\}$ یک تابع همانی باشد، مجموع مؤلفه‌های دوم آن کدام است؟

$$\frac{43}{36} \quad (۴)$$

$$\frac{-1}{4} \quad (۳)$$

$$\frac{53}{18} \quad (۲)$$

$$\frac{17}{18} \quad (۱)$$

۵- عبارت کلامی «مجذور مجموع مکعبات دو عدد حقیقی غیر صفر برابر معکوس حاصل ضرب دو عدد است.» به زبان ریاضی کدام است؟

$$x, y \neq 0, (x^3)^2 + (y^3)^2 = \frac{1}{xy} \quad (۲)$$

$$x, y \neq 0, (x^3 + y^3)^2 = \frac{1}{xy} \quad (۱)$$

$$x, y \neq 0, \sqrt{x^3 + y^3} = \frac{1}{xy} \quad (۴)$$

$$x, y \neq 0, \sqrt{x^3 + y^3} = \frac{1}{x} + \frac{1}{y} \quad (۳)$$

محل انجام محاسبات

۶- علی بعد از نوشتن استدلال زیر اعدادی را جای گذاری کرد اما در بعضی مواقع، استدلالش به خطا منجر می شد، اولین اشتباه او در کدام گام است؟

فرض $a > b$, $a, b \neq 0$

۱: $a + a > a + b$

۲: $\frac{a+a}{b} > \frac{a+b}{b}$

۳: $\frac{a}{b} + \frac{a}{b} > \frac{a}{b} + \frac{b}{b}$

۴: $\frac{a}{b} + \frac{a}{b} - \frac{a}{b} > \frac{a}{b} + \frac{b}{b} - \frac{a}{b}$

۵: $\frac{a}{b} > \frac{b}{b}$

۶: $\frac{a}{b} > 1$

گام ۱ (۴)

گام ۲ (۳)

گام ۳ (۲)

گام ۴ (۱)

۷- تابع f یک تابع همانی و g یک تابع ثابت است. اگر $f(\frac{1}{a}) = f(\frac{1}{a}) + g(\frac{1}{b})$ و $f(\frac{1}{3}) = f(\frac{1}{a}) \times f(\frac{1}{3})$ و $g(\frac{1}{a}) = f(\frac{1}{3a})$ باشد. حاصل $g(ab)$ کدام است؟ ($a, b \neq 0$)

$\frac{1}{3}$ (۴)

$\frac{1}{6}$ (۳)

۳ (۲)

۱۸ (۱)

۸- اگر تابع $f(x) = (a-2b)x + c$ تابع همانی و تابع $g(x) = (a+b)x + 2b$ تابع ثابت باشد، حاصل $f(a) + f(b) + g(c)$ کدام است؟

$-\frac{2}{3}$ (۴)

$\frac{1}{3}$ (۳)

۱ (۲)

صفر (۱)

۹- با چیدن قطعات یک پازل در کنار هم، مربعی به مساحت a ساخته می شود. این پازل طوری طراحی شده است که با تغییر چینش بعضی قطعات می توان یک مثلث قائم الزاویه به مساحت b نیز درست کرد. دانش آموزی استدلال زیر را در مورد رابطه بین a و b نوشته است. ایراد این استدلال در کدام گام است؟

۱) $a = b$

۲) $a^2 = ab$ ..... طرفین تساوی گام ۱ را در a ضرب کرده است

۳) $a^2 - b^2 = ab - b^2$ ..... b^2 را از طرفین تساوی گام ۲ کم کرده است

۴) $(a-b)(a+b) = (a-b)b$ ..... طرفین تساوی گام ۳ را تجزیه کرده است

۵) $\frac{(a-b)(a+b)}{(a-b)} = \frac{(a-b)b}{(a-b)}$ ..... طرفین تساوی گام ۴ را بر $a-b$ تقسیم کرده است

۶) $b + b = b$ ..... به جای a طبق گام ۱، مقدار b را قرار داده است

۷) $\frac{2b}{b} = \frac{b}{b}$ ..... طرفین تساوی گام ۷ را بر b تقسیم کرده است

۸) $2 = 1$ .....

گام ۷ (۴)

گام ۶ (۳)

گام ۵ (۲)

گام ۳ (۱)

۱۰- اگر f تابع ثابت و برای $m, n, k \in \mathbb{N}$ ، $f(kx) = (k^2 - 3)f(x)$ و تابع g به صورت زیر یک تابع همانی باشد، مقدار $f(m)$ کدام است؟

$g = \{(k, n^2 - 3n + 4), (2n, m^2 - 4m + 4), (f(n), n - 4)\}$

صفر (۴)

-۲ (۳)

-۳ (۲)

-۴ (۱)

محل انجام محاسبات

ریاضی و آمار (۱)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اختیاری است.

وقت پیشنهادی: ۱۵ دقیقه

معادله درجه دوم

(معادله‌های شامل عبارتهای گویا)

تابع

(مفهوم تابع، ضابطه جبری تابع)

صفحه‌های ۳۳ تا ۵۵

۱۱- دو کارگر با هم کاری را در ۳ روز انجام می‌دهند. کارگر اول، به تنهایی این کار را ۸ روز کم‌تر از زمانی که

کارگر دوم به تنهایی کار کند، تمام می‌کند؛ کارگر اول کار را در چند روز به تنهایی تمام می‌کند؟

$$۱۲ \quad (۱) \quad ۴ \quad (۲)$$

$$۸ \quad (۳) \quad ۱۶ \quad (۴)$$

۱۲- اگر مجموع اعضای برد تابع $f: \{0, a, 1\} \rightarrow B$ برابر $2\sqrt{2} + 4$ باشد، مقدار a چقدر است؟

$$۸ \quad (۱) \quad \sqrt{8} \quad (۲) \quad -۱ \quad (۳) \quad -۷ \quad (۴)$$

۱۳- با توجه به معادلات گویای $A: \frac{3x-2}{x} + \frac{2x+5}{x+3} = 5$ و $B: \frac{x^2-2x+2}{x^2-2x} - \frac{1+x}{x} = \frac{x-1}{x-2}$ مجموع جواب‌های قابل قبول دو معادله A و B کدام

است؟

$$-۴ \quad (۱) \quad ۴ \quad (۲)$$

$$۵ - \frac{\sqrt{33}}{4} - ۶ \quad (۳) \quad \text{صفر} \quad (۴)$$

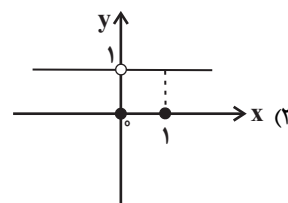
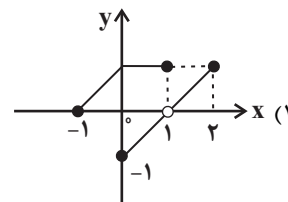
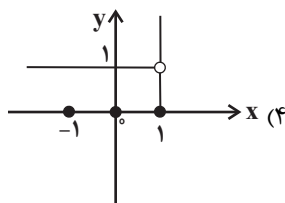
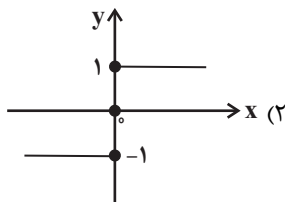
۱۴- یک کیک را بین چند نفر تقسیم کردیم و به هر نفر مقداری مساوی رسید. سپس دو نفر دیگر به جمع آن‌ها اضافه شد و یک کیک به همان اندازه بین

آن‌ها به‌طور مساوی تقسیم کردیم در این مرحله به هر نفر به اندازه $\frac{1}{12}$ کمتر کیک رسید. اگر نصف کیک را بین نفرات ثانویه تقسیم می‌کردیم به هر

نفر چه سهمی از کیک می‌رسید؟

$$\frac{1}{6} \quad (۱) \quad \frac{1}{12} \quad (۲) \quad \frac{1}{18} \quad (۳) \quad \frac{1}{24} \quad (۴)$$

۱۵- کدام نمودار فقط با حذف یک نقطه می‌تواند تبدیل به نمودار یک تابع شود؟

۱۶- به ازای کدام مقدار k در معادله گویای $\frac{t^2 + 2t - 3}{k-1} = \frac{3k+t+4}{\left(\frac{1}{t}\right)^2 - 1}$ مقدار t معکوس مقدار k می‌شود؟

- (۱) ۳ (۲) ۲ (۳) ۱ (۴) $\frac{1}{2}$

۱۷- اگر رابطه f تابع باشد، در این صورت $x^2 - y^2$ کدام است؟ ($x \neq 0$)

$$f(x) = \{(2, x^2 - 2x), (1, 2), (5, 0), (2, xy), (5, x^2 + y), (x + 3, 4)\}$$

- (۱) ۱۲ (۲) -۴ (۳) ۸ (۴) صفر

۱۸- کدام رابطه همواره بیانگر یک تابع است؟

- (۱) رابطه بین هر عدد طبیعی و تعداد شمارنده‌های اول آن.
 (۲) رابطه بین هر عدد طبیعی و شمارنده‌های آن.
 (۳) رابطه بین هر فرد و دوستانش
 (۴) رابطه بین هر شهر و نمایندگان شورای شهر آن

۱۹- راننده یک خودرو باید مسیری ۲۰۰ کیلومتری را طی کند. اگر او سرعتش را ۲۰ کیلومتر بر ساعت کاهش دهد، ۵۰ دقیقه دیرتر به مقصد می‌رسد.

نسبت سرعت اولیه خودرو به سرعت خودرو پس از کاهش کدام است؟

- (۱) $\frac{3}{2}$ (۲) $\frac{4}{3}$ (۳) $\frac{5}{4}$ (۴) $\frac{6}{5}$

۲۰- تابع $f(x) = -\frac{1}{2}x + 4$ را در دامنه $\{-99, -98, \dots, 0, 1, \dots, 99, 100\}$ در نظر بگیرید. مقدار متوسط عضوهای برد تابع f ، کدام است؟

- (۱) $\frac{3}{5}$ (۲) $\frac{3}{75}$ (۳) ۴ (۴) $\frac{4}{25}$

ریاضی و آمار (۳)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اختیاری است.

آمار و احتمال

(درس ۱: شمارش، درس ۲: احتمال)
صفحه‌های ۱ تا ۲۱

وقت پیشنهادی: ۱۵ دقیقه

۲۱- تعداد زیرمجموعه‌های ۳ عضوی $A = \{a, b, c, d, e\}$ که شامل a و فاقد e باشد چقدر است؟

(۱) ۲   (۲) ۳   (۳) ۶   (۴) ۴

۲۲- با حروف کلمه «غزالی» چند کلمه سه حرفی بدون تکرار حروف که با حرف «ل» شروع می‌شود، می‌توان نوشت؟

(۱) ۱۲   (۲) ۲۰   (۳) ۲۴   (۴) ۱۸

۲۳- از بین اعداد سه رقمی، عددی به تصادف انتخاب می‌کنیم. احتمال آن که ارقام این عدد متفاوت باشند، چند برابر احتمال آن است که رقم دهگان آن از

رقم یکانش بزرگ‌تر باشد؟

(۱) $0/72$ (۲) $1/6$ (۳) $1/52$ (۴) $1/72$

۲۴- در انتخاب دو مهره از کیسه‌ای شامل ۶ مهره آبی و ۵ مهره قرمز، تعداد اعضای کدام حالت کمتر از بقیه است؟

(۱) دو مهره همزمان از کیسه خارج کنیم.

(۲) یک مهره از کیسه خارج کرده و پس از کنار گذاشتن آن، مهره دیگری خارج کنیم.

(۳) ابتدا یک مهره آبی خارج کرده و سپس مهره دوم را از بین بقیه خارج کنیم.

(۴) یک مهره خارج کرده پس از مشاهده رنگ آن، به کیسه برگردانیم و مهره دیگری خارج کنیم.

۲۵- اگر از بین ۵ دانش‌آموز رشته ریاضی، ۶ دانش‌آموز رشته تجربی و ۴ دانش‌آموز رشته انسانی، یک کمیته ۴ نفره تشکیل دهیم، تعداد حالات کدام

گزینه بیشترین خواهد بود؟

(۱) یک نفر مشخص از دانش‌آموزان رشته انسانی حتماً در کمیته باشد. (۲) دقیقاً دو دانش‌آموز از رشته تجربی انتخاب شود.

(۳) از هر رشته لااقل یک نفر در کمیته حضور داشته باشند. (۴) دقیقاً یک دانش‌آموز رشته انسانی در کمیته حضور داشته باشد.

محل انجام محاسبات

۲۶- نهایی فضای نمونه پرتاب ۲ تاس و ۲ سکه با هم چند عضو دارد؟

- (۱) ۱۰۸   (۲) ۱۲۲   (۳) ۱۴۴   (۴) ۲۱۶

۲۷- نهایی چند عدد سه رقمی بدون تکرار ارقام می‌توان نوشت که مضرب پنج یا زوج باشد؟

- (۱) ۲۸۰   (۲) ۳۵۲   (۳) ۴۸۲   (۴) ۳۹۲

۲۸- در یک بازی ۱۶ نفره به هر نفر شماره ۳ تا ۱۸ را می‌دهیم. سه تاس را پرتاب می‌کنیم و اعداد رو شده را با هم جمع می‌کنیم و آن شخصی که آن

شماره را داشته باشد. برنده می‌شود. احتمال این که شخص صاحب عدد ۱۱ برنده شود، کدام است؟

- (۱) $\frac{1}{10}$ (۲) $\frac{1}{9}$ (۳) $\frac{1}{8}$ (۴) $\frac{1}{7}$

۲۹- یک پارکینگ دارای ۴ درب است. وقتی از یک درب وارد می‌شوید باید از درب دیگری خارج شوید. به چند طریق حسن و علی می‌توانند از این

پارکینگ استفاده کنند به طوری که آن‌ها درب ورودی و درب خروجی یکسانی نداشته باشند؟

- (۱) ۱۶۸   (۲) ۱۰۸   (۳) ۸۴   (۴) ۵۴

۳۰- نهایی در یک مسابقه دومیدانی، ۷ نفر شرکت کرده‌اند که ۳ دانش‌آموز از مدرسه A و ۴ دانش‌آموز از مدرسه B به خط پایان رسیده‌اند. با کدام

احتمال، مقام اول و آخر، از مدرسه A است؟

- (۱) $\frac{2}{3}$ (۲) $\frac{1}{7}$ (۳) $\frac{5}{9}$ (۴) $\frac{3}{14}$

فصل دوم (درس‌های ۴ تا ۶)
+ کارگاه تحلیل فصل دوم
صفحه‌های ۳۵ تا ۵۶

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

علوم و فنون ادبی (۲)

۳۱- کدام گزینه جزء ویژگی‌های زبانی نثر دوره عراقی نیست؟

- (۱) در این دوره برخی نویسندگان کتاب‌های ساده را به زبان مشکل‌بازنویسی می‌کردند.
- (۲) یکی از ویژگی‌های نثر این دوره به وجود آمدن سستی و ضعف در ساخت دستوری جملات است.
- (۳) تاریخ‌نویسی در این دوره به اسلوب ساده رواج یافت، هرچند نمونه‌هایی با نثر پیچیده نیز یافت می‌شود.
- (۴) ورود لغات مختلف قبایل ترک و مغول از ویژگی‌های این دوره است که در عهد تیمور سرعت رشد آن بیشتر شد.

۳۲- سبک کدام بیت با توجه به ویژگی فکری متفاوت است؟

(۱) بیمار غمت را، به جز از صبر دوا نیست	صبرست دواى من و دردا که مرا نیست
(۲) غار جهان گرچه تنگ و تار شده است	عقل بسنده است یار غار مرا
(۳) چراغ عشق به گلخن شود دلیل مرا	شبی به گلخن خود می‌برد خلیل مرا
(۴) رندی‌ای کان سبب کم‌زنی من باشد	به ز زهدی که شود موجب پندار مرا

۳۳- کدام بیت فاقد مجاز است؟

(۱) دمی که در طلب نظم بنده حکم معلى	به من رساند در ابلاغ اهتمام نمایی
(۲) هزار سجده بی‌اختیار کردم و گشتم	مدد ز ناطقه جوئی زبان به مدح گشایی
(۳) فغان که پای رسیدن به آن جناب ندارد	ز دست رفته ضعیفی به گل فرو شده پایی
(۴) به صبر یافت نهال امید نشو و نمائی	فتاد پادشهی عاقبت به فکر گدایی

۳۴- در کدام بیت مجاز به علاقه شباهت دیده می‌شود؟

(۱) شکفته شد گل خمرآ و گشت بلبل مست	صلای سرخوشی، ای صوفیان باده‌پرست
(۲) اساس توبه که در محکمی چو سنگ نمود	بین که جام زجاجی چه طرفه‌اش بشکست
(۳) بیار باده که در بارگاه استغنا	چه پاسبان و چه سلطان، چه هوشیار و چه مست
(۴) از این رباط دو در، چون ضرورت است رحیل	رواق و طاق معیشت، چه سربلند و چه پست

۳۵- در کدام گزینه به درستی علاقه مجاز مشخص شده است؟

(۱) غافل مشو ز مرگ که در چشم اهل هوش	موی سفید، رشته به انگشت بستن است (علاقه کلیت)
(۲) هم‌چو منصور او هزاران جام خورد	نه چو آدم دانه اندر دام خورد (علاقه سببیت)
(۳) غبار قافله عمر چون نمایان نیست	دواسب‌رفتن لیل و نهار را دریاب (علاقه جنسیت)
(۴) بس که با سنگ ز سختی دل من یک‌رنگ است	سنگ بر شیشه من، شیشه‌زدن بر سنگ است (علاقه شباهت)

۳۶- وزن کدام بیت متفاوت است؟

- (۱) خسرو ملک جهانم من که در جنبت غلامم
 (۲) عشق و مستوری نباشد پای گو در دامن آور
 (۳) نامهٔ تعزیت دختر رز بنویسید
 (۴) دانی از بهر چه معنی خاک پایت می‌نباشم
- خواجۀ آزادگانم من که در بندت اسیرم
 کز گریبان ملامت سر برآوردن نیارد
 تا همه مغیجگان زلف دوتا بکشایند
 تا تو را ننشیند از من بر دل نازک غباری

۳۷- تعداد هجاهای کشیدهٔ کدام بیت، در مقابل آن نادرست ذکر شده است؟

- (۱) لعل است یا لبانت، قند است یا دهانت
 (۲) من اول روز دانستم که این عهد
 (۳) ما توبه شکستیم که در مذهب عشاق
 (۴) عطار که در عین گلاب است عجب نیست
- تا در برت نگیرم، نیکم یقین نباشد (دو)
 که با من می‌کنی محکم نباشد (دو)
 صوفی نپسندند که خمار نباشد (چهار)
 گر وقت بهارش سر گلزار نباشد (پنج)

۳۸- وزن کدام ابیات یکسان است؟

- (الف) رفت و کنون شام و سحر تا در او از دل من
 (ب) مرغان و ماهی در وطن آسوده‌اند آلا که من
 (ج) ساقیا باده فزون کن، تا منت گویم که چون کن
 (د) در غم آمم که شود عمر من از دست چو گل
- آه پی آه روان ناله پی ناله نگر
 بر من جهانی مرد و زن بخشوده‌اند آلا که تو
 خیزم از مسجد برون کن، کز می دوشینه مستم
 وز چمن وصل توان مهر گیایی نرسد
- (۱) الف - ب
 (۲) ب - ج
 (۳) ج - د
 (۴) د - الف

۳۹- بیت زیر با همهٔ ابیات تناسب مفهومی دارد، به جز:

- «تا نگردي بی‌خبر از جسم و جان
 (۱) بر کناری شو ز هر نقشی که آن آید پدید
 (۲) هر که مویی آگه است از خویشتن یا از حقیقت
 (۳) سر مپیچ از تیغ اگر داری سر جانان که هست
 (۴) ترک جان کردم و تن تا به وصلت برسم
- کی خبر یابی ز جانان یک زمان»
 تا تو را نقاش مطلق زان میان آید پدید
 او ز خود بیرون نیامد چون به نزد او توان شد
 ره در آن کاکل ز هر زخم نمایان شانه را
 وآنکه او ترک علایق نکند، واصل نیست

۴۰- مفاهیم «فناى فى الله - فراگیری لطف الهی - ترجیح معشوق» به ترتیب در کدام ابیات دیده می‌شود؟

- (الف) بیا که دوش به مستی سروش عالم غیب
 (ب) همچو آن یک نور خورشید سما
 (ج) خواجه نکشد میل دلت سوی صنوبر
 (د) بر که پناهیم توئی بی‌نظیر
 (ه) صورت من همه او شد صفت من همه او
- نوید داد که عام است فیض رحمت او
 صد بود نسبت به صحن خانه‌ها
 گر دست دهد صحبت آن سرو روانت
 در که گریزیم توئی دستگیر
 لاجرم کس من و من نشنود اندر سختم

- (۱) ب - ج - الف
 (۲) د - ب - ج
 (۳) ج - الف - ب
 (۴) ه - د - ج

علوم و فنون ادبی (۱)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.

فصل دوم (درس‌های ۴ تا ۶)
+ کارگاه تحلیل فصل دوم
صفحه‌های ۳۷ تا ۵۸

وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

۴۱- با توجه به آثار منثور دوره سامانی چند مورد از عبارتهای زیر نادرست است؟

- (الف) ابوعلی بلعمی به دستور منصور بن نوح سامانی مأموریت یافت که تاریخ مفصل محمد بن جریر طبری را به فارسی برگرداند.
(ب) موضوع کتاب شاهنامه ابومنصوری تاریخ گذشته ایران است؛ امروزه فقط چند صفحه‌ای از مقدمه آن باقی مانده است.
(ج) بلعمی هم‌زمان با ترجمه کتاب «تاریخ الرسل و الملوك» اطلاعات دیگری راجع به تاریخ ایران به دست آورد و بر آن افزود و با حذف مطالبی از اصل تاریخ طبری آن را به صورت تألیفی مستقل درآورد.
(د) اصل تفسیر طبری را «محمد بن جریر طبری» به زبان عربی نوشته است، اما عده‌ای از دانشوران خراسان این کتاب را با افزودن مطالبی به زبان فارسی برگرداندند.

(۱) یک (۲) دو (۳) سه (۴) چهار

۴۲- با توجه به گروه زبان‌های ایرانی، کدام موارد درست نیستند؟

- (الف) ادبیات فارسی دری به مفهوم واقعی خود، تقریباً هم‌زمان با دولت طاهریان، نخستین دولت اسلامی ایران، پدید آمد.
(ب) آثار ادبی منثور و منظوم زبان پارتی از میان رفته است، ولی ترجمه برخی از آن‌ها مانند «هزار و یک‌شب» در دست است.
(ج) زبان پهلوی زبان رسمی دوران ساسانی بود و بیشتر آثار تألیف‌شده به این زبان، آثار دینی زردشتی است.
(د) زبان فارسی دری آمیخته‌شده با الفبای زبان عربی بود و منطقه رواج آن نخست در شمال و شمال‌شرقی ایران بود.

(۱) ب - د (۲) د - ج (۳) ج - الف (۴) الف - ب

۴۳- از دیدگاه تاریخ ادبیات قرن چهارم و نیمه اول قرن پنجم، همه موارد «کاملاً» درست است؛ به‌جز:

- (۱) در زمان سامانیان، بخارا عمده‌ترین مرکز فرهنگی بود و بسیاری از دانشمندانی که در این شهر می‌زیستند، آثار ارزنده‌ای، هم به فارسی و هم به عربی، پدید آوردند.
(۲) شاعران این عصر، بیشتر به واقعیت بیرونی نظر داشتند و مفاهیم ذهنی آنان، از قلمرو تعالیم کلی اخلاقی فراتر نمی‌رفت.
(۳) آوردن موعظه و نصیحت در شعر فارسی، از اواخر قرن چهارم معمول گردید و اولین کسی که قصیده تمام و کمال در این موضوع سرود، کسایی مروزی بود.
(۴) شعر غنایی با اشعار رودکی و شهید بلخی در این دوره استحکام یافت و عنصری و فرخی از شاعرانی بودند که در اواخر عهد سامانیان تربیت یافته بودند.

۴۴- نوع سجع به کار رفته در کدام گزینه متفاوت است؟

- (۱) اوست یقین رهزن تو خون تو در گردن تو دور شو از خیر و شرش دور شو از نیک و بدش
(۲) هر که به جویبار بود جامه بر او بار بود چند زبان است و گران خرقة و دستار مرا
(۳) خسته دام است دلم بر در و بام است دلم شاهد دل را بکشم سوی خریدار روم
(۴) آن گل رخسار نگر نام گلستان چه بری وان قد و رفتار نگر سرو خرامان چه کنی

۴۵- نوع سجع در همه عبارات یکسان است؛ به‌جز:

- (۱) پسر دانست که دل آویخته اوست و این گرد بلا انگيخته او.
(۲) هرگز از دور زمان ننالیده بودم و روی از گردش آسمان در هم نکشیده.
(۳) ده آدمی بر سفره‌ای بخورند و دو سگ بر مرداری با هم به سر نبرند.
(۴) رای بی‌قوت مکر و فسون است و قوت بی‌رای چهل و جنون.

۴۶- در ابیات زیر به ترتیب، کدام کلمات جاهای خالی را به نحوی که بیت سجع داشته باشد، تکمیل می‌کنند؟ (بدون توجه به وزن)

الف) ای سرو گلستان را وی ماه ... را	این ماه پرستان را مازار مخسب امشب
ب) خبر برید به بلبل که عهد می‌شکند ...	تو نیز اگر بتوانی ببند بار تحویل
ج) اگرم چو عود ... تن من فدای جانم	که خوش است عیش مردم به روایح عبیرم
(۱) سپیدی - خودش - نانت	(۲) شبستان - گل - سوختم
(۳) جانان - یارم - دستانت	(۴) سفیدرو - پل - باشی

۴۷- نشانه‌های هجایی مقابل کدام گزینه صحیح است؟

- (۱) ناید اندر وصف کس آن چشم و زلف از بهر آنک: U - U -- U ----- U --- U -
- (۲) صبر که ساکن‌ترین عالم عشق است: U -- UU -- U -- UU -
- (۳) چه گویی جان بدان ارزد که او از من بیازارد: U --- U --- U -----
- (۴) از دولت این جهان دلی بردم: --- U - U - UU --

۴۸- کدام بیت فاقد سجع است؟

(۱) ای جان چو رو نمودی جان و دلم ربودی	چون مشتری تو بودی قیمت گرفت کالا
(۲) ای عشق با توستم وز باده تو مستم	وز تو بلند و پستم وقت دنا تدلی
(۳) ماهت چگونه خوانم مه رنج دق دارد	سروت اگر بخوانم آن راست است الا
(۴) شور شراب عشق تو آن نفسم رود ز سر	کاین سر پرهوس شود خاک در سرای تو

۴۹- با توجه به ابیات زیر، چه تعداد از کلمات، به تنهایی یک رکن عروضی را تشکیل می‌دهند؟

نگردد خجل از محک سیم خالص	مصفا کن از رزق کردار خود را
بخندد همی باغ، چون روی دلبر	ببوید همی خاک چون مشک اذفر
چو گل بیش ندهم سران را صداعی	کنم بلبلان طرب را وداعی
مگو کز جهان دیده‌ام نیک‌عهدی	غلط دیده باشی که بدعهد باشد
(۱) چهار	(۲) شش
(۳) هفت	(۴) پنج

۵۰- مفاهیم «رنج طولانی، خوداتکالی، بی‌تأثیری بخت، نفی ظاهر بینی» به ترتیب از کدام ابیات دریافت می‌شود؟

الف) در به روی صورت دیوار نگشاییم ما	هر که دارد حسن معنی در دل ما محرم است
ب) سعی طیب موجب درمان درد نیست	از خود طلب دوای دل مبتلای خویش
ج) پایان شب محنت من صبح اجل بود	بس طرفه شبی بود و قیامت سحری داشت
د) به زور بازوی اقبال کاری بر نمی‌آید	نگه دارد مگر دست دعا دامان دولت را

- (۱) ب، د، ج، الف (۲) ج، د، ب، الف (۳) ج، ب، د، الف (۴) ب، د، الف، ج

علوم و فنون ادبی (۳)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اختیاری است.
وقت پیشنهادی: ۱۵ دقیقه

تاریخ ادبیات قرن‌های دوازدهم و سیزدهم
(دوره بازگشت و بیداری)
صفحه‌های ۱۰ تا ۲۱

۵۱- از دیدگاه تاریخ ادبیات دوره بیداری، کدام عبارات نادرست هستند؟

الف) از روشنفکران این دوره که به نقد شرایط موجود پرداختند می‌توان نسیم شمال، عبدالرحیم طالبوف، نشاط اصفهانی و میرزا فتحعلی آخوندزاده را نام برد.

ب) به علت تمرکز عمده فعالیت‌های سیاسی و مطبوعاتی در تهران، ادبیات در پایتخت جلوه بیشتری داشت و بعد از آن، رشت از بازار مطبوعاتی پررونقی برخوردار بود.

ج) نویسندگان و شاعران این دوره مظاهر استبداد و استعمار را نقد می‌کردند و برای بیان دیدگاه خود، زبان ادبی آمیخته به زبان محاوره را برگزیدند.

د) شعر از نظر شاعران، بیان هنرمندانه واقعیات و وسیله‌ای برای بهبود زندگی بود که از طریق روزنامه‌ها و مطبوعات در اختیار مردم قرار می‌گرفت.

(۴) ب - د

(۳) ج - الف

(۲) الف - ب

(۱) د - ج

۵۲- پدیدآورندگان کدام آثار به ترتیب خالق آثار زیر هستند؟

«مجله نوبهار - خداوندنامه - داستان باستان - روزنامه سروش»

(۱) قرن بیستم - گنجینه نشاط - شمس‌الدین و قمر - لغت‌نامه

(۲) مجله دانشکده - گلشن صبا - شمس‌الدین و قمر - چرند و پرند

(۳) سه تابلوی مریم - گنجینه نشاط - شمس و طغرا - لغت‌نامه

(۴) تاریخ تطور نظم فارسی - گلشن صبا - شمس و طغرا - روزنامه نسیم شمال

۵۳- چند مورد از عبارات زیر نادرست است؟

الف) فرخی یزدی از شاعران شاخص دوره بازگشت است که او را به سبب آزادی‌خواهی به زندان انداختند.

ب) میرزاده عشقی نویسنده و شاعر دوره مشروطیت است.

ج) فرخی یزدی تحت تأثیر شاعران گذشته به‌ویژه حافظ و سعدی بود که آشنایی با سعدی طبع وی را شکوفا ساخت.

د) میرزاده عشقی در نمایشنامه منظوم «ایده‌آل» به افشاگری اعمال پلید و مقاصد شوم رجال خائن زمان پرداخت.

ه) فرخی یزدی در دوره هشتم مجلس نماینده مردم یزد شد و در نهایت جانفش را برای آزادی فدا کرد.

(۴) ۵

(۳) ۴

(۲) ۳

(۱) ۲

۵۴- هر یک از عبارات زیر به ترتیب معرف چه کسی است؟

- نویسنده کتابی که موضوع آن تاریخ مشروطه است.

- از معروفترین نویسندگان و سیاستمداران بزرگ که تکلف در نثر را از بین برد.

- صاحب روزنامه سروش و از پیشگامان نثر جدید فارسی

- منتشرکننده نشریه ادبی بهار در سالهای مشروطه

- اولین کسی که به نوشتن نمایشنامه در ایران پرداخت.

(۱) میرزا حبیب اصفهانی - ملک الشعرای بهار - سید اشرفالدین گیلانی - میرزاده عشقی - محمدباقر میرزاخسروی

(۲) ناظم الاسلام کرمانی - قائممقام فراهانی - علامه علی اکبر دهخدا - میرزا یوسف اعتصامی - میرزا آقا تبریزی

(۳) جیمز موریه - قائممقام فراهانی - علامه علی اکبر دهخدا - میرزا یوسف اعتصامی - میرزا آقا تبریزی

(۴) ناظم الاسلام کرمانی - ملک الشعرای بهار - میرزا جهانگیرخان صوراسرافیل - میرزا یوسف اعتصامی - میرزا حسن خان بدیع

۵۵- **نهایی** کدام آثار به ترتیب «منظوم، منثور و منظوم» هستند؟

(۱) گلشن صبا - شمس الدین و قمر - گنجینه نشاط

(۲) سه تابلوی مریم - چرند و پرند - شمس و طغرا

(۳) تاریخ بیداری ایرانیان - داستان باستان - قلب مادر

(۴) خداوندنامه - منشآت - ایده آل

۵۶- **نهایی** کدام گزینه درباره اوضاع ادبیات در عصر بازگشت و بیداری نادرست است؟

(۱) شاعران دوره بازگشت به سبب فقر فرهنگی حاکم بر جامعه و سستی و رخوت حاکم بر ادبیات به پیروی از اسلوبهای کهن پرداختند.

(۲) در عصر بیداری، شاعران خود را وقف مردم کردند و به محتوا بیش از صور خیال توجه داشتند.

(۳) هاتف اصفهانی از معروفترین شاعران عصر بازگشت است.

(۴) در عصر بازگشت موضوعات جدید در ادبیات و جامعه پیش آمد و لغات و اصطلاحات غربی وارد شعر شد.

۵۷- **نهایی** چند مورد از گزاره‌های زیر درباره نثر دوره بیداری درست است؟

الف) در سالهای اول مشروطه بیشتر نویسندگان مطالب خود را در قالب مقاله در روزنامه‌ها منتشر می‌کردند.

ب) در عصر مشروطه بیشترین رویکرد نویسندگان به رمان‌های عاشقانه بود.

پ) میرزا آقا تبریزی اولین کسی بود که در ایران به نوشتن نمایشنامه فارسی پرداخت.

ت) ترجمه آثار اروپایی در ایران با ایجاد چاپخانه در زمان مظفرالدین شاه آغاز شد.

ث) تحقیقات ادبی و تاریخی در محدوده تاریخی مشروطه جاذبه‌ای نداشت.

(۴) دو

(۳) چهار

(۲) یک

(۱) سه

۵۸- کدام گزینه دربرگیرنده اطلاعات درست تاریخی - ادبی است؟

- الف) مجله بهار که نشریه‌ای ادبی محسوب می‌شود در سال‌های مشروطه به‌وسیله میرزا یوسف‌خان اعتصامی منتشر می‌شد.
 ب) نمایشنامه نوع ادبی جدیدی در ایران به شمار می‌رود و در زمان مشروطه و با رفت و آمد ایرانیان به اروپا رواج یافت.
 ج) نوشتن رمان توسط نویسندگان ایرانی با ترجمه رمان‌های اجتماعی غربی آغاز شد و این نوع ادبی در ادبیات کلاسیک فارسی سابقه ندارد.
 د) داستان باستان اثر میرزا حسن‌خان بدیع است که از رمان‌نویسان مشروطه به حساب می‌آید.
 ه) میرزا آقا تبریزی به سبب تألیف چند نمایشنامه بلند به فارسی اولین نمایشنامه‌نویس محسوب می‌شود و نمایشنامه‌های وی بعد از مشروطه منتشر شدند.

۱) ج - ه   ۲) الف - د   ۳) ه - ب   ۴) د - ج

۵۹- در کدام گزینه ویژگی نثر قائم‌مقام فراهانی دیده می‌شود؟

- ۱) اینها همه از سرائر مملکت است. اینها تمام حرف‌هایی است که همه‌جا نمی‌توان گفت. من ریشم را توی آسیاب سفید نکرده‌ام. تو آسوده باش، هیچ وقت از این حرف‌ها نخواهم نوشت.
 ۲) این قدر از این دروغ‌ها می‌گفت؛ مثل اینکه خانه‌خراب‌شده این دو ساعت که در میدان قاپوق و کاه‌فروش‌ها در دگان علفی بارش را می‌فروخته، هرچه راپورتچی در شهر بوده‌اند پیش او آمده‌اند.
 ۳) سهل است بیا این بار بنا بر انصاف بگذار، قلب خود را صاف کن و با خدای خود راست باش و با پادشاه خود راست برو و بندگان خدا و رعیت‌های پادشاه را که سپرده تو باشند خوب راه ببر، درد عاجز خود را برس، حرف عارض خود را بپرس.
 ۴) آخر یک شب تنگ آمدم، گفتم ننه! گفت هان! گفتم آخر مردم دیگر هم زن و شوهرند، چرا هیچ‌کدام مثل تو و بابام شب و روز مثل سگ و گربه به جان هم نمی‌افتند؟

۶۰- مفهوم بیت زیر تداعی‌کننده مفهوم ابیات کدام گزینه است؟

«دریای لطف اوست و گرنه سحاب کیست	تا بر زمین مشرق و مغرب کند سخا»
۱) در دهان هر زبان که گردان است	از ثنای تو اندر او جان است
نام‌های بزرگ محترمت	رهبر جود و نعمت و کرم
۲) حضرت حق هست دریای عظیم	قطره خرد است جنات‌النعیم
قطره باشد هر که را دریا بود	هرچه جز دریا بود سودا بود
۳) چون بدانستی که ظل کیستی	فارغی گر مُردی و گر زیستی
هرچه اینجا سایه‌ای پیدا شود	اول آن چیز آشکار آنجا شود
۴) قطره آبی بیابد لطف حق	گوهری گردد برد از زر سبق
جسم خاک است و چو حق تابیش داد	در جهان‌گیری چو مه شد اوستاد

جامعه‌شناسی (۲)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.

وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

فرهنگ جهانی

(نمونه‌های فرهنگ جهانی ۲)

فرهنگ معاصر غرب و

نظام نوین جهانی

(باورها و ارزش‌های بنیادین فرهنگ غرب،

چگونگی تکوین فرهنگ معاصر غرب)

صفحه‌های ۲۷ تا ۵۴

۶۱- پاسخ صحیح پرسش‌های زیر به ترتیب کدام است؟

الف) عقاید و ارزش‌های اسلامی چگونه به فرهنگ بشر راه می‌یابند؟

ب) کدام بخش شبه‌جزیره عربستان قبل از ظهور اسلام تحت نفوذ امپراتوری روم بود؟

ج) ممانعت از آشکاری کامل ظرفیت‌های فرهنگ اسلامی نتیجه چیست؟

د) عقاید و ارزش‌های جهان اسلام چگونه از مرزهای جغرافیایی خود عبور کرد؟

۱) جلوه و نمود تاریخی داشتن - جنوب شرقی - مقاومت آشکار فرهنگ جاهلی در برابر اسلام - تلاش عالمان مسلمان

۲) پذیرش انسان‌ها - شمال غربی - غلبه حکومت‌های قومی و قبیله‌ای - تلاش عالمان مسلمان

۳) گسترش تعداد حاملان و عاملان - جنوب شرقی - غلبه قدرت‌هایی مثل خوارزمشاهیان - عملکرد قدرت‌های سیاسی

۴) پذیرش انسان‌ها - شمال غربی - عدم توجه به ارزش‌های اسلامی - عملکرد قدرت‌های سیاسی

۶۲- به ترتیب مصداق دوری از رویارویی مستقیم با فرهنگ اسلام، مصداق استبداد استعماری و روش مقابله با سلطه استعمار قبل از انقلاب اسلامی چیست؟

۱) تکیه دولت به دستور ناصرالدین شاه ساخته شد - کشف حجاب توسط رضاخان - بازگشت به سوی هویت الهی

۲) کشف حجاب توسط رضاخان - تکیه دولت به دستور ناصرالدین شاه ساخته شد - مکاتب غربی مثل مارکسیسم

۳) کشف حجاب توسط رضاخان - تکیه دولت به دستور ناصرالدین شاه ساخته شد - بازگشت به سوی هویت الهی

۴) تکیه دولت به دستور ناصرالدین شاه ساخته شد - کشف حجاب توسط رضاخان - مکاتب غربی مثل مارکسیسم

۶۳- به ترتیب علت و پیامد هر یک از موارد زیر چیست؟

الف) نهضت پروتستانتیسم

ب) سکولاریسم

۱) رویکرد گزینشی فرهنگ غرب به ابعاد معنوی و دینی جهان - تمرکز هنر مدرن بر ابعاد جسمانی

۲) رویکرد گزینشی فرهنگ غرب به ابعاد معنوی و دینی جهان - اومانیزم

۳) سکولاریسم آشکار - اومانیزم

۴) سکولاریسم آشکار - تمرکز هنر مدرن بر ابعاد جسمانی

۶۴- عبارت درست در رابطه با روشنگری به معنای عام و نادرست در رابطه با روشنگری به معنای خاص کدام است؟

(۱) عقل، وحی و تجربه روش‌هایی برای شناخت حقیقت هستند - روشی از معرفت و شناخت است که با دو مبنای سکولاریسم و اومانیزم همراه است.

(۲) انبیای الهی از دیرباز برای روشنگری و برداشتن موانعی که راه را بر حقیقت بسته‌اند، آمده‌اند - کنار گذاشتن وحی و شهود در شناخت حقیقت، وجه مشترک عقل‌گرایی و حس‌گرایی است.

(۳) ناظر به مبنای معرفت‌شناختی پذیرفته‌شده در فرهنگ غرب است - هنگامی که با شناخت حسی همراه باشد چون مرجعیت وحی را نمی‌پذیرد به دین بدون شریعت و مذهب ختم می‌شود.

(۴) پدیده‌ای مدرن و مربوط به فرهنگ معاصر غرب نیست - ناظر به مبنای معرفت‌شناختی پذیرفته‌شده در فرهنگ غرب است و صورت‌های مختلفی از تجربه‌گرایی را در کمتر از صد سال پیدا کرده است.

۶۵- به ترتیب هر یک از عناوین زیر مربوط به کدام قسمت در جدول است؟

روشنگری		
پیامد	ویژگی	دوره زمانی
هـ	ب	قرون هفدهم و هجدهم
د	الف	قرون نوزدهم و بیستم
ج	و	پایان قرن بیستم

- علم تجربی سکولار

- عقل‌گرایی، نفی وحی

- افول حس‌گرایی

- دئیسم

(۴) هـ - و - ب - د

(۳) د - ب - و - هـ

(۲) ج - و - هـ - الف

(۱) الف - د - ج - ب

۶۶- کدام عوامل بود که زمینه‌های فروریختن اقتدار کلیسا را فراهم کرد؟

(۱) جنگ‌های صلیبی - مواجهه اروپاییان با مسلمانان - فتح قسطنطنیه

(۲) دنیاگرایی - سکولاریسم عملی - ظهور رقیبان دنیاطلب کلیسا

(۳) فاصله گرفتن از مفاهیم توحیدی - قدرت گرفتن پادشاهان - حرکت‌های اعتراض‌آمیز مذهبی

(۴) غلبه رویکرد دنیوی به عالم - فاصله گرفتن از مفاهیم توحیدی - نفی دخالت دین در امور دنیوی

۶۷- کدام گزینه ارتباط منطقی با تصویر روبه‌رو دارد؟

- (۱) رنسانس به معنای تجدید حیات است.
- (۲) طی قرون وسطا، آباء کلیسا رویکرد دنیوی داشتند.
- (۳) روشنگری در دو سده هفدهم و هجدهم رویکردی عقل‌گرایانه داشت.
- (۴) علم سکولار، توان داوری درباره ارزش‌ها را ندارد.

۶۸- به ترتیب علت هر عبارت کدام گزینه است؟

- شکل‌گیری حقوق طبیعی بشر به‌جای حقوق فطری الهی در دوره رنسانس

- ظهور قشر جدید سرمایه‌داران

- سرایت سکولاریسم به لایه‌های عمیق فرهنگ غرب

- (۱) رویگردانی از نگاه معنوی به بشر - گسترش تجارت و رشد صنعت - فلسفه‌های روشنگری
- (۲) شکل‌گیری یک نظام سیاسی کاملاً دنیوی - تحول اقتصاد کشاورزی فئودالی به اقتصاد صنعتی - تعامل با فرهنگ امپراتوری روم
- (۳) رویگردانی از نگاه معنوی به بشر - عبور از اقتصاد کشاورزی ارباب رعیتی - ظهور فرهنگ جدید غرب
- (۴) رویگردانی از نگاه دنیوی به بشر - گسترش تجارت و رشد صنعت - فلسفه‌های روشنگری

۶۹- کدام گزینه در مورد آثار فرهنگ جدید غرب در زندگی اجتماعی نادرست است؟

- (۱) علم جدید با رویکرد دنیوی خود، مسئولیت عبور انسان از ملک به ملکوت و وظیفه شناخت حقیقت عالم را از خود سلب کرد و به ابزاری در اختیار انسان تبدیل شد تا انسان بر طبیعت مسلط شود و از این جهت به دستاوردهای شگرفی نائل آمد.
- (۲) لیبرالیسم مهم‌ترین ویژگی انسان‌شناختی فرهنگ معاصر غرب است و نخستین انقلاب لیبرال در جهان، ریشه در دوران رنسانس داشت و الهام‌بخش انقلاب‌های دیگری بود.
- (۳) اقتصاد کشاورزی فئودالی که نوعی برده‌داری بود به اقتصاد صنعتی سرمایه‌داری متحول شد و روابط ارباب - رعیتی به روابط کارگران - سرمایه‌داران تغییر یافت.
- (۴) یکی از پیامدهای تحریفات که در مسیحیت قرون وسطی رخ داد این بود که مسیحیت با قبول تثلیث از ابعاد عقلانی توحید دور ماند.

۷۰- پاسخ صحیح هریک از پرسش‌های زیر به ترتیب کدام است؟

- اساس شکل‌گیری حقوق انسانی در فرهنگ دینی چیست؟

- نخستین انقلاب لیبرال در جهان کدام بود؟

- کدام نوع از حرکت‌های اعتراض‌آمیز مذهبی مورد هجوم کاتولیک‌ها قرار گرفتند؟

- (۱) ربوبیت پروردگار - انقلاب صنعتی - حرکت‌هایی که فقط با قدرت پاپ مخالفت داشتند.
- (۲) فطرت الهی - انقلاب فرانسه - حرکت‌هایی که فقط با قدرت پاپ مخالفت داشتند.
- (۳) ربوبیت پروردگار - انقلاب فرانسه - حرکت‌هایی که در تقابل با جریان دنیاگرا قرار گرفتند.
- (۴) فطرت الهی - انقلاب صنعتی - حرکت‌هایی که در تقابل با جریان دنیاگرا قرار گرفتند.

زندگی اجتماعی

(اجزا و لایه‌های جهان اجتماعی، جهان‌های اجتماعی، پیامدهای جهان اجتماعی)
صفحه‌های ۲۵ تا ۵۰

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اختیاری است.

وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

جامعه‌شناسی (۱)

۷۱- چند مورد از عبارات زیر درست هستند؟

(الف) نباید گمان کنیم همان تشریحی که در پزشکی صورت می‌گیرد در جهان اجتماعی نیز ممکن است.

(ب) جهان اجتماعی همانند بدن انسان از اجزای مختلفی تشکیل شده است.

(ج) جهان اجتماعی و موجود زنده کاملاً یکسان هستند و هر دو اجزا و لایه‌هایی دارند.

(د) بازار ارزهای بین‌المللی از نظر اندازه و دامنه کلان است.

(۴) چهار تا

(۳) سه تا

(۲) دو تا

(۱) یکی

۷۲- هریک از پدیده‌های زیر به ترتیب در کدام قسمت از نمودار مقابل قرار می‌گیرند؟

- اداره ثبت احوال

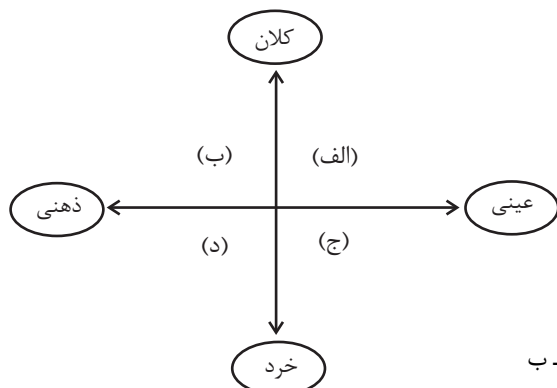
- مرور خلاصه درس اول جامعه‌شناسی در ذهن دانش آموز

- یک شاخه گل برای تبریک روز دختر

- آزادی اجتماعی

(۱) الف - د - ب - ج

(۳) الف - د - ج - ب

(۲) الف - ج - د - ب

(۴) ب - الف - ج - د

۷۳- به ترتیب علت، ابعاد عینی و ذهنی و خرد و کلان و پیامد هر عبارت کدام است؟

- در یک بحران اقتصادی کشورهای صنعتی، به ارزان‌ترین قیمت ممکن، نفت را از کشورهای نفت‌خیز خریداری می‌کنند،

- علاقه به ساختن فیلم خاص،

- تغییر در لهجه و گویش زبان یک منطقه

(۱) عدم اطلاع کافی از اهمیت نفت و نیاز ضروری کشورهای توسعه یافته به آن - ذهنی و خرد - تأثیرات تعیین‌کننده و فراگیر بر جهان اجتماعی

دارند.

(۲) مفقود بودن بعد ذهنی و معنایی نفت - ذهنی و خرد - تحول مهمی در جهان اجتماعی پدید نمی‌آید.

(۳) مفقود بودن بعد ذهنی و معنایی نفت - عینی و خرد - با تغییر آن‌ها جهان اجتماعی تداوم می‌یابد.

(۴) توجه به بعد عینی نفت به عنوان سرمایه - کلان و ذهنی - امکان تغییر بیشتری دارند و نقش حیاتی ندارند.

۷۴- پاسخ صحیح پرسش‌های زیر به ترتیب کدام است؟

الف) چگونه می‌توانیم به تنوع جهان‌های اجتماعی پی ببریم؟

ب) انسان‌ها در هر موقعیتی که قرار می‌گیرند به ترتیب چگونه عمل می‌کنند؟

ج) تفاوت‌هایی که به حوزه نمادها و هنجارها باز می‌گردد از چه نوع تفاوت‌هایی است؟

۱) چشم گشودن بر جوامع دیگر - در آن موقعیت دست به عمل می‌زنند سپس به آن معنا می‌دهند - میان جهان‌های اجتماعی

۲) چشم گشودن بر جوامع دیگر - موقعیت را برای خود تعریف می‌کنند سپس در آن دست به عمل می‌زنند - میان جهان اجتماعی

۳) رجوع به تاریخ گذشته خود - در آن موقعیت دست به عمل می‌زنند سپس به آن معنا می‌دهند - درون جهان‌های اجتماعی

۴) رجوع به تاریخ گذشته خود - موقعیت را برای خود تعریف می‌کنند سپس در آن دست به عمل می‌زنند - درون جهان اجتماعی

۷۵- به ترتیب در رابطه با نوع تفاوت جهان‌های اجتماعی با یکدیگر، از مهم‌ترین انتقادها به خودمداری غرب و جوامع مکانیکی کدام گزینه صحیح است؟

۱) ویژگی‌های ذاتی - مردم‌شناسان - تقسیم کار سنی

۲) ویژگی‌های عرضی - جامعه‌شناسان - تقسیم کار سنی

۳) ویژگی‌های ذاتی - مردم‌شناسان - تقسیم کار گسترده

۴) ویژگی‌های عرضی - جامعه‌شناسان - تقسیم کار گسترده

۷۶- به ترتیب، کدام گزینه صحیح یا غلط بودن عبارات زیر در مورد جهان اجتماعی را به درستی نشان می‌دهد؟

الف) انسان‌ها با آگاهی و اراده خود به کنش اجتماعی می‌پردازند و با هم‌ین کنش‌ها، در ساختن جهان اجتماعی و تداوم آن مشارکت می‌کنند چرا که در برابر نتیجه کنش گذشتگان صرفاً منفعل نیستند.

ب) جهان اجتماعی تا زمانی که از طریق مشارکت اجتماعی افراد پابرجاست، پیامدهای آن که وابسته به اراده و قرارداد تک تک افراد است، باقی می‌ماند.

ج) ساختن جهان اجتماعی جدید نیازمند پیدایش و گسترش آگاهی و اراده نوین است و وقتی شکل می‌گیرد که جهان اجتماعی موجود تغییر کند و در پی آن، الزام‌هایش برداشته شود.

د) ما انسان‌ها در جهان اجتماعی دیده می‌کشیم که توسط گذشتگان ما پدید آمده است و در پی برداشته شدن الزام‌های یک جهان اجتماعی دیگر برای جهان اجتماعی جدید نمی‌توان الزام‌هایی متصور شد.

۴) ص - ص - غ - غ

۳) ص - غ - ص - غ

۲) غ - غ - ص - ص

۱) ص - غ - غ - ص

۷۷- کدام دسته از جامعه‌شناسان، معتقدند که همه جهان‌های اجتماعی شبیه یکدیگرند؟

- (۱) اسپنسر - ریکاردو - مارکس - ماکس وبر
 (۲) ماکس وبر - آگوست کنت - مالتوس - دورکیم
 (۳) آگوست کنت - اسپنسر - دورکیم - مارکس
 (۴) دورکیم - هانتینگتون - مالتوس - آگوست کنت

۷۸- عبارت درست در رابطه با فرصت‌ها و محدودیت‌های جهان اجتماعی کدام است؟

- (۱) به یکدیگر وابسته نیستند - رابطه دوسویه نظم و آزادی، از پیامدهای الزامی هر جهان اجتماعی است.
 (۲) برخی محدودیت‌ها، مانع بسط ابعاد دنیوی وجود انسان می‌شوند - محدودیت‌های زبانی، مبادله معانی پیچیده بین هم‌زبانان را دشوار می‌کنند.
 (۳) به یکدیگر وابسته‌اند و بدون یکدیگر محقق نمی‌شوند - محدودیت‌های زبانی، فرصت ارتباط با هم‌زبانان و مبادله معانی پیچیده را فراهم می‌آورند.
 (۴) برخی محدودیت‌ها، فرصت شکوفایی فطرت آدمی را فراهم نمی‌آورند - جهان‌های اجتماعی مختلف را نمی‌توان براساس فرصت‌ها و محدودیت‌هایی که به دنبال می‌آورند ارزیابی کرد.

۷۹- کدام گزینه به ترتیب، بیانگر موارد مشخص شده است؟

- راننده‌ای در هنگام نیمه‌شب، در حال رانندگی است. هنگام رسیدن به چهارراه است که ناگهان چراغ راهنمایی و رانندگی قرمز می‌شود. او با رعایت قوانین راهنمایی و رانندگی و صبر کردن تا سبز شدن چراغ خود را از تصادف احتمالی نجات می‌دهد.

- (۱) فرصت - محدودیت (۲) محدودیت - فرصت (۳) فرصت - فرصت (۴) محدودیت - محدودیت

۸۰- هر عبارت با کدام موضوع مرتبط است؟

- الف) اسیر شدن انسان‌ها در نظام اجتماعی پیچیده
 ب) از دست رفتن امکان ارزیابی ارزش‌ها و آرمان‌ها
 ج) «در نگاهش آدمی آب و گل است / کاروان زندگی بی‌منزل است»

- (۱) گسترش عقلانیت ابزاری - زوال عقلانیت ذاتی - قفس آهنین
 (۲) قفس آهنین - زوال عقلانیت ذاتی - طرد شدن عناصر معنوی و مقدس در جهان متجدد
 (۳) قفس آهنین - زوال عقلانیت ابزاری - گسترش عقلانیت ذاتی
 (۴) قفس آهنین - گسترش عقلانیت ذاتی - طرد شدن عناصر معنوی و مقدس در جهان متجدد

روان‌شناسی

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

روان‌شناسی رشد
صفحه‌های ۳۴ تا ۶۵

۸۱- از نظر روان‌شناسان رشد، کدام‌یک از موارد زیر را می‌توان تحت تأثیر هر دو عوامل زیستی و محیطی دانست؟

(۱) عادت کردن به تاریکی پس از قطع شدن برق (۲) خندیدن به یک لطفه

(۳) عرق کردن به علت گرمای شدید هوا (۴) بیدار شدن ناگهانی از خواب به علت یک صدای مهیب

۸۲- اکبر و اصغر دو قلو هستند. نطفه آن‌ها از یک تخمک واحد تشکیل شده است. کدام گزینه در مورد آن‌ها درست نیست؟

(۱) اغلب افراد فامیل اصغر و اکبر را با هم اشتباه می‌گیرند. در اکثر مواقع رفتاری که این دو دارند بسیار شبیه به هم است.

(۲) اصغر و اکبر در بسیاری از موارد به هم شباهت دارند که این شباهت مدیون عوامل وراثتی است.

(۳) اصغر و اکبر در بسیاری از موارد با هم تفاوت دارند که این تفاوت مدیون عوامل وراثتی و محیطی است.

(۴) از آنجایی که تخمک اصغر و اکبر واحد است، ممکن بود آن‌ها به جای اینکه هر دو پسر باشند، هر دو دختر باشند؛ ولی هرگز این امکان وجود نداشت که یکی پسر و دیگری دختر باشد.

۸۳- کدام‌یک از گزینه‌های زیر در خصوص رشد کودکان نادرست است؟

(۱) سبک دریافت و پردازش اطلاعات در کودکان، مبتنی بر پدیده‌های عینی است.

(۲) اساس فهم هیجان‌ها و معانی آن‌ها در کودک، بحث ارتباطی بودن آن است.

(۳) تفاوت هیجان‌ها در انسان و حیوان، در عنصر فهم و یگانگی است.

(۴) افزایش سن کودک، رابطه مستقیمی با میزان همکاری او در بازی‌ها دارد.

۸۴- با توجه به حدیث پیامبر اسلام (ص) در رابطه با مراحل رشد انسان، کدام رفتار نادرست است؟

(۱) مادر محمد ۴ ساله، با این‌که محمد به حرف‌هایش توجه چندانی نمی‌کند، او را آزاد گذاشته تا بازی کند.

(۲) مادر امیر که کلاس چهارم است، به‌خاطر انجام ندادن تکالیفش او را از بازی کردن با کامپیوترش محروم می‌کند.

(۳) مادر بهنام ۸ ساله سعی دارد به او بفهماند که دروغ گفتن کار زشتی است و بهنام باید تحت هر شرایطی صداقت داشته باشد.

(۴) مادر و پدر فاطمه که امسال کنکور دارد، بدون مشورت با فاطمه لباسی را که فکر می‌کنند برای او مناسب است، تهیه می‌کنند.

۸۵- مینا یک ماه دیگر ۱۵ ساله می‌شود. درستی یا نادرستی هر یک از ویژگی‌های زیر در خصوص او به ترتیب، کدام است؟

- از لحاظ هیجانی باثبات و دارای خودکنترلی زیاد است.

- از واقعیت‌های عینی و آشکار فراتر رفته و به احتمالات فکر می‌کند.

- نسبت به گذشته، زمان کمتری را با همسالان خود سپری می‌کند.

- دیدگاه واقع‌بینانه‌ای در مورد توانایی‌های خود دارد.

(۱) درست - درست - درست - درست (۲) درست - نادرست - درست - نادرست

(۳) نادرست - نادرست - نادرست - درست (۴) نادرست - درست - نادرست - نادرست

۸۶- در کدام یک از گزینه‌های زیر، نوجوان رشد بهنجاری را تجربه نمی‌کند؟

- (۱) محمد ترجیح می‌دهد با بستگانی رفت‌وآمد داشته باشد که در خانواده آن‌ها افراد همسال او وجود داشته باشند.
- (۲) صدرا با خانواده خود صحبت می‌کند و اعلام می‌دارد که دوست دارد در نوع پوشش، گزینش دوستان و انتخاب‌هایش استقلال بیشتری داشته باشد.
- (۳) بهنوش به دنبال این است که بداند از نظر روانی چه ویژگی‌های نسبتاً منحصر به فردی دارد که او را از دیگران جدا می‌کند.
- (۴) زیبا دائماً رؤیای پردازی می‌کند و مدام خود را در قالب یک وکیل موفق تصور می‌کند، اما برای رسیدن به این هدف تلاش چندانی نمی‌کند.

۸۷- درستی یا نادرستی عبارات زیر را به ترتیب مشخص کنید:

- بررسی کم‌رود مزمن در سالمندان در حیطة روان‌شناسی رشد بررسی می‌شود.
  - از پیش تعیین‌شدگی، حاکی از اثرگذاری عوامل ژنتیکی است.
  - آنچه وابسته به ریش در انسان باشد، نیازمند یک برنامه است.
  - یادگیری زمینه محدودی برای رشد توانایی‌ها فراهم می‌کند.
- (۱) ن - د - د - ن   (۲) ن - د - د - ن   (۳) د - ن - د - ن   (۴) د - د - د - ن

۸۸- هر یک از موارد زیر به ترتیب مربوط به کدام جنبه از رشد انسان است؟

- رشد سلول‌های عصبی و افزایش پیوند میان آن‌ها
  - فن بیان بالا و تسلط بر دایره واژگان گسترده
  - حس آرامش در کنار عزیزان
  - عضویت در شورای دانش‌آموزی مدرسه
  - انجام کاری فی سبیل الله
- (۱) جسمانی - شناختی - هیجانی - اجتماعی - اخلاقی   (۲) شناختی - رفتاری - هیجانی - اجتماعی - اخلاقی
- (۳) جسمانی - شناختی - هیجانی - اجتماعی - اخلاقی   (۴) جسمانی - شناختی - اجتماعی - اجتماعی - اخلاقی

۸۹- کدام عبارت ذکر شده در مورد موقعیت زیر صدق نمی‌کند؟

- «حامد بازی‌های رایانه‌ای را به طور جدی دنبال می‌کند و با ورود به ۱۳ سالگی، حس می‌کند که بازی‌های معمایی را بهتر از گذشته پیش می‌برد. همچنین در زمان‌هایی که در بازی موفق نمی‌شود، فریاد می‌زند و گاهی موس (موشواره رایانه) را به یک سمت از اتاق پرتاب می‌کند.»
- (۱) مبنای استدلال او تغییر کرده و از واقعیت‌های عینی گذر کرده است.
  - (۲) سرعت تفکر او بیشتر شده و توان نظارت بر تفکر را دارد.
  - (۳) ناکامی او در بازی بر تحریک‌پذیری زیاد به همراه آرمان‌گرایی‌اش اثر منفی می‌گذارد.
  - (۴) بهتر است سعی کند تا هیجان‌های خود را مدیریت کرده و از آن‌ها استفاده سازنده کند.

۹۰- این جمله که «رفتار نوجوان مانند هوای بهار است» با کدام مورد، همخوانی بیشتری دارد؟

- (۱) نوجوانانی که رشد اجتماعی ناقصی دارند، فاقد مهارت‌های ارتباطی بوده و نمی‌توانند رفتار خود را در جمع مدیریت کنند.
- (۲) به علت عدم دستیابی به رشد اخلاقی در دوره نوجوانی، اکثر نوجوانان در موقعیت‌های مختلف رفتار نسنجیده‌ای دارند.
- (۳) نوجوانان به دلیل تغییرات هورمونی و تحریک‌پذیری زیاد، دارای هیجانات متضاد و غیرقابل کنترل هستند.
- (۴) در ابتدای نوجوانی، رشد شناختی نوجوان کامل نشده است و او درک اخلاقی درستی ندارد.

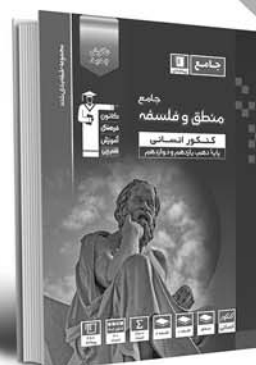

کتاب‌های آیة انسانیت را

پیمانانای تهرین کنید

فلسفه
و
تاریخ
و
جغرافیا
و
ریاضی
و
آمار
و
عربی
و
اقتصاد
و
روانشناسی
و
جامعه‌شناسی
و
علوم و فنون ادبی
و
منطق و فلسفه

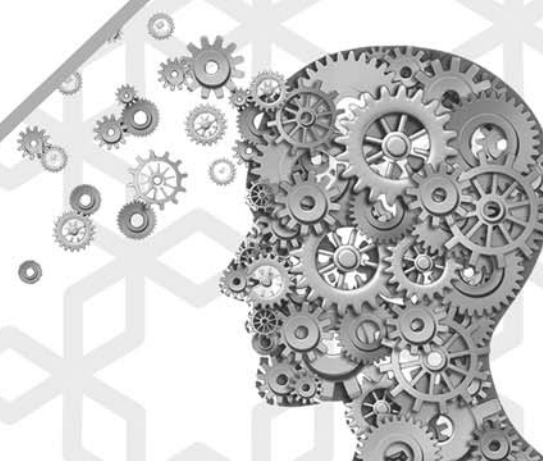

۸۴۵۱

www.kanoon.ir

www.kanoonbook.ir

Telegram: @konkur_in

دفترچه شماره (۲)

صبح جمعه

۱۴۰۳/۵/۱۹

آزمون ۱۹ مردادماه ۱۴۰۳

آزمون اختصاصی
دوازدهم انسانی

ساعت ۹:۵۰ تا ۱۱ صبح

۷۰ سؤال در ۷۰ دقیقه

نام درس	معمولاً دانش آموزان در هر رده‌ی تراز به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ می‌دهند.				این قسمت را قبل از شروع آزمون پر کنید
	۷۰۰۰	۶۲۵۰	۵۵۰۰	۴۷۵۰	
عربی، زبان قرآن	۷	۵	۳	۲	شما به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ خواهید داد؟
فلسفه و منطق	۷	۶	۴	۲	
اقتصاد	۸	۶	۵	۲	

عنوان مواد امتحانی گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد، شماره سؤالات و مدت پاسخ‌گویی

ردیف	وضعیت پاسخ‌گویی	مواد امتحانی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره	مدت پاسخ‌گویی (به دقیقه)
۱	اجباری	عربی، زبان قرآن (۲)	۱۰	۹۱	۱۰۰	۱۰
۲	اجباری	عربی، زبان قرآن (۱)	۱۰	۱۰۱	۱۱۰	۱۰
۳	اختیاری	عربی، زبان قرآن (۳)	۱۰	۱۱۱	۱۲۰	۱۰
۴	اجباری	فلسفه یازدهم	۱۰	۱۲۱	۱۳۰	۱۰
۵	اختیاری	منطق	۱۰	۱۳۱	۱۴۰	۱۰
۶	اختیاری	فلسفه دوازدهم	۱۰	۱۴۱	۱۵۰	۱۰
۷	اجباری	اقتصاد	۱۰	۱۵۱	۱۶۰	۱۰

عربی، زبان قرآن (۲)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

عجائب المخلوقات
تأثیر اللغة الفارسیة علی اللغة
العربیة
درس‌های ۳ و ۴
صفحه‌های ۳۱ تا ۶۴

■ عین الأنسب للجواب عن الترجمة أو المفهوم من أو إلى العربية (۹۱ - ۹۶)

۹۱- ﴿مَثَلُ نوره كَمَشْكَاةٍ فِيهَا مِصْبَاحٌ الْمِصْبَاحُ فِي زُجَاجَةٍ الزُّجَاجَةُ كَأَنَّهَا كَوْكَبٌ دُرِّيٌّ﴾:

- (۱) مثل نور او چون چراغدانی است که در آن چراغی و آن چراغ در شیشه‌ای است آن شیشه گویی اختری درخشان است!
- (۲) مثل نورش مثل چراغدان‌هایی است که چراغی در آن و این چراغ در شیشه‌ای است که آن شیشه مانند اختری درخشان است!
- (۳) مثل نورش مانند چراغدان‌هایی است که چراغی در آن و این چراغ در شیشه‌هایی است که آن شیشه گویی اختر درخشان است!
- (۴) مثل نورش مانند چراغدانی است که چراغی در آن و این چراغ در شیشه‌ای است که آن شیشه اختر درخشان است!

۹۲- «سَأَلْتُ رَبِّي الْكَرِيمَ أَنْ يَشْبِعَنِي مِنَ الْمُنَى الدُّنْيَوِيَّةِ حَتَّى أُخْشِعَ أَمَامَ مَنْ لَا يُرِيدُ إِلَّا مِرْضَاهُ!»:

- (۱) از پروردگار بخشنده خود خواستم که مرا از آرزوهای دنیایی سیر کند تا برابر کسی که جز رضای او را نمی‌خواهد، فروتنی نمایم!
- (۲) خواسته‌ام من از پروردگار خودم این بود که مرا از رویای دنیا سیر کند تا برابر کسی که جز رضایت وی را نمی‌خواهد، خاشع باشم!
- (۳) از پروردگار کریم خویش تقاضا کردم که من را از رویاهای دنیایی پر نماید تا برابر چیزی که جز رضای او را نمی‌خواهند، فروتنی کنم!

(۴) از خدای خود که بخشنده است سؤال کردم چگونه از خواسته‌های دنیایی پر شوم تا برابر مردم در رضایت تو فروتنی کنم!

۹۳- «دَخَلْتُ مَفْرَدَاتٍ فَارِسيَّةَ اللُّغَةِ الْعَرَبِيَّةِ فَنَحْنُ نُعَيِّرُ أَصْوَاتَ الْمَفْرَدَاتِ وَ أَوْزَانَهَا حَتَّى يُسَهَّلَ نَطْقُهَا لِلنَّاسِ!»:

- (۱) واژگان فارسی داخل زبان عربی شده است، پس صداهای این واژگان و وزن‌هایشان توسط ما تغییر پیدا می‌کند تا بر زبان آوردن آن بر مردم آسان شود!
- (۲) واژگانی فارسی وارد زبان عربی شده است، پس ما صداهای آن واژگان و وزن‌هایشان را دگرگون می‌سازیم تا بر زبان آوردن آن را برای مردم آسان کنیم!
- (۳) واژگان فارسی داخل زبان عربی شد، پس ما صداهای آن واژگان و وزن‌هایشان را تغییر دادیم تا بر زبان آوردن آن بر مردم آسان شود!
- (۴) واژگانی فارسی وارد زبان عربی شد، پس ما صداهای این واژگان و وزن‌هایشان را دگرگون می‌سازیم تا بر زبان آوردن آن برای مردم آسان شود!

۹۴- عَيْنُ الْخَطَا:

- (۱) هذا الطَّائِرُ لَنْ يَسْتَطِيعَ الطَّيْرَانِ أَكْثَرَ مِنْ سِتَّةٍ وَ خَمْسِينَ قَدَمًا! این پرنده نخواهد توانست بیشتر از پنجاه و شش قدم پرواز کند!
- (۲) قَدْ تَوَثَّرَ هَذِهِ التَّغْيِيرَاتِ فِي حَيَاةِ كَثِيرٍ مِنَ الْحَيَوَانَاتِ الَّتِي تَعِيشُ فِي الْغَابَاتِ! این تغییرات در زندگی بسیاری از حیواناتی که در جنگل‌ها زندگی می‌کنند، قطعاً اثر می‌گذارد!
- (۳) مَا يَفْعَلُ الْإِنْسَانُ فِي حَيَاتِهِ الْفَرْدِيَّةِ بَجَدِّ يُشَاهِدُ نَتِيجَتَهُ فِي النِّهَايَةِ! هر آنچه انسان در زندگی شخصی‌اش با جدیت انجام دهد، سرانجام نتیجه آن را می‌بیند!
- (۴) سَجَلٌ لَاعْبَانَا هَدَفًا فِي دَقَائِقِ الْمَسَابَقَةِ النَّهَايَةِ وَلَكِنَّ الْحَكْمَ مَا قَبْلَ الْهَدَفِ! بازیکن ما گلی را در دقایق پایانی مسابقه زد، ولی داور آن گل را نپذیرفت!

۹۵- « هرکس یک مهارت را یاد بگیرد و آن را دفعات زیادی تمرین کند، می‌تواند با یاد دادن آن مهارت ثروت بزرگی را جذب کند!»، عین الصَّحیح:

- ۱) من يتعلّم مهارةً و يُمارسها مرّات كثيرة، يقدر أن يجذب ثروات عظيمة بتعليم تلك المهارة!
  - ۲) من تعلّم مهارةً و مارسها مرّات كثيرة، يقدر على جذب ثروة عظيمة بتعليم المهارة!
  - ۳) من يتعلّم مهارةً و يُمارسها مرّات كثيرة، يستطيع أن يجذب الثروة العظيمة بتعليم تلك المهارة!
  - ۴) من علّم مهارةً و مارسها مرّات كثيرة، قادر على جذب ثروة عظيمة بتعلّم المهارة!
- ۹۶- عین غیر المناسب للمفهوم: « إذا كان الصّبر مرّاً فعاقبته حلوة! »:

- ۱) نیست رنگی که بگوید با من اندکی صبر، سحر نزدیک است
- ۲) ساختم با آن که عمری سوختم سوختم یک عمر و صبر آموختم
- ۳) صبر بر جور رقیب، چه کنم گر نکنم همه دانند که در صحبت گل خاری هست
- ۴) چه خوش است در فراقی همه عمر صبر کردن به امید آن که روزی به کف او فتد و صالی

۹۷- عین الخطأ في ضبط حركات الحروف:

- ۱) أَلَفَ الفِیروزآبادی مُعْجَمًا مَشْهُورًا یَضُمُّ کَلِمَاتٍ کَثِیرَةً!
- ۲) یَجِبُ عَلَیْکُمْ أَنْ تَتَفَكَّرُوا فِی الخَلْقِ لِتُشَاهِدُوا قُدْرَةَ الخَالِقِ!
- ۳) مَعَ أَنَّ الجَاهِلَ یَعْلَمُ أَلَّا یَتَدَخَّلَ فِی مَوْضِعٍ لَکِنْ یُعَارِضُهُ!
- ۴) بِسَبَبِ وُجُودِ عُضْوِیْنَ فِی رَأْسِ هَذَا الطَّائِرِ لَا یَتَضَرَّرُ رَأْسُهُ!

۹۸- عین عبارة جاءت فيها من أدوات الشرط:

- ۱) ما من رجلٍ اتقى الله إلا ظهرَ ينبوع الحكمة من قلبه السليم!
- ۲) أخي! أنفق قسماً من أموالك للفقراء فإن تُساعد الفقراء تُرحم!
- ۳) قال حبيبي الحميم لي: ما أقلّ فاعل الخير في بلد نسكنُ فيه!
- ۴) من يزرع العدوان لا يحصدُ إلا الخُسران فلا تزرع العداوة أبداً!

۹۹- عین ما ليس فيه الشرط:

- ۱) من سهر في سبيل الله فهو غير باک يوم القيامة!
- ۲) من يُسجّل هدفاً و الحکم يقبله نجعله في فريقنا الفائز!
- ۳) من استطاع أن يحصل على مشتقات النفط اكتفى بنفسه!
- ۴) من يزرع شجرة الجوز يعلم أنها لا تُثمر إلا بعد عشر سنوات!

۱۰۰- عین ما فيه نوعان من المعرفة: (معرف بأل و معرفة بالعلم)

- ۱) سافر بعض السائحين لمشاهدة الشجرة السوداء! ۲) إجعلني محبوبة عندك في كل الأحوال!
- ۳) أبي وحيد و أنا أساعده في الأمور دائماً! ۴) الصداقة فريق في بلدنا يستعد للمسابقات!

عربی، زبان قرآن (۱)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقهمَطَرُ السَّمَكَ
التَّعَايِشُ السَّلْمِيُّ
درس‌های ۳ و ۴
صفحه‌های ۳۱ تا ۵۶

■ ■ عَيْنَ الْأَنْسَبِ لِلْجَوَابِ عَنِ التَّرْجِمَةِ أَوْ الْمَفْهُومِ مِنْ أَوْ إِلَى الْعَرَبِيَّةِ (۱۰۱ - ۱۰۴)

۱۰۱- ﴿ فَأَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَخْرَجَ بِهِ مِنَ الثَّمَرَاتِ رِزْقًا لَكُمْ ﴾:

- (۱) آبی را از آسمان نازل کرد، و انواع میوه‌ها را از آن برای شما به‌عنوان روزی خارج ساخت!
  - (۲) آبی از آسمان نازل گردید، و میوه‌ها را به‌وسیله آن بیرون آورد، تا رزقی برایتان باشد!
  - (۳) از آسمان آب را فرو فرستاد و به‌وسیله آن ثمرهایی برای روزی شما خارج ساخت!
  - (۴) از آسمان آبی فرستاد، پس به‌وسیله آن از میوه‌ها برای شما رزقی بیرون آورد!
- ۱۰۲- « لَنْ تُصَدِّقَ أَبَدًا كَيْفَ تَتَسَاقَطُ آلَافُ الْأَسْمَاكِ مِنَ السَّمَاءِ حَتَّى تَرَاهَا بِنَفْسِكَ؛ وَ هَذَا الْأَمْرُ يَبْدُو غَرِيبًا جَدًّا! »:
- (۱) هیچ‌گاه باور نخواهی کرد که چگونه هزاران ماهی از آسمان پی‌درپی می‌افتد حتی اگر خودت آن را ببینی، و این موضوع خیلی دور از ذهن به نظر می‌رسد!
  - (۲) هرگز باور نخواهد کرد که چگونه هزاران ماهی از آسمان سقوط می‌کند تا این که خود آن را ببیند، و این امر خیلی عجیب به نظر می‌رسد!
  - (۳) چگونه هزاران ماهی را می‌بینی که از آسمان می‌افتد و هیچ‌گاه باور نخواهی کرد، و این موضوع واقعاً عجیب به نظر می‌رسد!
  - (۴) هرگز باور نخواهی کرد که چگونه هزاران ماهی از آسمان پی‌درپی می‌افتد تا این که خودت آن را ببینی، و این امر خیلی عجیب به نظر می‌رسد!

۱۰۳- « دانشمندان از شناختن راز آن پدیدهٔ عجیب ناامید شدند! »؛ عَيْنَ الصَّحِيحِ:

- (۱) يئس العلماء من معرفة سرّ تلك الظاهرة العجيبة!
- (۲) قد يئس علماء من علم السرّ لتلك الظاهرة العجيبة!
- (۳) أيس العلماء من التعرّف على هذه الظاهرة العجيبة!
- (۴) أصبح العلماء في يأس من تعارف لهذه الظاهرة العجيبة!

۱۰۴- عَيْنَ الْمُنَاسِبِ عَنِ الْمَفْهُومِ: « النَّاسُ نِيَامٌ فَإِذَا مَاتُوا انْتَبَهَوْا! »

(۱) عمری به جهل غافل از مرگ	جان را بدهم سقوط چون برگ
(۲) تا چنین زنده‌ای تو در خوابی	چون بمیری تمام دریابی
(۳) دیگر سخن از غفلت ایام چه سود	آن دم که طعام شکم گور شدم
(۴) آدمی تا کی تو را در خواب غفلت بودن	با بدی‌ها و پلیدی‌های دل هم‌رنگ شدن

■ ■ ■ اقرأ النَّصَّ التَّالِيَّ ثُمَّ أَجِبْ عَنِ الْأَسْئَلَةِ (١٠٥ - ١٠٧) بِمَا يُنَاسِبُ النَّصَّ:

تنقسم الحيوانات حسب طبيعتها إلى قسمين؛ الحيوانات الأليفة هي الحيوانات التي يستطيع الإنسان تربيتها في المنزل، حيث لا تُسبب له الأذى و تعيش معه، وهناك حيوانات أليفة تعتبر مصدر رزق لأصحابها مثل الأغنام و الأبقار (ج بقر) التي يعتمد الفلاحون عليها في رزقهم، و من الأمثلة على الحيوانات الأليفة القطط، و الكلاب، و الحمام و غيرها من الحيوانات. أما الحيوانات المفترسة فهي حيوانات لا يمكن للإنسان العيش معها، حيث يمكن أن تؤذيه، و بالرغم من ذلك هناك بعض الأشخاص الذين استطاعوا العيش مع تلك الحيوانات و مع ذلك تبقى احتمالية أن تؤذيه، و هذه الحيوانات نكتفي بزيارتها في حديقة الحيوانات مثل الأسد، و الذئب، و النمر.

١٠٥- عَيِّن الصَّحِيحَ حَسَبَ النَّصِّ:

(١) يعيش الإنسان مع الحيوانات الأليفة فقط!

(٢) لا نجد الحيوانات المفترسة خارج حديقة الحيوانات!

(٣) الحيوانات الأليفة هي الحيوانات التي تُربى داخل المنازل!

(٤) أغلب النَّاس لا يقدرون على العيش مع الحيوانات المفترسة!

١٠٦- عَيِّن الخَطَأَ عَنِ الْحيواناتِ الْمَذْكُورَةِ:

(١) الذئب حيوانٌ يُسببُ المخاطر للإنسان عادةً!

(٢) الكلاب من الحيوانات التي يعيش النَّاس معها!

(٣) النمر حيوانٌ نستطيعُ تربيته في المنزل بسهولة!

(٤) الأغنام من الحيوانات التي لحمها صالح للأكل!

١٠٧- عَيِّن الْمُنَاسِبَ لِعَنْوَانِ النَّصِّ:

(١) تصنيف الحيوانات حسب طبيعتها!

(٢) أنواع الحيوانات الأليفة!

(٣) تربية الحيوانات المختلفة!

(٤) تعامل الإنسان مع الحيوانات!

١٠٨- عَيِّن الخَطَأَ فِي ضَبْطِ حَرَكَاتِ الْحُرُوفِ:

(١) إِنَّ الْمُسْلِمِينَ لِيَعْتَمِدُوا عَلَى اللَّهِ فِي جَمِيعِ الْأَحْوَالِ!

(٢) الْإِنْسَانُ الْمُؤْمِنُ لَا يَخُونُ فِي أَمَانَاتِ الْآخَرِينَ!

(٣) عَلَيْنَا أَنْ نَتَنَاوَلَ الْأَطْعَمَةَ الْمُفِيدَةَ فِي الْحَيَاةِ!

(٤) كُنَّا نَشَاهِدُ تَقَدَّمَ الطُّلَّابِ فِي مَدَارِسِ الْبِلَادِ!

١٠٩- عَيِّن الصَّحِيحَ فِي تَعْيِينِ الْأَبْوَابِ أَوْ نَوْعِ الْفِعْلِ:

(١) تَبَيَّنَ الْمَوْضُوعَ الَّذِي يَشْعَلُنَا أُمِّي الْحَنُونِ ← مِنْ بَابِ «تَفَعَّلَ»

(٢) أَذْهَبَ نَحْوَ الْمَدْرَسَةِ الْكَبِيرَةِ لِلْمَطَالَعَةِ كَاطْمًا ← مَجْرَدٌ ثَلَاثِي

(٣) يُنْزَلُ الْمَطَرُ عَلَيْنَا مِنَ السَّمَاءِ الزَّرْقَاءِ ← مَزِيدٌ مِنْ بَابِ «إِفْعَالٌ»

(٤) تَعَامَلِ النَّسَاءُ كَمَا يُرَدْنَ فِي الْمَجْتَمَعِ الْإِسْلَامِيِّ ← مِنْ بَابِ «تَفَاعَلَ»

١١٠- عَيِّن فِعْلًا فِيهِ الْحُرُوفُ الزَّائِدَةُ أَكْثَرَ مِنَ الْبَاقِي:

(١) تَحَاوَلِ الْمُسْلِمَاتُ كَثِيرًا فِي الدَّفَاعِ عَنِ الْمَظْلُومِينَ فِي الْعَالَمِ!

(٢) الْأُمُّ تُسَاعِدُ الْأَوْلَادَ فِي انْتِخَابِ الْمَلَابِسِ الرِّيَاضِيَّةِ لِلْمَسَابِقَةِ!

(٣) تَعَارَفَ الضِّيُوفُ قَبْلَ حُضُورِ صَاحِبِ الْبَيْتِ وَ قَبْلَ بَدَايَةِ الْحَفْلَةِ!

(٤) تَهَاجَرَ الطَّيُورُ فِي الشِّتَاءِ مِنَ الْمَنَاطِقِ الْبَارِدَةِ إِلَى الْمَنَاطِقِ الْمُعْتَدَلَةِ!

عربی، زبان قرآن (۳)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اختیاری است.

من الأشعار المنسوبة إلى الإمام علي (ع)
متن درس، الحروف المشبهة بالفعل
لا التآفية للجنس
صفحه‌های ۹ تا ۱

وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

■ عین الأنسب للجواب عن الترجمة أو المفهوم من أو إلى العربية (۱۱۱ - ۱۱۶)

۱۱۱- ﴿فَهَذَا يَوْمُ الْبَيْعِ وَلَكِنَّكُمْ كُنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ﴾:

- (۱) پس این، روز رستاخیز است ولی شما نمی‌دانستید!
(۲) پس این روز، رستاخیز است درحالی که شما نمی‌دانستید!
(۳) پس روز رستاخیز این است و شما نمی‌دانید!
(۴) پس این روز، روز رستاخیز است درحالی که شما نمی‌دانید!

۱۱۲- «لَعَلَّ الْأَوْلَادَ يَعْرِفُونَ أَنَّ لَا إِنْسَانَ أَلْطَفَ مِنَ الْأُمِّ وَ لَا صَدِيقَ أَوْثَقَ مِنَ الْعَائِلَةِ!»:

- (۱) امید است فرزندان بدانند که هیچ انسانی مهربانتر از مادر و هیچ دوستی مطمئن‌تر از خانواده نیست!
(۲) ای کاش فرزندان بدانند که هیچ انسانی مهربانتر از مادر نیست و مطمئن‌ترین دوست خانواده است!
(۳) امید است فرزندان بدانند که انسانی مهربانتر از مادر وجود ندارد و هیچ رفیقی مطمئن‌تر از خانواده نیست!
(۴) ای کاش فرزندانمان می‌دانستند که انسان مهربانتر از مادر و رفیق مطمئن‌تر از خانواده وجود ندارد!

۱۱۳- «لَيْتَ الطَّلَابَ يَعْرِفُونَ أَنَّ الطَّالِبَ الْمُجْتَهِدَ يَقْدِرُ أَنْ يُعَوِّضَ قَلَّةَ اسْتِعْدَادِهِ بِالْاجْتِهَادِ!»:

- (۱) شاید دانشجویان بدانند که دانشجوی کوشا می‌تواند کم بودن استعدادش را با تلاش جبران نماید!
(۲) ای کاش دانش‌آموزان بدانند که دانش‌آموز کوشا می‌تواند کمی استعدادش را با تلاش جبران کند!
(۳) شاید دانش‌آموزان بفهمند که دانش‌آموز تلاشگر توانایی دارد که کم بودن استعداد را با تلاش جبران نماید!
(۴) ای کاش دانشجویان می‌فهمیدند که دانشجوی تلاشگر توانمند است که کمی استعدادش را با تلاش جبران کند!

۱۱۴- عَيْنِ الصَّحِيحِ:

- (۱) «إِعْلَمُوا أَنَّ حَوَائِجَ النَّاسِ إِلَيْكُمْ مِنْ نِعَمِ اللَّهِ عَلَيْكُمْ!»: بدانید بی‌تردید نیازمندی‌های مردم به شما از نعمت‌های خدا بر شماست!

- (۲) ﴿فَاصْبِرْ إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ وَاسْتَغْفِرْ لِذَنْبِكَ﴾: پس صبر کن قطعاً وعده خداوند حق است و برای گناهانت طلب آمرزش کن!

- (۳) ﴿أَوْفُوا بِالْعَهْدِ إِنَّ الْعَهْدَ كَانَ مَسْئُولًا﴾: به عهد و پیمان وفا کنید قطعاً عهد و پیمان مورد سؤال است!

- (۴) ﴿وَ اسْتَغْفِرُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ﴾: و از خداوند آمرزش خواستند زیرا خدا آمرزنده مهربان است!

۱۱۵- «بِالْأَيِّ أَنْ دَرَجَاتُ الْبَلَدِ الْبُلْدَانِ كَوْنُهَا كَوْنُ الْبُلْدَانِ وَ كَوْنُ الْبُلْدَانِ كَوْنُ الْبُلْدَانِ»:

- (۱) هناك عُشٌّ صَغِيرٌ فَوْقَ تِلْكَ الشَّجَرَةِ الْمُرْتَفِعَةِ لَا فَرْخَ فِيهِ!

- (۲) فوق تلك الشجرة المرتفعة العش الصغير لا فرخ له!

- (۳) هناك عُشٌّ صَغِيرٌ فَوْقَ تِلْكَ الشَّجَرَةِ الْمُرْتَفِعَةِ لَا فَرْخَ لَهُ!

- (۴) يُوجَدُ الْعُشُّ الصَّغِيرُ فَوْقَ تِلْكَ الشَّجَرَةِ الْمُرْتَفِعَةِ لَا فَرْخَ فِيهِ!

۱۱۶- عَيْنَ مَا لَا يُنَاسِبُ مَفْهُومَ الْعِبَارَةِ: « لَا خَيْرَ فِي قَوْلٍ إِلَّا مَعَ الْفِعْلِ! »

- (۱) دوصد گفته چون نیم کردار نیست
بزرگی سراسر به گفتار نیست!
- (۲) اگر خواهی از هر دو سر آبروی
همه راستی کن همه راست گوی!
- (۳) کار کن کار بگذر از گفتار
کاندرین راه کار دارد کار!
- (۴) کسی کو به دانش توانگر بود
ز گفتار کردار بهتر بود!

۱۱۷- عَيْنَ الْخَطَأِ فِي ضَبْطِ حَرَكَاتِ الْحُرُوفِ:

- (۱) أ تَزَعَمُ إِنَّكَ جِرْمٌ صَغِيرٌ وَ فِيكَ إِنِطَوَى الْعَالَمُ الْأَكْبَرُ!
(۲) خُلِقَ الْإِنْسَانُ مِنْ طِينَةٍ وَ هُوَ لَحْمٌ وَ عَظْمٌ وَ عَصَبٌ!
(۳) قَالَ أَعْلَمُ أَنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ!
(۴) إِنَّمَا الْفَخْرُ لِعَقْلِ ثَابِتٍ وَ حَيَاءٍ وَ عَفَافٍ وَ أَدَبٍ!

۱۱۸- عَيْنَ الْحَسْرَةِ: (حَسَبَ الْمَعْنَى)

- (۱) لَعَلَّ النَّاسَ يَعْلَمُونَ أَنَّهُ لَا صَدِيقَ أَفْضَلَ مِنَ الْكِتَابِ!
(۲) لَيْتَ التَّلَامِيذَ يَقْرَؤُونَ آرَاءَ عِدَّةٍ كُتُبٍ حَوْلَ هَذَا الْمَوْضُوعِ فِي الْمُسْتَقْبَلِ!
(۳) لَيْتَ إِطْعَامَ مَسَاكِينِنَا كَانَ مِمَّا نَحْنُ أَكَلْنَا!
(۴) أَيُّهَا الْإِنْسَانُ لَا تَحْزَنْ عَلَى مَا فَاتَكَ، إِنَّ الْيَأْسَ يُبْعِدُكَ مِنَ اللَّهِ!

۱۱۹- نَهَائِي عَيْنَ الْخَطَأِ فِي تَعْيِينِ نَوْعِ «لَا»:

- (۱) تجري الرياحُ بما لا تشتهي السفنُ!: نافية
(۲) لا تنظروا إلى كثرةِ صلاتهم و صومهم!: ناهية
(۳) لا تُحَدِّثِ النَّاسَ بِكُلِّ مَا سَمِعْتَ بِهِ!: نافية
(۴) لا علمَ لنا إلا ما عَلَّمْتَنَا!: نافية للجنس

۱۲۰- نَهَائِي أَكْمِلِ الْفَرَاغَ فِي الْآيَةِ الشَّرِيفَةِ التَّالِيَةِ: ﴿ إِنَّ اللَّهَ لَذُو فَضْلٍ عَلَى النَّاسِ وَ لَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ . . . ﴾

- (۱) لا تشكرونَ (۲) لا يشكرونَ (۳) لا تشكروا (۴) لا يشكروا

فلسفه یازدهم

پاسخ گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

فلسفه و ابعاد آن

(فلسفه و زندگی، آغاز تاریخی فلسفه)
صفحه‌های ۱۹ تا ۳۵

۱۲۱- کدام گزینه درباره عبارت زیر درست است؟

«فلسوفی با مطالعه و دقت بسیار بالایی در طول عمرش به این نتیجه رسیده است که جهان و انسان بر اثر یک اتفاق ناخواسته شکل گرفته‌اند و خدایی وجود ندارد.»

- (۱) برخی انسان‌ها کمتر به امور عمیق و فلسفی می‌اندیشند و به دنباله‌روی از دیگران قناعت می‌کنند.
- (۲) دسته‌ای از انسان‌ها درباره باورهای خود عمیق می‌شوند و شخصیت مستقل و معنای درستی در زندگی دارند و می‌توانند به باورهای درستی برسند.
- (۳) برخی از انسان‌ها به امور فلسفی به صورت جدی و نظام‌مند می‌اندیشند، اما چون نگرش نادرستی دارند، معنای زندگی آن‌ها هم نادرست است.
- (۴) دسته‌ای از انسان‌ها به صورت گذری به امور فلسفی و عمیق توجه می‌کنند و چندان در این مسائل وارد نمی‌شوند.

۱۲۲- کدام گزینه درباره یک فیلسوف واقعی درست نیست؟

- (۱) فیلسوف درباره مسائل فلسفی به نحو جدی تفکر می‌کند.
- (۲) فقط فیلسوف است که با مطالعه فلسفه به فطرت ثانی می‌رسد.
- (۳) فیلسوف واقعی تابع برهان و دلیل است.
- (۴) فیلسوف واقعی به مسئله خوشبختی و رنج با روش درست ورود می‌کند.

۱۲۳- چه کسانی نمونه‌هایی از مغالطه‌های فلسفی را جهت عبرت گرفتن دیگران نشان می‌دهند و این امر تابع چیست؟

- (۱) منطقدانان - بیان کردن حقایق با گفتاری که خالی از مغالطه باشد.
- (۲) منطقدانان - برخی افراد در زندگی خود، باوری را که مبنای آن یک مغالطه است، پذیرفته‌اند.
- (۳) فیلسوفان - بیان کردن حقایق با گفتاری که خالی از مغالطه باشد.
- (۴) فیلسوفان - برخی افراد در زندگی خود، باوری را که مبنای آن یک مغالطه است، پذیرفته‌اند.

۱۲۴- اگر شخصی با افزایش دادن قدرت تفکر در خود و استفاده از قواعد تفکر، به صورت جدی و پیوسته در امور فلسفی بیاندیشد، در نتیجه ...

- (۱) در زندگی خود هرگز دچار هیچ‌گونه مغالطه‌ای نخواهد شد و قطعاً به نتایجی صحیح و متقن خواهد رسید.
- (۲) محال است در چیزی غیر از مسائل بنیادین فلسفی تفکر کند، یا با روشی غیر از روش عقلی به آن مسائل بپردازد.
- (۳) می‌توان گفت عقاید فاقد پشتوانه عقلی و منطقی محکم را کنار می‌گذارد و از عادت‌های غیرمنطقی رهایی می‌یابد.
- (۴) نمی‌توان گفت سخنی را بدون دلیل نمی‌پذیرد و عقیده‌اش را بر پایه خیالات، تبلیغات و تعصب بنا نمی‌کند.

۱۲۵- کدام گزینه درباره تمثیل غار افلاطون صحیح می‌باشد؟

- (۱) تنها هدف افلاطون از بیان تمثیل غار نشان دادن چگونگی رسیدن به آزادی حقیقی است.
- (۲) برای ساکنان غار افلاطون تحمل روشنایی حقیقت دشوار است، هرچند که حقیقت آشکار باشد.
- (۳) در این تمثیل از خداوند تحت عنوان عامل وجودی هر چیزی یاد می‌شود که جهان مخلوق اوست.
- (۴) در تمثیل غار ضمن تشریح صریح فرآیند تفکر فلسفی به رنج‌های رسیدن به حقیقت برتر نیز اشاره می‌شود.

۱۲۶- کدام گزینه درست نیست؟

- (۱) به هیچ وجه نمی توان آغاز تاریخی فلسفه را مشخص کرد، اما براساس آثار تاریخی باقی مانده تقریباً شروع فلسفه را می توان فهمید.
- (۲) براساس گزارشات سهروردی در ایران باستان انسان های وارسته ای بوده اند که هم به فلسفه و هم به عرفان توجه داشتند.
- (۳) ایونیا زادگاه فلسفه یونان بوده است که حدود شش قرن پیش از میلاد، فیلسوفان و مباحث فلسفی را در خود پروراند است.
- (۴) با توجه به آخرین گزارشات تاریخی قطعاً و حتماً نخستین مسئله ای که فیلسوفان یونان را به خود مشغول کرده است، دگرگونی های پیوسته طبیعت بوده است.

۱۲۷- کدام گزینه، صحیح است؟

- (۱) فیثاغورس یکی از فیلسوفان متأخر یونان باستان بود که از آراء پایه گذاران فلسفه تبعیت می کرد.
- (۲) فیثاغورس از واژه «تئوری» به معنای نظریه برای نخستین بار استفاده کرد.
- (۳) از نظر پیروان فیثاغورس اصول ریاضی درباره برخی موجودات صادق است.
- (۴) طبق دیدگاه فیثاغورس جهان مادی و غیرمادی را فقط با اصول ریاضی می توان شناخت.

۱۲۸- کدام عبارت زیر درباره فیلسوفان و اندیشمندان یونان باستان مورد پذیرش نیست؟

- (۱) کوشش آن ها بر این بود که دگرگونی های جهان طبیعت را از نظر عقلی اثبات کنند.
- (۲) اندیشمندان پیش از سقراط، به خود فیلسوف نمی گفتند.
- (۳) آن ها در کنار هستی شناسی، طبیعت شناسی نیز بودند.
- (۴) ترویج تفسیر جهان با روش عقلانی توسط آن ها صورت گرفت.

۱۲۹- کدام گزینه می تواند نقطه مشترک نظر هراکلیتوس و پارمنیدس باشد؟

- (۱) تنها اصل ثابت جهان، تغییر است.
  - (۲) حقیقت هستی، ثابت و جاودانه است.
  - (۳) در مرتبه ظاهری جهان گریزی از تغییر نیست.
  - (۴) هر آنچه به وجود آمده یا از هستی بوده یا از عدم.
- ۱۳۰- سوفیست ها به دو دلیل ... و ... نظریات اندیشمندان نخستین یونان را بیهوده می دانستند و نتیجه این اعتقاد ... بود.
- (۱) تعارض سخن اندیشمندان با یکدیگر - ناتوانی جهان شناسان در تفسیر درست جهان - انکار اصل حقیقت و واقعیت
  - (۲) ناتوانی جهان شناسان در تفسیر درست جهان - اعتقاد به تفکیک ناپذیر بودن حق و باطل - انکار اصل حقیقت و واقعیت
  - (۳) ناسازگاری سخن اندیشمندان با آرای سوفیست ها - اعتقاد به تفکیک ناپذیر بودن حق و باطل - ترویج فن سخنوری
  - (۴) آرا و نظریات گوناگون و غالباً متضاد جهان شناسان - تفسیر نادرست جهان - ترویج آموزش علوم

منطق

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اختیاری است.

وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

تعریف

(اقسام و شرایط تعریف)

استدلال استقرایی

(اقسام استدلال استقرایی)

قضیه حملی و قیاس اقترانی

(قضیه حملی)

صفحه‌های ۲۷ تا ۶۱

۱۳۱- تعریف «مغالطه» به «سفسطه» و تعریف «اسب» به «حیوانی که پرواز می‌کند» به ترتیب چه نوع تعاریفی

هستند؟

(۱) تعریف مصداقی - تعریف نادرست

(۲) تعریف لغوی - تعریف مفهومی

(۳) تعریف لغوی - تعریف مصداقی

(۴) تعریف مصداقی - تعریف مفهومی

۱۳۲- به ترتیب، کدام تعریف فاقد شرط جامع بودن، مانع بودن، واضح بودن و دوری نبودن است؟

(الف) قطب‌نما: چیزی شبیه اسطرلاب.

(ب) پرندگان: دسته‌ای از حیوانات غیرناطق که پرواز می‌کنند.

(ج) ساعت شلوغی: ساعتی که خلوت نیست.

(د) پرنده: حیوانی که تخم‌گذار است.

(۱) د - ب - ج - الف

(۲) د - ب - الف - ج

(۳) ب - د - ج - الف

(۴) ب - د - الف - ج

۱۳۳- نسبت میان معرف و معرف در تعریف‌های «موجود: هر چیزی که دارای هستی است» و «فعل: کلمه‌ای که بر انجام کار یا روی دادن حالتی دلالت دارد»

به ترتیب کدام است؟

(۱) عموم و خصوص مطلق - عموم و خصوص مطلق

(۲) تساوی - عموم و خصوص مطلق

(۳) تساوی - عموم و خصوص من وجه

(۴) عموم و خصوص مطلق - عموم و خصوص من وجه

۱۳۴- تفاوت استدلال‌های استقرایی با استدلال قیاسی در کدام گزینه بدرستی نیامده است؟

(۱) در استدلال قیاسی، نتیجه قطعی است.

(۲) استدلال قیاسی استنتاج جزء از کل است.

(۳) استدلال استقرایی استنتاج جزء از کل است.

(۴) در استدلال استقرایی، نتیجه قطعی نیست.

۱۳۵- در یک روستا، قد دانش‌آموزان کلاس اول ابتدایی تمام مدارس دخترانه را اندازه‌گیری و براساس آن، حکم کرده‌ایم که متوسط قد دختران هفت ساله

روستا ۱۲۴cm است. کدام عبارت درباره این حکم درست است؟

(۱) براساس استقرای تعمیمی حکم شده و نتیجه‌ای نزدیک به واقع دارد.

(۲) حکم درباره متوسط قد افراد صادر شده، نه درباره تک‌تک آن‌ها، بنابراین استنتاج بهترین تبیین است.

(۳) با توجه به این که همه موارد مورد بررسی قرار گرفته، نوعی استقرای تام است.

(۴) تعداد نمونه‌های بررسی شده در این استدلال به اندازه لازم نیست و باید بیشتر باشد.

۱۳۶- هریک از عبارات زیر، به ترتیب از کدام نوع استدلال استقرایی است؟

- بال‌های پرنده‌ای که روی دیوار نشسته است، شبیه بال‌های قناری دوستم است؛ پس حتماً این پرنده، قناری است.

- دوستم چند روزی است که کفش سفید می‌پوشد؛ پس روزهای دیگر هم کفش سفید خواهد پوشید.

(۱) استقرای تعمیمی - استقرای تمثیلی

(۲) استقرای تعمیمی - استقرای تعمیمی

(۳) استقرای تمثیلی - استقرای تعمیمی

(۴) استقرای تمثیلی - استقرای تمثیلی

۱۳۷- راه مقابله با ... پیدا کردن ... است.

(۱) استقرای تمثیلی - نقاط اختلاف بیشتر

(۲) استقرای تمثیلی - نقاط اشتراک بیشتر

(۳) تمثیل ناروا - نقاط اختلاف بیشتر

(۴) تمثیل ناروا - نقاط اشتراک بیشتر

۱۳۸- عبارت مطرح‌شده در کدام گزینه با سایر گزینه‌ها به لحاظ وجود حکم، متفاوت است؟

(۱) آن روزها به خانه‌ی دوستانم می‌رفتم زمانی که مرا دعوت می‌کردند.

(۲) چرخ بر هم زخم‌ار غیر مرادم گردد.

(۳) اگر رفتی بردی، اگر خفتی مردی.

(۴) ای دل اگر عاشقی، در پی دلدار باش.

۱۳۹- کدام عبارت، نشان‌دهنده‌ی یک قضیه‌ی محصوره است؟

(۱) کلمات بیانگر تصورات ذهن هستند.

(۲) مجموعه‌ی اعداد فرد، غیرقابل شمارش است.

(۳) جامعه‌ی بشری، در برگرفته‌ی سایر جوامع انسانی است.

(۴) مجموعه، از پنج حرف تشکیل می‌شود و در اصل عربی است.

۱۴۰- تعداد قضیه در کدام گزینه با سایر گزینه‌ها متفاوت است؟

(۱) عاشق نشاندی زاهد

دیوانه چه می‌دانی؟

(۲) مرا عهدیست با جانان

که تا جان در بدن دارم

(۳) چرخ نبندد گرهی بر سرت

تا نگشاید گرهی دیگری

(۴) نقش ما گو ننگارند به دیباچه‌ی عقل

هرکجا نامه‌ی عشق است نشان من و توست

فلسفه دوازدهم

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اختیاری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

هستی و چیستی،
جهان ممکنات
درس‌های ۱ و ۲
صفحه‌های ۱ تا ۱۲

۱۴۱- **نهایی** کدام عبارت بیانگر دلیل مغایرت مفهوم وجود با ماهیت است؟

(۱) مفهوم وجود را می‌توان بر ماهیات حمل کرد.

(۲) چیزهایی وجود دارند که دارای ماهیت نیستند.

(۳) می‌توان ماهیاتی را تصور کرد که موجود نیستند.

(۴) سلب وجود از ماهیت، در ذهن و در خارج امکان‌پذیر است.

۱۴۲- **نهایی** با توجه به مغایرت وجود و ماهیت، .....

(۱) وجود انسان‌های جهان از ماهیت آن‌ها جداست.

(۲) حمل مفهوم ناطق بر انسان دلیل می‌خواهد.

(۳) وجود و ماهیت انسان دو مفهوم ذهنی کاملاً متفاوت است.

(۴) بین مفهوم انسان و مفهوم متفکر رابطه‌ای ضروری نیست.

۱۴۳- در صورت عینیت هستی و چیستی، کدام گزینه نادرست خواهد بود؟

(۱) عالم خارج از ذهن، پر از تصورات انسان‌ها می‌شد.

(۲) زمینه تشخیص تفاوت میان موجودات حاضر در جهان از بین می‌رفت.

(۳) علمی مانند زیست‌شناسی که درباره تفاوت موجودات زنده بحث می‌کند، وجود نداشت.

(۴) چون جهان پر از موجودات مختلف می‌شد، مصادیق علیت هم فراوان می‌شد.

۱۴۴- حمل کدام گزینه اولی ذاتی است؟

(۱) شکل بر دایره

(۲) لوزی بر دارای چهار ضلع

(۳) مربع بر دارای ۲ قطر مساوی

(۴) یگانه بر مولود کعبه

۱۴۵- **نهایی** متأثر بودن فلسفه توماس آکوئیناس از ابن‌سینا و ابن‌رشد چه موقعیتی را ایجاد کرد؟

(۱) پایه‌گذاری مکتب فلسفی تومیسم

(۲) آشنایی فلاسفه غرب با اندیشه‌های عرفانی ابن‌سینا و ابن‌رشد

(۳) برقراری ارتباط با فلسفه ارسطویی برای اولین بار

(۴) برقراری ارتباط مجدد با فلسفه معلم اول

۱۴۶- کدام پرسش، مستقیماً امکانی یا وجوبی بودن جهان را مطرح می‌کند؟

(۱) جهان منتهای است یا نامتناهی؟

(۲) آیا پیدایش موجودات جهان هستی، اتفاقی بوده یا علتی داشته است؟

(۳) هستی منحصر به طبیعت است یا عوالم دیگری هم وجود دارد؟

(۴) آیا موجودات این جهان می‌توانسته‌اند نباشند یا موجود شدن برای آن‌ها ضروری بوده است؟

۱۴۷- در کدام گزینه زیر رابطه ضروری بین موضوع و محمول وجود ندارد؟

(۱) هر علتی معلول دارد. (۲) حیوان جسم است. (۳) انسان انسان است. (۴) استدلال نوعی دانش است.

۱۴۸- در کدام گزینه رابطه مفاهیم با وجود به ترتیب «امتناعی - امکانی - وجوبی» است؟

(۱) عدد طبیعی زوج کوچک‌تر از ۲ - کوه یخی - رستم
(۲) مربع متوازی‌الاضلاع - خورشید - واجب‌الوجود

(۳) شریک خدا - خرگوش - خداوند
(۴) ارتفاع نقیضین - دریای جیوه - بهشت

۱۴۹- نسبت میان «وجود» به عنوان محمول، با ذات هریک از موضوعات «هندوانه»، «مورچه غول‌پیکر» و «شیرین شور» به ترتیب چگونه است؟

(۱) وجوبی - امکانی - امتناعی
(۲) وجوبی - امکانی - امکانی

(۳) امکانی - امتناعی - امتناعی
(۴) امکانی - امکانی - امتناعی

۱۵۰- اگر وجود جزء مفهوم ماهیت بود، آنگاه . . . . .

(۱) دو مفهوم از یک واقعیت قابل انتزاع نبود
(۲) وجود و ماهیت عین هم بودند

(۳) هیچ ماهیتی با ماهیت دیگر تفاوتی نداشت
(۴) همه ماهیات واجب‌الوجود بودند

اقتصاد

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

بازیگران اصلی در میدان اقتصاد
(درس پنجم تا هفتم)
صفحه‌های ۴۳ تا ۸۰

۱۵۱- اگر قیمت مسواک کاهش پیدا کند اما قیمت خمیردندان ثابت باشد، آنگاه تقاضای خمیردندان چه تغییری خواهد کرد؟

- (۱) تقاضای خمیردندان افزایش می‌یابد و منحنی تقاضای آن به سمت راست و خارج انتقال می‌یابد.
- (۲) تقاضای خمیردندان ثابت می‌ماند و تنها بر روی منحنی تقاضای آن به سمت راست و پایین حرکت خواهیم کرد.
- (۳) تقاضای خمیردندان افزایش می‌یابد و منحنی تقاضای آن به سمت چپ و داخل انتقال می‌یابد.
- (۴) تقاضای خمیردندان کاهش می‌یابد و منحنی تقاضای آن به سمت چپ و خارج انتقال می‌یابد.

۱۵۲- موارد زیر، به ترتیب به کدام گروه از تصمیم‌گیرندگان و بازیگران در اقتصاد ارتباط دارد؟

الف: دریافتی بابت فروش نیروی کار

ب: اجاره کردن منابع تولید

ج: خریداری کالاها و خدمات

- (۱) خانوار - بنگاه - خانوار (۲) خانوار - خانوار - بنگاه (۳) بنگاه - بنگاه - خانوار (۴) بنگاه - خانوار - بنگاه

۱۵۳- با توجه به نمودار مقابل به ترتیب کدام گزینه دربردارنده پاسخ صحیح سؤالات زیر است؟

الف) در نقطه A کمبود تقاضا نسبت به مقدار تقاضای تعادلی چه قدر است؟

ب) به ترتیب در قیمت‌های ۲۰۰۰ و ۵۰۰ تومان با چه وضعیتی در بازار مواجه هستیم؟

(۱) الف) ۳۰ واحد ب) ۳۰ واحد کمبود عرضه - ۵۰ واحد کمبود تقاضا

(۲) الف) ۲۰ واحد ب) ۴۰ واحد مازاد عرضه - ۵۰ واحد مازاد تقاضا

(۳) الف) ۲۰ واحد ب) ۳۰ واحد کمبود عرضه - ۴۰ واحد کمبود تقاضا

(۴) الف) ۳۰ واحد ب) ۴۰ واحد مازاد عرضه - ۴۰ واحد مازاد تقاضا

۱۵۴- با توجه به مراحل زیر اگر میزان مالیات بر ارزش افزوده ۱۰ درصد باشد:

مرحله اول: فروش گندم از کشاورز به آسیابان به مبلغ ۲۵۰۰ تومان

مرحله دوم: فروش آرد از آسیابان به نانوا به مبلغ ۳۲۰۰ تومان

مرحله سوم: فروش نان از نانوا به مشتری به مبلغ ۵۵۰۰ تومان

الف) مالیات بر ارزش افزوده جمع‌آوری شده توسط فروشنده در مرحله اول، چند تومان است؟

ب) در مرحله سوم، اعتبار مالیات بر ارزش افزوده‌هایی که در مرحله قبل پرداخت شده، چند تومان است؟

ج) مجموع مالیات بر ارزش افزوده جمع‌آوری شده، چند تومان است؟

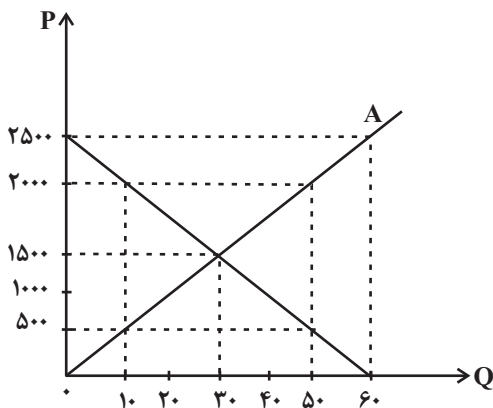
(۱) الف) ۲۵۰ (ب) ۷۰ (ج) ۳۲۰

(۱) الف) ۲۷۵ (ب) ۷۰ (ج) ۳۲۰

(۲) الف) ۲۵۰ (ب) ۳۲۰ (ج) ۵۵۰

(۲) الف) ۲۷۵ (ب) ۳۲۰ (ج) ۵۵۰

محل انجام محاسبات

۱۵۵- هر یک از عبارتهای زیر به کدام نوع مالیات اشاره دارد؟

- مالیاتی که از مالیاتستانی مضاعف جلوگیری می‌کند.

- معمولاً برای حمایت از صنایع داخلی نیز به کار گرفته می‌شود.

- مهم‌ترین نوع مالیات است.

- اساس و مبنای آن ثروت مؤدی است.

(۱) مالیات بر درآمد - مالیات بر مصرف - مالیات بر ارزش افزوده - مالیات بر درآمد

(۲) مالیات بر ارزش افزوده - عوارض گمرکی - مالیات بر مصرف - مالیات بر درآمد

(۳) مالیات بر ارزش افزوده - مالیات بر مصرف - مالیات بر ارزش افزوده - مالیات بر درآمد

(۴) مالیات بر ارزش افزوده - عوارض گمرکی - مالیات بر درآمد اشخاص - مالیات بر درآمد

۱۵۶- به ترتیب، صحیح (ص) یا غلط (غ) بودن عبارات زیر در کدام گزینه به درستی بیان شده است؟

الف) دولت با عملکرد درست خود می‌تواند تخصیص‌های بهینه‌ای برای اقتصاد به وجود آورد.

ب) دولت با تعریف و اجرای حقوق مالکیت، می‌کوشد تا وجود اطلاعات و آگاهی‌های لازم را برای مبادله بین افراد تضمین کند.

پ) دولت با وضع قوانین و مقررات ویژه در زمینه‌های مختلف امنیت خرید و فروش و مبادلات را بهبود می‌بخشد. دولت اجازه نمی‌دهد تا زمانی که

فروشنده اثبات نکند که مالک واقعی چیزی است، آن را بفروشد.

ت) کالای عمومی به کالا و خدماتی گفته می‌شود که نمی‌تواند توسط افراد زیادی هم‌زمان استفاده شود و شما می‌توانید مردم را از استفاده آن محروم

سازید.

(۱) ص - غ - ص - ص (۲) غ - ص - غ - ص (۳) ص - غ - غ - غ (۴) غ - ص - ص - ص

۱۵۷- با توجه به اثر هر یک از روش‌های درآمدزایی دولت، کدام یک از موارد زیر درست نیست؟

(۱) درآمد ناشی از فروش دارایی‌های تجدیدناپذیر به دلیل نوسان قیمت و وابستگی به قیمت بازارهای بین‌المللی، درآمد قابل اطمینانی نیست.

(۲) ایجاد بدهی از طریق قرض از مردم در هنگام سرمایه‌گذاری عمرانی با فروش اوراق مشارکت، یک نوع درآمد پایدار و مؤثر در اقتصاد کشور است.

(۳) اگر درآمد حاصل از فروش دارایی‌ها به خلق دارایی جدید منجر نشود، حتماً نسل‌های آینده متضرر می‌شوند.

(۴) درآمد حاصل از مالیات‌ها فراتر از کسب درآمد است، زیرا رفتار مصرف‌کنندگان را اصلاح می‌کند.

۱۵۸- کدام گزینه مبین پاسخ صحیح پرسش‌های زیر است؟

الف) این نکته که می‌گوییم «هزینه فرصت تولید کالای برنج در کشور ایران نسبت به کشور ترکیه کم‌تر است.» به کدام اصل اشاره دارد؟

ب) صادرات کالا چه منافعی برای تولیدکنندگان دارد؟

ج) عواقب رعایت نشدن مزیت‌های مطلق و نسبی چیست؟

۱) الف) اصل مزیت مطلق ب) امکان فروش در بازارهای بزرگ‌تر - استفاده از منابع کمیاب ج) گسترده‌تر شدن بازارهای فروش - کاهش رفاه جامعه

۲) الف) اصل مزیت نسبی ب) امکان فروش در بازارهای بزرگ‌تر - تلاش بیشتر برای تولید بهتر و کارآمدتر ج) هدر رفتن منابع و سرمایه‌ها - کاهش رفاه جامعه

۳) الف) اصل مزیت مطلق ب) امکان فروش در بازارهای بزرگ‌تر - تلاش بیشتر برای تولید بهتر و کارآمدتر ج) گسترده‌تر شدن بازارهای فروش - افزایش

تولید و کیفیت کالاها

۴) الف) اصل مزیت نسبی ب) افزایش هزینه فرصت - تلاش بیشتر برای تولید بهتر و کارآمدتر ج) هدر رفتن منابع و سرمایه‌ها - افزایش تولید و کیفیت کالاها

۱۵۹- هریک از اقدامات زیر در زمینه تجارت بین‌الملل به ترتیب، به کدام کشور اختصاص دارد؟

الف: روی آوری مجدد در دهه ۷۰ قرن بیستم نیز به سیاست‌های حمایت‌گرایانه در مقابل تجارت آزاد

ب: امضا کردن پیمان تجارت آزاد، مشهور به پیمان نفتا

ج: وضع تعرفه‌های حمایتی متعدد بر کالاهای وارداتی در اوایل قرن نوزدهم

۱) انگلستان - آلمان - آمریکا ۲) آمریکا - کانادا - انگلستان

۳) انگلستان - آمریکا - اروپای شرقی ۴) آمریکا - مکزیک - آلمان

۱۶۰- چند مورد از موارد زیر می‌تواند منجر به استقلال و استحکام اقتصادی یک کشور شود؟

- راه‌های تأمین کالاهای وارداتی یا بازارهای فروش کالاهای صادراتی خود را گوناگون کند.

- در وضعیت تک‌محصولی پابرجا بماند.

- با خلق مزیت‌های جدید اقتصادی امکان تأمین برخی نیازهای مهم و اساسی را در داخل کشور فراهم کند.

- به علم و فناوری و اقتصاد دانش‌بنیان توجه چندانی نداشته باشد.

۱) چهار ۲) سه ۳) دو ۴) یک

دفترچه سؤال

آزمون هوش و استعداد
(دوره دوم)
۱۹ مرداد

تعداد کل سؤالات آزمون: ۲۰
زمان پاسخ‌گویی: ۳۰ دقیقه

گروه فنی تولید

حمید لنجان‌زاده اصفهانی	مسئول آزمون
فاطمه راسخ	ویراستار
محیا اصغری	مدیر گروه مستندسازی
علیرضا همایون‌خواه	مسئول درس مستندسازی
سپهر حسن‌خان‌پور، حمید اصفهانی، فاطمه راسخ، نیلوفر امینی، آرین توسل، نازنین صدقی، محمدرضا اسفندیار	طراحان
معصومه روحانیان	حروف‌چینی و صفحه‌آرایی
حمید عباسی	ناظر چاپ

برای مشاهده پاسخ‌ها، به صفحه شخصی خود در سایت کانون مراجعه کنید.

استعداد تحلیلی

۳۰ دقیقه

۲۵۱- کدام واژه مشخص شده، ساختمان متفاوتی دارد؟

- (۱) این تیره بخت خسته از ایام را اینجا رها نکن.
 تیره بخت
- (۲) از نوکیسه‌ها طمع بخشش نکن که حماقت است.
 نوکیسه
- (۳) جانم را نستاند که این، غم‌خانه‌ی من بود.
 غم‌خانه
- (۴) به بلندقامتان تاریخ، سلام ما را برسان!
 بلندقامت

۲۵۲- ساختمان کدام واژه به ساختمان واژه‌های «دوان، گریان، خندان» نزدیکتر است؟

- (۱) پریشان
 (۲) درمان
- (۳) بهتان
 (۴) جانان

* متن‌های سه پرسش بعدی از کتاب «خسونت» نوشته‌ی «هانا آرنه» و ترجمه‌ی «عزت‌الله فولادوند» از نشر «خوارزمی» انتخاب شده است. در هر سؤال، بهترین گزینه را برای تکمیل متن انتخاب کنید.

۲۵۳- فقدان هیجانات نه سبب عقلانیت می‌گردد و نه به پیشبرد آن کمک می‌کند. «بی‌طرفی و متانت» اگر از خویشتن‌داری سرچشمه نگیرد و فقط عدم

ادراک را بنمایاند، می‌تواند در برابر «تراژدی‌های تحمل‌ناپذیر» به راستی «دهشت‌انگیز» باشد. برای این که کسی پاسخی منطقی و عاقلانه از خود ابراز کند، باید اول به هیجان بیاید. پس ...

- (۱) رفتارهای هیجانی گاه به رفتارهای عقلانی منجر نمی‌شود.
 (۲) «عقلانی» و «هیجانی» دو صفت متضاد نیستند.
 (۳) رفتارهای عاقلانه همواره دوری از هیجانات را طلب می‌کند.
 (۴) «عقلانی» و «هیجانی» صفاتی جمع‌ناشدنی هستند.

۲۵۴- قدرت فی‌الواقع از مقومات ماهیت هر حکومت است، ولی خسونت چنین نیست. خسونت دارای ماهیت ابزاری است و مانند هر وسیله همیشه بدین

نیاز دارد که هدایت شود و از طریق غایتی که تعقیب می‌کند توجیه گردد، و ...

- (۱) حکومت‌ها برای اعمال قدرت خود به مشروعیتی نیاز دارند که از خسونت کم‌بهاتر است.
 (۲) برای آنان که به ماهیت قدرت می‌اندیشند، توجیه خسونت‌ورزی پذیرفتنی‌تر است.
 (۳) ماهیت هر حکومت، صلح‌طلبی برای همه‌ی انسان‌هاست که با ابزارهای آن در تناقض است.
 (۴) آنچه نیازمند توجیه به وسیله‌ی چیز دیگری باشد، نمی‌تواند ماهیت هیچ چیز قرار گیرد.

۲۵۵- اگرچه بیشتر کارهای جانورشناسان به نظر من بسیار جاذب است، . . . برای اینکه بدانیم مردم به خاطر وطن خویش می‌جنگند لازم نبود اول

«غرایز یگه‌تازی گروهی» را در مور و ماهی و میمون کشف کنیم. برای این که پی ببریم حساسیت و تحریک‌پذیری و پرخاشگری معلول ازدحام مفرط

است، نیازمند نبودیم با موش‌ها آزمایش کنیم: یک روز صرف وقت در محله‌های پست و کثیف هر شهر برای دیدن این موضوع کافی بود.

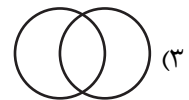
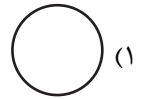
(۱) رفتارهای جانوران در همه‌ی تاریخ به طور عمومی در حال تکامل (فرگشت) بوده است.

(۲) رفتارهای آدمی نمونه‌ی بارزتری از رفتارهای جانوران دیگر است.

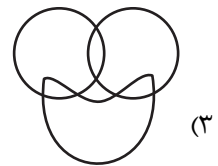
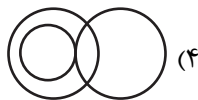
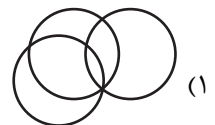
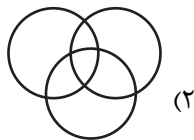
(۳) اما نمی‌فهمم چگونه ممکن است این کارها در مورد مسأله‌ی ما صدق کند.

(۴) نیاز به آزمایش‌های بیشتری برای تصدیق رابطه‌ی آدمیان و دیگر جانوران داریم.

۲۵۶- نسبت بین دسته‌های «یوزپلنگ‌ها» و «غیرکفتارها» در کدام گزینه بهتر رسم شده است؟

۲۵۷- در دسته‌ی اعداد طبیعی، نسبت بین دسته‌های «اعداد دورقمی»، «اعداد مضرب سیزده»، «اعداد اول» در کدام گزینه بهتر بیان شده است؟

۲۵۸- ساعت عقربه‌ای و معمولی را که در هر دوازده ساعت در جریانی ثابت، سی‌وشش دقیقه عقب می‌ماند، روی عدد ۱۲ به‌درستی کوک کردیم. چند

دقیقه بعد، این ساعت دقیقاً ساعت سه و نیم را نشان خواهد داد؟

(۲) ۲۲۰/۵

(۱) ۲۱۹

(۴) ۲۲۳/۵

(۳) ۲۲۲

۲۵۹- در یک ساعت عقربه‌های معمولی، بین ساعت ۶ و ۷ صبح، چند دقیقه پس از ساعت ۶، عقربه‌های ساعت‌شمار و دقیقه‌شمار بر هم منطبق می‌شوند؟

$$(۲) \quad ۳۱\frac{۸}{۱۱}$$

$$(۱) \quad ۳۱\frac{۴}{۵}$$

$$(۴) \quad ۳۲\frac{۸}{۱۱}$$

$$(۳) \quad ۳۲\frac{۴}{۵}$$

۲۶۰- درباره‌ی علی و خانواده‌اش اطلاعات زیر در دست است:

الف) علی متولد سال ۱۳۸۵ و مسعود برادر علی، ۵ سال از او بزرگ‌تر است.

ب) برادر دیگر علی، سعید، زمانی به دنیا آمده است که مادرشان ۲۹ ساله بوده است.

ج) میانگین سن سه برادر در سال ۱۳۹۵، ۱۵ سال بوده است.

د) این خانواده فرزند دیگری ندارد.

در چه سالی سن مادر خانواده دو برابر سن بزرگ‌ترین فرزندش است؟

$$(۲) \quad ۱۴۰۶$$

$$(۱) \quad ۱۴۰۴$$

$$(۴) \quad ۱۴۰۱$$

$$(۳) \quad ۱۴۰۸$$

۲۶۱- در مهرماه سالی خاص، سه روز یکشنبه در تاریخ‌هایی از ماه افتاده است که عددهایی زوجند. در این ماه به ترتیب چند «دوشنبه، جمعه، شنبه» داریم؟

(۲) چهار، چهار، پنج

(۱) چهار، پنج، پنج

(۴) چهار، پنج، چهار

(۳) پنج، چهار، چهار

۲۶۲- شخصی در هر سالگرد تولدش، به اندازه عدد سنش، شمع روی کیک تولدش را فوت و خاموش کرده است. اگر امروز ۲۳ مرداد دوشنبه باشد و شخص

مدتظر شش روز بعد از هفت تا شنبه قبلی تولد سیزده‌سالگی خود را جشن گرفته باشد، او تا ۱۵ تیر سال آینده، در مجموع چند شمع تولد در زندگی‌اش

فوت و خاموش کرده است؟

$$(۲) \quad ۹۱$$

$$(۱) \quad ۱۰۵$$

(۴) به کیسه بودن یا کیسه نبودن سال‌ها بستگی دارد.

$$(۳) \quad ۷۸$$

۲۶۳- هفت روز پیش از فردای روزی که دو روز قبلش، جمع‌های هفته‌ی بعد است، چند روز پس از فردای روزی است که دیروز سه‌شنبه‌ی هفته‌ی قبل

بود؟

۱۱ (۲)

۱۰ (۱)

۱۳ (۴)

۱۲ (۳)

۲۶۴- مینا، مبینا، نیما و امین چهار فرزند خانواده‌اند، به شکلی که مینا نه بزرگترین فرزند خانواده است و نه کوچکترین، نیما بزرگترین پسر خانواده نیست، امین نیز از مبینا کوچکتر است.

بر اساس این اطلاعات، جایگاه چند تن از این چهار نفر در خانواده در جدول روبه‌رو به طور دقیق مشخص می‌شود؟

(۱) یک نفر

فرزند نخست	فرزند دوم	فرزند سوم	فرزند چهارم

(۲) دو نفر

(۳) سه نفر

(۴) هر چهار نفر

۲۶۵- معلمی وارد کلاس پنج‌نفره شد و از دانش‌آموزان پرسید چند نفر دیروز ورزش کردند. اولی گفت: «چهار نفر از ما»، دومی گفت: «سه نفر از ما»،

سومی گفت: «دو نفر از ما»، چهارمی گفت: «یک نفر از ما» و پنجمی گفت: «هیچ‌کدام از ما». معلم می‌دانست کسانی که ورزش کرده‌اند راست و

کسانی که ورزش نکرده‌اند، دروغ می‌گویند. چند نفر ورزش کرده‌اند؟

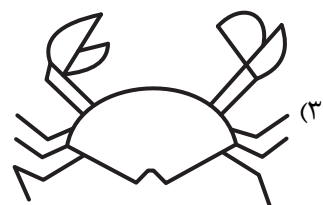
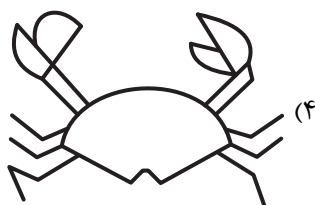
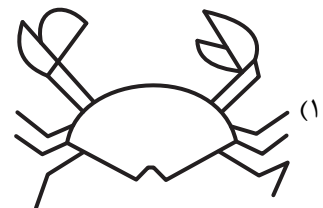
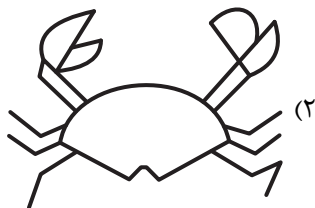
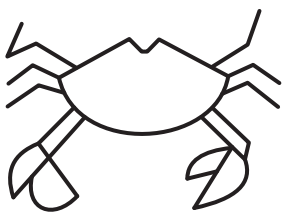
(۲) دو نفر

(۱) یک نفر

(۴) کسی ورزش نکرده است.

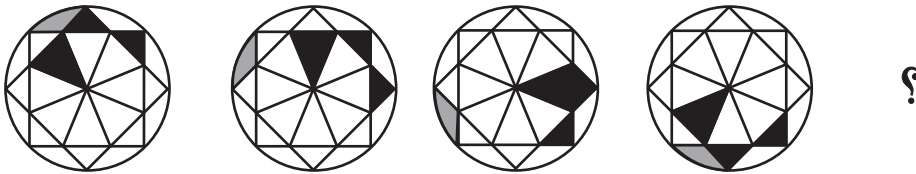
(۳) سه نفر

۲۶۶- تصویر جسمی در آینه، در آب به شکل زیر درآمده است. شکل اصلی کدام بوده است؟

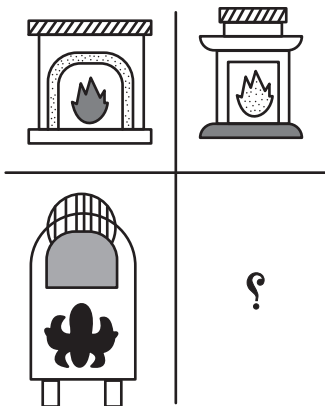

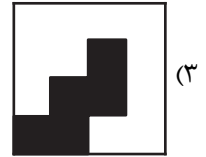
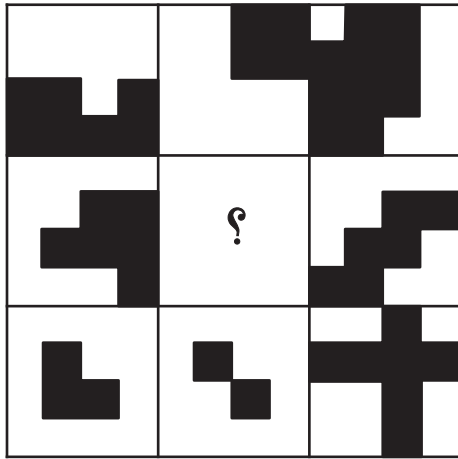
* در چهار پرسش بعدی، شکل جایگزین علامت سؤال را در الگوی صورت سؤال تعیین کنید.

-۲۶۷

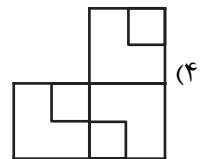
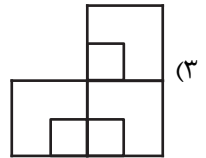
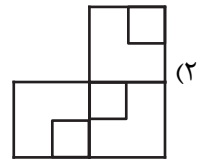
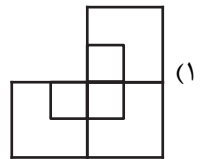
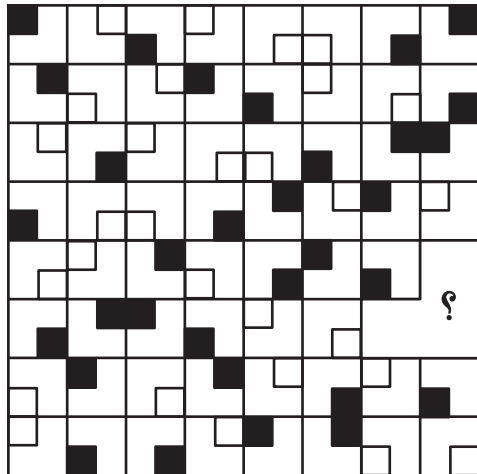

-۲۶۸

-۲۶۹

-۲۷۰

خودارزیابی توجه و تمرکز

بخش سوم: ارزیابی توجه انتخابی Selective attention آزمون ۱۹ مرداد ۱۴۰۳

دانش آموز عزیز!

توجه و تمرکز برای یادگیری، مطالعه و دستیابی به موفقیت تحصیلی بسیار مهم است. این مهارت‌های شناختی دانش‌آموزان را قادر می‌سازد تا اطلاعات را دریافت کنند، روی کارها و تکالیف متمرکز بمانند و به طور موثر زمان و منابع خود را مدیریت کنند. بهبود توجه و تمرکز می‌تواند منجر به درک بهتر مطالب، نمرات بالاتر و به طور کلی تجربه یادگیری موثرتر شود. برای کمک به ارزیابی ظرفیت‌های توجه خود، از شما دعوت می‌کنیم با سوالات زیر خود را ارزیابی کنید. مهم است که به هر سؤال صادقانه پاسخ دهید. با درک نقاط قوت و زمینه‌های پیشرفت، می‌توانید برای ارتقای عملکرد تحصیلی خود قدم بردارید.

سوالات را به دقت بخوانید و نزدیکترین پاسخ مرتبط با خود را انتخاب و در پاسخبرگ علامت بزنید. دقت داشته باشید که سوالات از شماره ۲۷۱ شروع شده است.

۲۷۱. من می‌توانم روی دستورات معلم تمرکز کنم حتی اگر سر و صدایی در کلاس وجود داشته باشد.

۱. هرگز ۲. به ندرت ۳. گاهی اوقات ۴. همیشه

۲۷۲. هنگام مطالعه یا درس خواندن می‌توانم صدای پس زمینه و محیط را نادیده بگیرم.

۱. هرگز ۲. به ندرت ۳. گاهی اوقات ۴. همیشه

۲۷۳. من می‌توانم روی گفتگو با دوستانم تمرکز کنم حتی اگر افراد دیگری در اطراف ما صحبت کنند.

۱. هرگز ۲. به ندرت ۳. گاهی اوقات ۴. همیشه

۲۷۴. هنگام انجام تکالیف می‌توانم به عوامل حواس‌پرتی توجه نکنم.

۱. هرگز ۲. به ندرت ۳. گاهی اوقات ۴. همیشه

۲۷۵. هنگام کار روی یک تکلیف، صداهای جزئی حواس من را پرت نمی‌کنند.

۱. هرگز ۲. به ندرت ۳. گاهی اوقات ۴. همیشه

۲۷۶. حتی اگر تلویزیون در محیط روشن باشد، می‌توانم روی تکالیف مدرسه‌ام متمرکز بمانم.

۱. هرگز ۲. به ندرت ۳. گاهی اوقات ۴. همیشه

۲۷۷. من می‌توانم به معلم توجه کنم حتی اگر دانش‌آموزان دیگر صحبت کنند.

۱. هرگز ۲. به ندرت ۳. گاهی اوقات ۴. همیشه

۲۷۸. وقتی می‌خواهم به اطلاعات مهمی گوش دهم، می‌توانم مانع از حواس‌پرتی خودم شوم.

۱. هرگز ۲. به ندرت ۳. گاهی اوقات ۴. همیشه

۲۷۹. حتی اگر صداهایی در راهرو وجود داشته باشد، می‌توانم در حین آزمون متمرکز بمانم.

۱. هرگز ۲. به ندرت ۳. گاهی اوقات ۴. همیشه

۲۸۰. من می‌توانم اطلاعات نامربوط را در نظر نگیرم و روی آنچه مهم است تمرکز کنم.

۱. هرگز ۲. به ندرت ۳. گاهی اوقات ۴. همیشه

پاسخنامه

دوازدهم انسانی

۱۹ مردادماه ۱۴۰۳

بنیاد علمی آموزشی قلم چی (وقف عام)

دفتر مرکزی: خیابان انقلاب بین صبا و فلسطین پلاک ۹۲۳ - بنیاد علمی آموزشی قلم چی (وقف عام)

۰۲۱-۶۴۶۳

«تمام دارایی‌ها و درآمدهای بنیاد علمی آموزشی قلم چی وقف عام است بر گسترش دانش و آموزش»

پدید آورندگان آزمون

طراحان به ترتیب حروف الفبا

نام طراحان	نام درس
محمد بحیرایی، محمد حمیدی، علی قهرمانزاده، عباس مالکی، ابراهیم نجفی	ریاضی
سید علیرضا احمدی، حسن اصحابی، محسن اصغری، سعید جعفری، رضا رنجبری، سید علیرضا علویان، مجتبی فرهادی، یاسین مهدیان، هومن نمازی	علوم و فنون ادبی
ریحانه امینی، آرزو بیدقی، فاطمه صفری، آرش مرتضائی فر، محمد مهدی یعقوبی	جامعه‌شناسی
حمیدرضا توکلی، محمد حبیبی، مهسا عفتی	روان‌شناسی
محمود بادربین، مجید بیگلری، علی رسولی، حسین شجاع‌الدینی، امیرحسین شکوری، حمیدرضا قائدامینی، مرتضی کاظم‌شیرودی، احسان کلاته‌عربی، روح‌الله گلشن، سید محمدعلی مرتضوی، فاطمه منصورخاکی	عربی، زبان قرآن
جواد پاکدل، سبا جعفرزاده صابری، عرفان دهدشتیا، محمد رضایی‌نقا، موسی سپاهی	فلسفه و منطق
سارا شریفی، مهدی ضیائی، احسان عالی‌نژاد، مهدی کاردان	اقتصاد

گزینشگران و ویراستاران

نام درس	گزینشگر	مسئول درس	ویراستاران	مستندسازی
ریاضی	محمد بحیرایی	محمد بحیرایی	مهدی ملارمضانی، محمد حمیدی، عباس ملکی	الهه شهبازی
علوم و فنون ادبی	سیدعلیرضا احمدی، فرهاد علی‌نژاد	سیدعلیرضا احمدی، فرهاد علی‌نژاد	یاسین مهدیان	فریبا رئوفی
جامعه‌شناسی	سیدآرش مرتضائی فر	سیدآرش مرتضائی فر	امیرحسین کاروین	سجاد حقیقی پور
روان‌شناسی	مهسا عفتی	مهسا عفتی	فرهاد علی‌نژاد، ملیکا ذاکری	محمدصدرا پنجه‌پور
عربی، زبان قرآن	احسان کلاته‌عربی	سید محمدعلی مرتضوی	درویشعلی ابراهیمی	لیلا ایزدی
فلسفه و منطق	علیرضا نصیری	علیرضا نصیری	فرهاد علی‌نژاد، علی زیبا	سوگند بیگلری
اقتصاد	مهدی ضیائی	سارا شریفی	علی عشوریان	سجاد حقیقی پور

گروه فنی و تولید

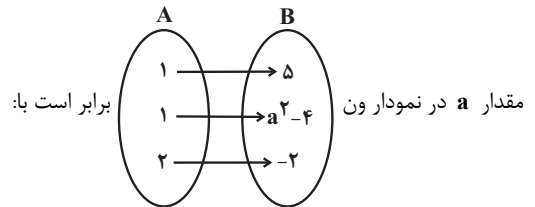
مدیر گروه	سید محمدعلی مرتضوی
مسئول دفترچه	فاطمه منصورخاکی
گروه مستندسازی	مدیر: مجیا اصغری، مسئول دفترچه: لیلا ایزدی
حروف‌چین و صفحه‌آرا	مهشید ابوالحسنی
ناظر چاپ	حمید عباسی

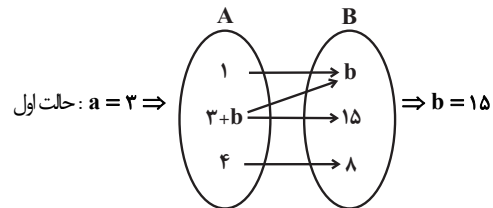
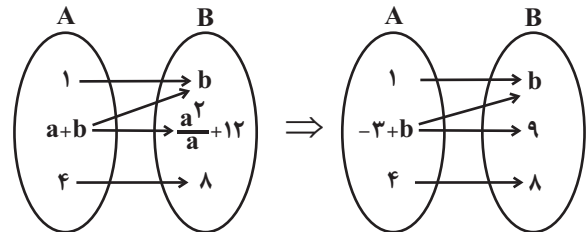
ریاضی و آمار (۲)

۱- گزینه «۲»

(مهمر عمیری)

$$a^2 - 4 = 5 \Rightarrow a^2 = 9 \Rightarrow \begin{cases} a = 3 \\ a = -3 \end{cases}$$

حالت دوم: $a = -3$ پس مقدار b برابر می شود با:

$$b = 9$$

(ریاضی و آمار (۲)، تابع، صفحه های ۲۱ تا ۲۵)

۲- گزینه «۳»

(علی قهرمان زاده)

استدلال قیاس استثنایی:

$$((p \Rightarrow q) \wedge p) \Rightarrow q$$

(ریاضی و آمار (۲)، آشنایی با منطق و استدلال ریاضی، صفحه های ۱۴ و ۱۵)

۳- گزینه «۴»

(علی قهرمان زاده)

مقدار $f(k)$ از دو ضابطه به دست می آید و باید با هم برابر باشند.

$$f(k) = f(k)$$

$$\Rightarrow k + k = -2k + 3 \Rightarrow 4k = 3$$

$$\Rightarrow k = \frac{3}{4}$$

$$f(x) = \begin{cases} x + \frac{3}{4}, & x \geq \frac{3}{4} \\ -2x + 3, & x \leq \frac{3}{4} \end{cases}$$

$$\frac{\sqrt{2}-1 < \frac{3}{4}}{f(\sqrt{2}-1) = -2(\sqrt{2}-1) + 3 = -2\sqrt{2} + 2 + 3 = -2\sqrt{2} + 5}$$

(ریاضی و آمار (۲)، تابع، صفحه های ۲۷ تا ۳۳)

۴- گزینه «۱»

(ابراهیم نبغی)

$$f(x) = x \Rightarrow f(6a^2 - a - 1) = 0$$

$$\Rightarrow 6a^2 - a - 1 = 0$$

$$\Rightarrow a = \frac{-(-1) \pm \sqrt{(-1)^2 - 4(6)(-1)}}{2 \times 6}$$

$$= \frac{1 \pm 5}{12} \Rightarrow \begin{cases} a = \frac{1}{2} \\ a = -\frac{1}{3} \end{cases}$$

$$f(2a+1+a^2) = \frac{4}{9} \Rightarrow 2a+1+a^2 = \frac{4}{9} \Rightarrow (a+1)^2 = \frac{4}{9}$$

$$\Rightarrow \begin{cases} a+1 = \frac{2}{3} \Rightarrow a = -\frac{1}{3} \\ a+1 = -\frac{2}{3} \Rightarrow a = -\frac{5}{3} \end{cases}$$

پس: $a = -\frac{1}{3}$ جواب مشترک قابل قبول است.

$$\Rightarrow f = \{(0,0), (-3a-b, b), (\frac{4}{9}, \frac{4}{9})\}$$

$$f(-3a-b) = b \Rightarrow -3a-b = b \xrightarrow{a = -\frac{1}{3}} -1-b = b$$

$$2b = -1 \Rightarrow b = -\frac{1}{2}$$

$$\Rightarrow f = \{(0,0), (\frac{1}{2}, -\frac{1}{2}), (\frac{4}{9}, \frac{4}{9})\}$$

$$0 + \frac{1}{2} + \frac{4}{9} = \frac{9+8}{18} = \frac{17}{18}$$

(ریاضی و آمار (۲)، تابع، صفحه های ۲۵ تا ۳۳)

۵- گزینه «۱»

(مهمر بعیرایی)

دو عدد مخالف صفر را به صورت x و $y \neq 0$ در نظر می گیریم.مجموع مکعبات دو عدد به صورت $x^3 + y^3$ و مجذور آن به صورت

$$(x^3 + y^3)^2$$

نوشته می شود. هم چنین معکوس حاصل ضرب دو عدد را به صورت $\frac{1}{xy}$ می نویسیم. پس گزینه «۱» درست است.

(ریاضی و آمار (۲)، آشنایی با منطق و استدلال ریاضی، صفحه های ۱۲ و ۱۳)

۶- گزینه «۳»

(عباس مالکی)

وقتی علامت اعداد نامعلوم است، نمی توانیم تقسیم کنیم. اگر منفی

باشد، جهت آن عوض می شود برای مثال:

$$4 > -2 \Rightarrow \frac{4}{-2} < \frac{-2}{-2} \Rightarrow -2 < 1 \Rightarrow \text{اشتباه در گام ۲ هست}$$

(ریاضی و آمار (۲)، آشنایی با منطق و استدلال ریاضی، صفحه های ۱۵ تا ۱۷)

۷- گزینه ۳»

(عباس مالکی)

خروجی تابع g را برابر k در نظر می‌گیریم:

$$\frac{1}{3} = \frac{1}{a} + k \Rightarrow k = \frac{1}{3} - \frac{1}{a} \Rightarrow k = \frac{a-3}{3a}$$

$$\text{عبارت دوم: } \frac{a-3}{3a} = \frac{1}{3} \times 3 \Rightarrow a-3=3 \Rightarrow a=6$$

$$\Rightarrow k = \frac{a-3}{3a} = \frac{3}{18} = \frac{1}{6}$$

(ریاضی و آمار (۲)، تابع، صفحه‌های ۲۵ تا ۳۳)

۸- گزینه ۴»

(مهمرب پیریایی)

$$\xrightarrow{\text{همانی } f} f(x) = x \Rightarrow \begin{cases} a-2b=1 \\ c=0 \end{cases}$$

$$\xrightarrow{\text{مقدار ثابت } g} g(x) = \text{مقدار ثابت} \Rightarrow \begin{cases} a+b=0 \\ 2b = \text{مقدار ثابت} \end{cases}$$

$$\begin{cases} a-2b=1 \\ a+b=0 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} -a+2b=-1 \\ a+b=0 \end{cases} \Rightarrow 3b=-1 \Rightarrow b=-\frac{1}{3}$$

$$a+b=0 \Rightarrow a=\frac{1}{3}, g(x)=-\frac{2}{3}$$

$$\Rightarrow f(a)+f(b)+g(c) = f\left(\frac{1}{3}\right) + f\left(-\frac{1}{3}\right) + g(0)$$

$$= \frac{1}{3} - \frac{1}{3} + \left(-\frac{2}{3}\right) = -\frac{2}{3}$$

(ریاضی و آمار (۲)، تابع، صفحه‌های ۲۵ تا ۳۳)

۹- گزینه ۲»

(کنکور سراسری تیرماه ۱۳۰۲ - نوبت دوم)

در گام (۵) چون $a-b$ برابر صفر است (چون $a=b$). در این گام اشتباه رخ داده است؛ زیرا نمی‌توان دو طرف تساوی را بر صفر تقسیم کرد.

(ریاضی و آمار (۲)، آشنایی با منطق و استدلال ریاضی، صفحه‌های ۱۵ تا ۱۷)

۱۰- گزینه ۳»

(کنکور خارج از کشور تیرماه ۱۳۰۲ - نوبت دوم)

$$f(x) = c \Rightarrow \begin{cases} f(kx) = c \\ f(x) = c \end{cases} \Rightarrow (k^2 - 3)c = c \Rightarrow c(k^2 - 4) = 0$$

$$\Rightarrow \begin{cases} c=0 \\ \text{یا} \\ k^2 - 4 = 0 \xrightarrow{k \in \mathbb{N}} k=2 \end{cases}$$

$$g = \{(k, n^2 - 3n + 4), (2n, m^2 - 4m + 4), (f(n), n - 4)\}$$

$$\xrightarrow{k=2} 2 = n^2 - 3n + 4 \Rightarrow n^2 - 3n + 2 = 0$$

$$\Rightarrow (n-1)(n-2) = 0$$

$$\Rightarrow \begin{cases} n=1 \\ n=2 \end{cases}$$

$$\xrightarrow{n=1} 2 = m^2 - 4m + 4 \Rightarrow m^2 - 4m + 2 = 0 \Rightarrow \Delta = 16 - 8 = 8$$

ریشه‌ها گنگ هستند. $\sqrt{\Delta} = \sqrt{8}$

$$\xrightarrow{n=2} 4 = m^2 - 4m + 4 \Rightarrow m^2 - 4m = 0 \Rightarrow \begin{cases} m=0 \text{ ق ق} \\ m=4 \text{ ق ق} \end{cases}$$

$$\xrightarrow{n=2} (f(2), 2-4) \Rightarrow f(2) = -2 \Rightarrow f(m) = -2$$

به ازای $c=0$ آنگاه $f(m)=0$ و $n=4$ می‌شود و در نتیجه:

$$(2n, m^2 - 4m + 4) \Rightarrow m^2 - 4m + 4 = 8 \Rightarrow m^2 - 4m - 4 = 0$$

$$\Rightarrow \Delta = 16 + 16 = 32 \Rightarrow \sqrt{\Delta} = \sqrt{32}$$

پس تنها $f(m) = -2$ قابل قبول است.

(ریاضی و آمار (۲)، تابع، صفحه‌های ۲۵ تا ۳۳)

ریاضی و آمار (۱)

۱۱- گزینه ۲»

(علی قورمان زاده)

کارگر اول در B روز و کارگر دوم در A روز به تنهایی کار را تمام می‌کنند، پس:

$$A = B + 8$$

$$\frac{1}{A} + \frac{1}{B} = \frac{1}{3} \xrightarrow{A=B+8} \frac{1}{B+8} + \frac{1}{B} = \frac{1}{3}$$

$$\xrightarrow{\times 3B(B+8)} 3B + 3(B+8) = B(B+8)$$

$$3B + 3B + 24 = B^2 + 8B$$

$$B^2 + 2B - 24 = 0$$

$$\Rightarrow (B+6)(B-4) = 0 \Rightarrow \begin{cases} B = -6 \text{ ق ق} \\ B = 4 \text{ ق ق} \end{cases}$$

(ریاضی و آمار (۱)، معادله درجه دوم، صفحه‌های ۳۳ تا ۳۸)

۱۲- گزینه ۴»

(علی قورمان زاده)

$$f(0) = \sqrt{0+8} = \sqrt{8} = 2\sqrt{2}$$

$$f(a) = \sqrt{a+8}$$

$$f(1) = \sqrt{1+8} = \sqrt{9} = 3$$

$$\xrightarrow{+} 2\sqrt{2} + \sqrt{a+8} + 3 = 2\sqrt{2} + 4$$

$$\sqrt{a+8} = 1 \Rightarrow a+8=1 \Rightarrow a=-7$$

(ریاضی و آمار (۱)، تابع، صفحه‌های ۵۰ تا ۵۴)

۱۳- گزینه ۱»

(مهمرب همیری)

به حل هر یک از معادلات A و B می‌پردازیم:

$$A: \frac{3x-2}{x} + \frac{2x+5}{x+3} = 5 \Rightarrow \frac{3x-2}{x} + \frac{2x+5}{x+3} - 5 = 0$$

$$\Rightarrow \frac{(3x-2)(x+3) + (2x+5)x - 5x(x+3)}{x(x+3)} = 0$$

$$\Rightarrow \frac{3x^2 + 7x - 6 + 2x^2 + 5x - 5x^2 - 15x}{x(x+3)} = 0$$

$$\Rightarrow \frac{-3x-6}{x(x+3)} = 0 \Rightarrow -3x-6=0 \Rightarrow x=-2 \text{ ق ق}$$

(عباس مالکی)

۱۶- گزینه «۴»

$$k = \frac{1}{t} \Rightarrow \text{بازنویسی سؤال} = \frac{(t+3)(t-1)}{k-1} = \frac{3k+t+4}{k^2-1}$$

$$\frac{(k+1)(t+3)(t-1)}{k^2-1} = \frac{3k+t+4}{k^2-1}$$

$$\Rightarrow (k+1)(t+3)(t-1) = 3k+t+4$$

بدلیل وجود $3k$ و t دو پرانتز اول را ضرب می‌کنیم

$$\Rightarrow (kt+3k+t+3)(t-1) = 3k+t+4$$

$$kt = \frac{1}{t} \times t = 1 \quad (3k+t+4)(t-1) = 3k+t+4 \rightarrow t-1=1$$

$$\Rightarrow t=2, k = \frac{1}{2}$$

حال در معادله $3k+t+4=0$ با جایگذاری $k = \frac{1}{2}$ داریم:

$$\frac{3}{2} + t + 4 = 0 \Rightarrow t = -3 \quad \text{و} \quad k = -\frac{1}{3}$$

که با توجه به گزینه‌ها، گزینه «۴» می‌تواند باشد.

(ریاضی و آمار (۱)، معادله درجه دو، صفحه‌های ۳۳ تا ۳۸)

(عباس مالکی)

۱۷- گزینه «۴»

$$x^2 - 2x = xy \Rightarrow x(x-2) = xy \xrightarrow{x \neq 0} y = x-2 (*)$$

$$x^2 + y = 0 \xrightarrow{(*)} x^2 + y = x^2 + x - 2 = 0$$

$$\Rightarrow (x+2)(x-1) = 0$$

$$\Rightarrow x = -2, 1$$

$$\begin{cases} x = -2 \Rightarrow (x+3, 4) = (1, 4) \Rightarrow \text{تابع نیست} \\ x = 1 \Rightarrow (x+3, 4) = (4, 4) \Rightarrow \checkmark \end{cases}$$

$$x = 1, y = x - 2 = -1 \Rightarrow y = x - 2 = 1 - 2 = -1$$

$$x^2 - y^2 = 1^2 - (-1)^2 = 1 - 1 = 0$$

(ریاضی و آمار (۱)، معادله درجه دو، صفحه‌های ۳۰ تا ۳۹)

(مهمر بهیرایی)

۱۸- گزینه «۱»

اگر رابطه‌ای از مجموعه A به مجموعه B تعریف شده باشد، زمانی تابع است که به هر عضو از مجموعه A دقیقاً یک عضو از مجموعه B نسبت داده شود در گزینه «۱» برای هر عدد طبیعی یک عدد می‌توان نسبت داد که برابر تعداد شمارنده‌های اول آن باشد.

(ریاضی و آمار (۱)، تابع، صفحه‌های ۳۰ تا ۳۹)

(کنکور سراسری تیرماه ۱۴۰۲ - نوبت دوم)

۱۹- گزینه «۲»

کل مسافت ۲۰۰ کیلومتر است، اگر سرعت حالت اول را V در نظر بگیریم در حالت دوم سرعت $V-20$ است و اگر زمان اولیه t باشد، زمان دوم $t + \frac{5}{6}$ بر حسب ساعت است. در نتیجه:

$$\frac{200}{V-20} = \frac{200}{V} + \frac{5}{6} \Rightarrow \frac{200}{V-20} = \frac{200}{V} + \frac{200}{240} \Rightarrow \frac{1}{V-20} = \frac{1}{V} + \frac{1}{240}$$

$$\Rightarrow V^2 - 20V - 4800 = 0 \Rightarrow (V+60)(V-80) = 0$$

$$\Rightarrow \begin{cases} V = -60 \text{ غلط} \\ V = 80 \text{ قق} \end{cases} \Rightarrow \text{سرعت دوم} = 80 - 20 = 60$$

$$\Rightarrow \text{نسبت خواسته شده} = \frac{80}{60} = \frac{4}{3}$$

(ریاضی و آمار (۱)، معادله درجه دو، صفحه‌های ۳۳ تا ۳۸)

$$B: \frac{x^2 - 2x + 2}{x^2 - 2x} - \frac{1+x}{x} = \frac{x-1}{x-2}$$

$$\Rightarrow \frac{x^2 - 2x + 2}{x^2 - 2x} - \frac{1+x}{x} - \frac{(x-1)}{x-2} = 0$$

$$\frac{x^2 - 2x + 2 - (1+x)(x-2) - x(x-1)}{x(x-2)} = 0$$

$$\Rightarrow \frac{x^2 - 2x + 2 - x^2 + x + 2 - x^2 + x}{x(x-2)} = 0$$

$$\Rightarrow \frac{-x^2 + 4}{x(x-2)} = 0 \Rightarrow -x^2 + 4 = 0 \Rightarrow x^2 = 4 \Rightarrow \begin{cases} x = 2 \text{ غلط} \\ x = -2 \text{ قق} \end{cases}$$

پس مجموع جواب‌های قابل قبول معادلات برابر است با:

$$-2 - 2 = -4$$

(ریاضی و آمار (۱)، معادله درجه دو، صفحه‌های ۳۳ تا ۳۸)

(ابراهیم نهفی)

۱۴- گزینه «۲»

سهام هر نفر از یک $n \rightarrow$ تعداد نفرات ابتدایی

سهام هر نفر از یک $n+2 \rightarrow$ تعداد نفرات ثانویه

$$\frac{1}{n} - \frac{1}{n+2} = \frac{1}{12} \Rightarrow \frac{(n+2) - n}{n(n+2)} = \frac{1}{12}$$

$$\frac{2}{n^2 + 2n} = \frac{1}{12} \Rightarrow n^2 + 2n = 24 \Rightarrow n^2 + 2n - 24 = 0$$

$$(n+6)(n-4) = 0 \Rightarrow \begin{cases} n = 4 \checkmark \\ n = -6 \times \end{cases}$$

سهام نفرات ثانویه از یک: $\frac{1}{6} = \frac{1}{12} \Rightarrow n+2=6 \Rightarrow$ تعداد نفرات ثانویه

(ریاضی و آمار (۱)، معادله درجه دو، صفحه‌های ۳۳ تا ۳۸)

(ابراهیم نهفی)

۱۵- گزینه «۳»

گزینه «۱»: اگر در محدوده $x < 1$ یکی از قطعات رسم شده نمودار را حذف کنیم، نمودار حاصل مربوط به یک تابع خواهد بود یعنی با حذف فقط یک نقطه نمودار، رابطه تابع نمی‌شود.

گزینه «۲»: چون مقادیر نمودار داده شده در $x=0$ سه مقدار متفاوت $(-1, 0, 1)$ است باید دو مقدار از آن‌ها حذف شود تا نمودار حاصل مربوط به یک تابع باشد.

گزینه «۳»: اگر مقدار تابع در نقطه $x=1$ را روی محور x ها یا روی خط $y=1$ از نمودار حذف کنیم، نمودار حاصل مربوط به یک تابع خواهد بود.

گزینه «۴»: مقادیر نمودار داده شده در $x=1$ بی‌شمار مقدار دارد که با حذف فقط یک مقدار، نمودار تبدیل به نمودار یک تابع نخواهد شد.

(ریاضی و آمار (۱)، تابع، صفحه‌های ۳۰ تا ۳۹ و ۵۵)

رقم نه می‌تواند باشد در همه این اعداد رقم صدگان ۹ حالت می‌تواند باشد، بنابراین:

$$n(B) = 9 \times 9 + 9 \times 8 + \dots + 9 \times 1 = 9 \times \frac{9 \times 10}{2}$$

$$= 9 \times 5 \times 9$$

$$\frac{P(A)}{P(B)} = \frac{\frac{72}{100}}{\frac{45}{100}} = \frac{72}{45} = \frac{24}{15} = \frac{8}{5} = 1\frac{1}{5}$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۱۶ تا ۲۱)

(ابراهیم نجفی)

۲۴- گزینه «۱»

$$\text{گزینه «۱»}: \binom{11}{2} = \frac{11 \times 10 \times 9!}{2! \times 9!} = \frac{11 \times 10}{2} = 55$$

$$\text{گزینه «۲»}: \binom{11}{1} \times \binom{10}{1} = 11 \times 10 = 110$$

$$\text{گزینه «۳»}: \binom{6}{1} \times \binom{10}{1} = 6 \times 10 = 60$$

$$\text{گزینه «۴»}: \binom{11}{1} \times \binom{11}{1} = 11 \times 11 = 121$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۲ تا ۱۱)

(ابراهیم نجفی)

۲۵- گزینه «۳»

$$\text{گزینه «۱»}: 1 \times \binom{14}{3} = 1 \times \frac{14 \times 13 \times 12 \times 11!}{3! \times 11!} = 14 \times 13 \times 2 = 364$$

$$\text{گزینه «۲»}: \binom{6}{2} \times \binom{9}{2} = \frac{6 \times 5}{2} \times \frac{9 \times 8}{2} = 15 \times 36 = 540$$

$$\text{گزینه «۳»}: \binom{5}{1} \times \binom{6}{1} \times \binom{4}{2} + \binom{5}{1} \times \binom{4}{1} \times \binom{6}{2} + \binom{6}{1} \times \binom{4}{1} \times \binom{5}{2}$$

$$= (5 \times 6 \times 6) + (5 \times 4 \times 15) + (6 \times 4 \times 10) = 180 + 300 + 240 = 720$$

$$\text{گزینه «۴»}: \binom{4}{1} \times \binom{11}{3} = 4 \times \frac{11 \times 10 \times 9 \times 8!}{3! \times 8!} = 4 \times 11 \times 5 \times 3 = 660$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۸ تا ۱۱)

(محمّد بگیری)

۲۶- گزینه «۳»

پرتاب تاس ۶ حالت و پرتاب سکه ۲ حالت دارد، پس:

$$6 \times 6 \times 2 \times 2 = 144$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۱۲ تا ۱۶)

۲۰- گزینه «۲»

(کنکور سراسری تیرماه ۱۴۰۰)

$$f(-99) = -\frac{1}{2}(-99) + 4$$

$$f(-98) = -\frac{1}{2}(-98) + 4$$

:

$$f(100) = -\frac{1}{2}(100) + 4$$

$$\Rightarrow f(-99) + f(-98) + \dots + f(100)$$

برابر صفر است.

$$= -\frac{1}{2} \underbrace{(-99 - 98 - 97 + \dots + 99 + 100)}_{\text{تا } 200} + \underbrace{4 + 4 + \dots + 4}_{\text{تا } 200}$$

$$= -\frac{1}{2}(0 + 100) + 4 \times 200 = -50 + 4 \times 200$$

حال میانگین این مقادیر برابر است با:

$$\frac{-50 + 4 \times 200}{200} = -\frac{1}{4} + 4 = 3\frac{3}{4}$$

(ریاضی و آمار (۱)، معادله درجه دو، صفحه‌های ۵۰ تا ۵۵)

ریاضی و آمار (۳)

۲۱- گزینه «۲»

(علی قهرمان زاده)

چون شامل a است، پس دو عضو دیگر باید انتخاب کنیم و چون فاقد e است از بین b و c و d، دو عضو انتخاب می‌کنیم:

$$\binom{3}{2} = 3$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۸ تا ۱۱)

۲۲- گزینه «۱»

(محمّد بگیری)

چون حرف اول مشخص شده است. پس باید دو حرف دیگر را از بین ۴ حرف دیگر انتخاب کنیم و مرتب کنیم:

$$\frac{3}{2} \times \frac{4}{1} \times \frac{1}{1} = 12$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۲ تا ۸)

۲۳- گزینه «۲»

(ابراهیم نجفی)

$$n(S) = 9 \times 10 \times 10$$

$$n(A) = 9 \times 9 \times 8$$

$$P(A) = \frac{n(A)}{n(S)} = \frac{9 \times 9 \times 8}{9 \times 10 \times 10} = \frac{72}{100}$$

در حالتی که دهگان از یکان بزرگتر باشد، ابتدا یکان را صفر در نظر می‌گیریم و دهگان یکی از ۹ رقم بزرگتر از صفر می‌تواند باشد؛ به همین ترتیب اگر یکان را یک در نظر بگیریم رقم دهگان ۸ رقم بزرگتر از یک می‌تواند باشد و به همین ترتیب تا حالتی که رقم یکان هشت و دهگان تنها

علوم و فنون ادبی (۲)

۳۱- گزینه «۱» (سیدعلیرضا علویان)
نویسندگان در این دوره کتاب‌های مشکل را به زبان ساده بازنویسی می‌کردند، نه برعکس. سایر عبارات درست‌اند.
(علوم و فنون ادبی (۲)، سبک‌شناسی، صفحه‌های ۳۸ و ۳۹)

۳۲- گزینه «۲» (سعید یعفری)
ستایش خرد در این بیت از ناصرخسرو از ویژگی‌های فکری اساسی در سبک خراسانی است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: غم‌گرایی و فراق

گزینه «۳»: ستایش عشق

گزینه «۴»: روحیه عرفانی و اخلاقی و نقد زهد ریایی

(علوم و فنون ادبی (۲)، سبک‌شناسی، صفحه‌های ۳۷ و ۳۸)

۳۳- گزینه «۴» (سیدعلیرضا احمدی)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «دم» مجاز از لحظه

گزینه «۲»: «هزار» مجاز از مقدار زیاد و «زبان» مجاز از دهان

گزینه «۳»: «پا» مجاز از امکان

(علوم و فنون ادبی (۲)، بیان، ترکیبی)

۳۴- گزینه «۴» (سیدعلیرضا احمدی)

«رباط» در معنای کاروانسرا، استعاره مصرحه و مجاز به علاقه شباهت، استعاره از دنیا است.

(علوم و فنون ادبی (۲)، بیان، صفحه ۵۴)

۳۵- گزینه «۴» (یاسین مهدیان)

در این بیت، «شیشه من» مجاز از «دل شاعر» است و علاقه مجاز، شباهت است. استعاره مصرحه

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «چشم» مجاز از «نظر»، به علاقه آلیت («چشم» عضوی از بدن است که کنش و عمل آن، یعنی «نظر و نگاه»، مقصود است.)

گزینه «۲»: «جام» مجاز از «شراب»، به علاقه ظرف و مظروف («جام» ظرف است و مظروف آن، یعنی «شراب»، مقصود است.)

گزینه «۳»: «لیل و نهار» مجاز از «روزها»، به علاقه جزئیت و کلیت («لیل و نهار» بخش‌هایی از روز هستند و کل آن، یعنی «روزها» مقصود است.)

(علوم و فنون ادبی (۲)، بیان، صفحه‌های ۵۳ تا ۵۳)

۲۷- گزینه «۴»

(عباس مالکی)

سه حالت زیر ممکن است:

$$\left. \begin{array}{l} \frac{1}{8} \times \frac{1}{8} \times \frac{1}{5} = 64 \\ \frac{1}{9} \times \frac{1}{8} \times \frac{1}{5} = 72 \\ \frac{1}{8} \times \frac{1}{8} \times \frac{4}{\{2,4,6,8\}} \end{array} \right\} \Rightarrow 64 + 72 + 256 = 392$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۲ تا ۶)

۲۸- گزینه «۳»

(عباس مالکی)

حالت‌هایی که مجموع سه تاس رو شده برابر ۱۱ باشد را می‌نویسیم.

$$\begin{array}{l} \text{حالت ۳} \quad \text{حالت ۳} \quad \text{حالت ۳} \\ (1,5,5), (4,4,3), (5,3,3) \Rightarrow 3 \times 3 = 9 \\ \text{حالت ۳!} \quad \text{حالت ۳!} \quad \text{حالت ۳!} \\ (1,6,4), (2,4,5), (2,3,6) \Rightarrow 3 \times 3! = 18 \\ 9 + 18 = 27 \end{array}$$

$$\text{احتمال} = \frac{\text{مطلوب}}{\text{کل}} = \frac{3 \times 3 \times 3}{6 \times 6 \times 6} = \frac{1}{8}$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۱۶ تا ۲۱)

۲۹- گزینه «۳»

(کنکور سراسری تیرماه ۱۴۰۲ - نوبت دوم)

حسن از ورودی که علی وارد شده نمی‌تواند وارد شود؛ همچنین از خروجی که علی خارج شده نمی‌تواند خارج شود، پس دو حالت برای ورودی حسن در نظر می‌گیریم. حالتی که حسن از در غیر از خروجی علی وارد شود که ۲ حالت می‌شود و حالتی که حسن دقیقاً از خروجی علی وارد شود که یک حالت می‌شود:

$$\left. \begin{array}{l} \frac{4}{4} \times \frac{3}{3} \times \frac{2}{2} \times \frac{2}{2} = 48 \\ \frac{4}{4} \times \frac{3}{3} \times \frac{1}{1} \times \frac{3}{3} = 36 \end{array} \right\}$$

سپس به کمک اصل جمع داریم: $48 + 36 = 84$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۲ تا ۶)

۳۰- گزینه «۲»

(کنکور سراسری دی‌ماه ۱۴۰۲ - نوبت اول)

(جایگشت ۷ نفر برابر ۷! است.) $n(S) = 7!$
ابتدا نفر اول و آخر را از مدرسه A انتخاب می‌کنیم.

$$\frac{3}{3} \times \frac{5}{5} \times \frac{4}{4} \times \frac{3}{3} \times \frac{2}{2} \times \frac{1}{1} \times \frac{2}{2}$$

نفر آخر نفر اول

5!

$$P = \frac{3 \times 5! \times 2}{7!} = \frac{5! \times 3 \times 2}{7 \times 6 \times 5!} = \frac{1}{7}$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۱۶ تا ۲۱)

علوم و فنون ادبی (۱)

(مجتبی فرهادی)

۴۱- گزینه «۱»

یک مورد نادرست است.

د) اصل تفسیر طبری را «محمد بن جریر طبری» به زبان عربی نوشته است، اما جمعی از دانشمندان آن زمان این کتاب را به زبان فارسی برگرداندند.

(علوم و فنون ادبی (۱)، تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۴۴ و ۴۵)

(یاسین مهریان)

۴۲- گزینه «۱»

«ب»: این توضیح مربوط به زبان پهلوی است، نه پارسی.

«د»: منطقه رواج فارسی دری، نخست در مشرق و شمال شرقی ایران بود.

(علوم و فنون ادبی (۱)، تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۳۹ و ۴۰)

(یاسین مهریان)

۴۳- گزینه «۳»

آوردن موعظه و نصیحت در شعر فارسی، از آغاز قرن چهارم معمول گردید، نه از اواخر آن قرن.

در مورد عنصری، فرخی و منوچهری دقت کنید که این شاعران در اواخر عهد سامانیان تربیت یافته بودند، اما در دربار غزنوی هم حضور داشتند.

(علوم و فنون ادبی (۱)، تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی، صفحه‌های ۴۱ تا ۴۳)

(ممن اصغری)

۴۴- گزینه «۲»

نوع سجع ابیات گزینه‌های «۱»، «۳» و «۴» متوازی، اما سجع گزینه «۲»، «مطرف» است.

سجع‌های به کار رفته در ابیات:

گزینه «۱»: رهن و گردن (متوازی)

گزینه «۲»: جوبار و بار (مطرف)

گزینه «۳»: دام و بام (متوازی)

گزینه «۴»: رخسار و رفتار (متوازی)

(علوم و فنون ادبی (۱)، بدیع لفظی، ترکیبی)

(یاسین مهریان)

۴۵- گزینه «۲»

نوع سجع در همه عبارات، «متوازی» است؛ اما واژگان «نالیده» و «نکشیده»، هم‌وزن نیستند و دارای سجع مطرف هستند.

واژگان سجع در سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: آویخته - انگیخته

گزینه «۳»: بخورند - نبرند

گزینه «۴»: فسون - جنون

(علوم و فنون ادبی (۱)، بدیع لفظی، صفحه‌های ۵۲ و ۵۳)

۳۶- گزینه «۳»

(مسن اصغری)

بیت گزینه «۳» بر وزن «فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فعلن» سروده شده است، اما سایر ابیات بر وزن «فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن» سروده شده‌اند.

(علوم و فنون ادبی (۲)، موسیقی شعر، صفحه‌های ۴۵ و ۴۶)

۳۷- گزینه «۴»

(رضا رنجهری)

هجاهای کشیده بیت چهارم: «طار - بست - نیست - زار» چهار مورد است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: هجاهای کشیده بیت اول: «آست - دست»

گزینه «۲»: هجاهای کشیده بیت دوم: «روز - عهد»

گزینه «۳»: هجاهای کشیده بیت سوم: «تیم - شاق - دند - مار»

تکلیف: در تشخیص هجای کشیده به اتصالات توجه کنید! گاهی هجای کشیده

به کلمه بعدی متصل می‌شود و دیگر هجای کشیده به حساب نمی‌آید: «وقت

بهار» - «ماه صفر» - «عین گلاب»

(علوم و فنون ادبی (۲)، موسیقی شعر، ترکیبی)

۳۸- گزینه «۴»

(مسن اصغری)

وزن ابیات «الف و د»: مفتعلن مفتعلن مفتعلن مفتعلن

تشریح گزینه‌های دیگر:

وزن بیت «ب»: مستفععلن مستفععلن مستفععلن مستفععلن

وزن بیت «ج»: فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن

(علوم و فنون ادبی (۲)، موسیقی شعر، صفحه ۴۳)

۳۹- گزینه «۳»

(مسن اصغری)

مفهوم مشترک بیت صورت سؤال و گزینه‌های مرتبط: ضرورت ترک تعلقات

مادی برای رسیدن به معشوق

مفهوم بیت گزینه «۳»: ضرورت جان‌فشانی در راه عشق

(علوم و فنون ادبی (۲)، مفهومی، صفحه ۴۷)

۴۰- گزینه «۴»

(هومن نمازی)

ه) شاعر می‌گوید ظاهر (صورت) و صفات من همه از آن معشوق (معبود)

است و به مفهوم عرفانی فنای فی الله اشاره دارد.

د) شاعر خدا را تنها پناه و دستگیر در جهان می‌داند (فراگیری لطف و فیض

الهی). بیت «الف» هم همین معنا را دارد.

ج) خواجو سرو روان (معشوق مورد نظر خود) را بر صنوبر (نماد دیگر زیبا

رویوان) ترجیح می‌دهد.

(علوم و فنون ادبی (۲)، مفهومی، صفحه ۴۰)

۴۶- گزینه «۳»

(یاسین مهریان)

تکته: در این سؤال، باید صرفاً به سجع ابیات توجه داشت و به وزن ابیات، بی توجه بود.

«الف»: «گلستان»، با «سپیدی»، «شبستان» و «جانان»، به ترتیب سجع‌های متوازن، متوازی و مطرف می‌سازند. «سفیدرو» را نمی‌توان با «گلستان» دارای سجع دانست. (رد گزینه «۴»)

«ب»: «بلبل» با «گل»، «بارم» و «پل»، به ترتیب سجع‌های متوازی و مطرف می‌سازند. «خودش» را نمی‌توان با «بلبل» دارای سجع دانست. (رد گزینه «۱»)

«ج»: «جانت» با «نانت»، «دستانت» و «باشی»، به ترتیب سجع‌های متوازی، مطرف و متوازن می‌سازند. «سوختم» را نمی‌توان با «جانت» دارای سجع دانست. (رد گزینه «۲»)

(علوم و فنون ادبی (۱)، بریح لفظی، صفحه ۵۳)

۴۷- گزینه «۴»

(هومن نمازی)

واژه «دولت» در هجای نخست دارای مصوت مرکب است؛ یعنی «Dow» باید خوانده شود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: در هجای دهم «چشم» و «زلف»، «م+و» بلند در نظر گرفته شده‌اند که صحیح نیست.

گزینه «۲»: «ساکن‌ترین» خوانش درست این مصراع است.

گزینه «۳»: واژگانی مانند افاقیا، بیازارد، بیار و مانند این‌ها باید کوتاه تلفظ شوند.

(علوم و فنون ادبی (۱)، موسیقی شعر، ترکیبی)

۴۸- گزینه «۴»

(حسن اصحابی)

تشریح گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «تمودی، ربودی و بودی» در این بیت سجع می‌سازند.

گزینه «۲»: «ستم (توستم در معنی با تو هستم)، مستم و پستم» کلمات مسجع این بیت هستند.

گزینه «۳»: «خوانم و بخوانم» هر دو از ریشه «خواندن» هستند و به دلیل اضافه شدن پیشوند و ساختار متفاوت دارای سجع‌اند.

گزینه «۴»: بیت فاقد سجع است.

(علوم و فنون ادبی (۱)، بریح لفظی، صفحه‌های ۵۲ و ۵۳)

۴۹- گزینه «۲»

(رضا رنجبری)

تمامی ابیات بر وزن «فعولن فعولن فعولن فعولن» سروده شده‌اند و کلمات «نگردد - مصفاً - بخندد - ببوید - صداعی - وداعی»

به تنهایی یک رکن عروضی (پایه آوایی) را تشکیل داده‌اند.

بیت اول: ن / گ ر ا د د | خ ا ج ل / ا ء ز | م ا ح ک / س ی | م ا خ ا ل ص

م / ص ف ا ف ا | ک ا ن ز ا ر ز | ق ا ک ر ا د ا | ر ا خ د ا ر ا

بیت دوم: ب / ا خ ن / د د | ه ا م ی | ا ب ا | غ ا چ ن / ر و | ی ا د ل / ا ب ر

ب / ا ب و ا ی د | ه ا م ی | ا خ ا | ک ا چ ن / ا م ش | ک ا ء ذ ا ف ر

بیت سوم: ج / ا گ ل / ا ب ی | ش ا ن د ا / ه م | س ا ر ا ن / ر ا | ص ا د ا / ا ع ی

ک ا / ن م / ب ل | ب ا / ل ا | ن ا ط ا / ر ب / ر ا | و ا د ا / ا ع ی

بیت چهارم: م / ا گ و ا ک ز | ج ا / ه ا ن ا د ی | د ا ء م / ا ن ی | ک ا ع ه / ا د ی

غ ا / ل ط ا د ی | د ا / ب ا / ش ی | ک ب ا / ع ه | ا د ا ب ا / ش د

(علوم و فنون ادبی (۱)، موسیقی شعر، ترکیبی)

۵۰- گزینه «۳»

(مفسن اصغری)

تشریح مفاهیم ابیات:

الف) در به روی صورت دیوار نگشاییم ما: اهل ظاهر بینی نیستیم و به باطن توجه داریم.

ب) از خود طلب دواى دل مبتلای خویش: به خودت متکی باش.

ج) پایان شب محنت من صبح اجل بود: رنج و محنت من تا صبح اجل و هنگام مرگ (کنایه از نهایت مدت چیزی) طول کشید.

د) به زور بازوی اقبال کاری بر نمی‌آید: بخت و اقبال تأثیری در روزگار من ندارد.

(علوم و فنون ادبی (۱)، مفهوم، ترکیبی)

علوم و فنون ادبی (۳)

۵۱- گزینه «۲»

(یاسین مهریان)

موارد «الف» و «ب» نادرست هستند:

«الف»: «نشاط اصفهانی» از شاعران دوره بازگشت است و در این دسته قرار نمی‌گیرد.

«ب»: بعد از تهران «تبریز» از بازار سیاسی و مطبوعاتی پرونقی برخوردار بود.

(علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی، صفحه ۱۵)

۵۲- گزینه «۲»

(هومن نمازی)

مجله‌های نوبهار و دانشکده و نیز تاریخ تطور نظم فارسی از آثار ملک‌الشعرای بهار هستند.

خداوندنامه اثر فتحعلی‌خان صبا است و گلشن صبا نیز از آثار اوست، شمس‌الدین و قمر و داستان باستان از آثار میرزا حسن‌خان بدیع‌می‌باشند. روزنامه سروش توسط دهخدا در استانبول چاپ می‌شد. آثار او لغت‌نامه و یادداشت‌هایش تحت عنوان چرند و پرند در روزنامه صوراسرافیل است.

(علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۱۳، ۱۹ تا ۲۱)

۵۳- گزینه «۳»

(حسن اصصابی)

الف) نادرست: فرخی یزدی از شاعران شاخص دوره بیداری است.

ب) صحیح است (دقت کنید که میرزاده عشقی روزنامه‌نگار بوده است، بنابراین هم شاعر و هم نویسنده است).

ج) نادرست: فرخی یزدی بیشتر تحت تأثیر مسعود سعد سلمان و سعدی بود.

د) نادرست: میرزاده عشقی در روزنامه «قرن بیستم» به افشاگری اعمال پلید و مقاصد شوم رجال خائن زمان پرداخت.

ه) نادرست: فرخی یزدی در دوره هفتم مجلس نماینده مردم یزد شد.

(علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۱۷ و ۱۸)

۵۴- گزینه «۲»

(هومن نمازی)

- ناظم الاسلام کرمانی کتاب «تاریخ بیداری ایرانیان» را در موضوع تاریخ مشروطه نوشت.

- قائم مقام فراهانی تکلف در نثر را از بین برد.

- نشریه ادبی «بهار» به وسیله میرزا یوسف‌خان اعتصامی منتشر می‌شد و روزنامه سروش را دهخدا در استانبول منتشر می‌کرد.

- میرزا آقا تبریزی اولین کسی بود که در ایران نمایشنامه فارسی نوشت.

(علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۱۸ تا ۲۱)

۵۵- گزینه «۴»

(حسن اصصابی)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: مجموعه آثار منظوم و منثور نشاط با عنوان گنجینه نشاط باقی است.

گزینه «۲»: شمس و طغرا متنی داستانی و به نثر است.

گزینه «۳»: تاریخ بیداری ایرانیان منثور است.

(علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۱۳، ۱۴ و ۱۷ تا ۲۰)

۵۶- گزینه «۴»

(کتاب آبی پیمان‌های)

در عصر بیداری موضوعات جدید در ادبیات و جامعه پیش آمد و لغات و اصطلاحات غربی وارد شعر شد.

(علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۱۳ و ۱۴)

۵۷- گزینه «۱»

(کتاب آبی پیمان‌های)

سه مورد درست و دو مورد نادرست است:

ب) در عصر مشروطه بیشترین رویکرد نویسندگان به رمان‌های تاریخی بود.

ت) ترجمه آثار اروپایی در ایران با ایجاد چاپ‌خانه در زمان فتحعلی‌شاه آغاز شد.

(علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۱۸ تا ۲۰)

۵۸- گزینه «۲»

(هومن نمازی)

مورد «ب»: نمایشنامه در زمان ناصرالدین شاه شکل گرفت، نه در زمان مشروطه. (دقت کنید که دوره مشروطه کل دوره قاجار را در بر نمی‌گیرد).

مورد «ج»: رمان‌های اجتماعی غلط است و رمان‌های تاریخی صحیح است.

مورد «ه»: میرزا آقا تبریزی نمایش‌نامه‌های کوتاه نوشت و آن‌ها در صدر مشروطه منتشر شدند، نه بعد از مشروطه.

(علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۱۸ و ۱۹)

۵۹- گزینه «۳»

(مجتبی فراهانی)

در نثر قائم‌مقام عبارات کوتاه، گاه موزون و مسجع هستند که در متن گزینه «۳» به وضوح قابل مشاهده است، اما استفاده از اصطلاحات ساده و عامیانه و زبان طنزآمیز از ویژگی‌های سبک دهخدا است که در گزینه «۱» و «۲» و «۴» قابل مشاهده است.

(علوم و فنون ادبی (۳)، سبک‌شناسی، صفحه‌های ۲۰ و ۲۱)

۶۰- گزینه «۳»

(یاسین مهریان)

مفهوم مشترک بیت صورت سؤال و ابیات گزینه «۳»: اصل و مبدأ همه چیز، خداوند است و چیزهایی که در جهان می‌بینیم، ظل و سایه‌ای از خداوند هستند.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: بیان ستایش خداوند و نقش اسماء الحسنی (نام‌های خداوند)

گزینه «۲»: مذمت بهشت‌خواهی و ستایش خداخواهی

گزینه «۴»: تأثیر عنایت الهی بر موجودات و کمال‌یافتن آن‌ها

(علوم و فنون ادبی (۳)، مفهومی، صفحه ۱۰)

جامعه‌شناسی (۲)

۶۱- گزینه «۲»

(فاطمه صفری)

عقاید و ارزش‌ها با پذیرش انسان‌ها به عرصه فرهنگ بشری راه می‌یابند. تا قبل از ظهور اسلام شمال غربی شبه‌جزیره عربستان تحت نفوذ امپراتوری روم بود. غلبه قدرت‌هایی مانند سلجوقیان، خوارزمشاهیان، مغولان و عثمانی که در چارچوب فرهنگ قومی و قبیله‌ای رفتار می‌کردند موجب شد تا ظرفیت‌های فرهنگ اسلامی به‌طور کامل آشکار نشود. عقاید و ارزش‌های جهان اسلام فارغ از عملکرد قدرت‌های سیاسی با تلاش و کوشش عالمان مسلمان از مرزهای جغرافیایی و سیاسی جوامع مختلف عبور کردند.

(جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ جهانی، صفحه‌های ۲۸ و ۲۹)

۶۲- گزینه «۴»

(آرش مرتضایی‌فر)

استبداد قومی چون پشتوانه‌ای خارج از جهان اسلام نداشت از رویارویی مستقیم با فرهنگ اسلام دوری می‌کرد مثل اینکه ناصرالدین با وجود اینکه در دوره استبداد قومی پادشاه بود ولی فرمان ساخت تکیه دولت را برای مراسم ماه محرم و صفر داد.

استبداد استعماری چاره‌ای جز حذف مظاهر فرهنگ اسلامی نداشت. (مثل دستور کشف حجاب توسط رضا خان)

بسیاری از نخبگان کشورهای اسلامی تا قبل از انقلاب اسلامی ایران برای مقابله با سلطه استعمار از مکاتب و روش‌های غربی مانند ناسیونالیسم و مارکسیسم استفاده می‌کردند.

(جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ جهانی، صفحه‌های ۳۱ و ۳۲)

۶۳- گزینه «۲»

(آرش مرتضایی‌فر)

رویکرد گزینشی فرهنگ غرب به ابعاد معنوی و دینی جهان سبب پیدایش و رشد برخی نهضت‌های جدید دینی شده است که از آن به عنوان پروتستانتیسم یاد می‌شود.

اومانیسیم از نتایج منطقی سکولاریسم است.

(جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ معاصر غرب و نظام نوین جهانی، صفحه‌های ۳۸ و ۳۹)

۶۴- گزینه «۴»

(کنکور قاجار از کشور ۹۸)

روشنگری در معنای عام خود، پدیده‌ای مدرن و مربوط به فرهنگ معاصر غرب نیست. انبیای الهی از دیرباز برای روشنگری و از بین بردن موانعی آمده‌اند که راه را بر حقیقت بسته‌اند. در فرهنگ دینی اسلام، عقل، وحی و تجربه روش‌های شناخت حقیقت‌اند. روشنگری در این معنا، اگر با هستی‌شناسی و انسان‌شناسی دینی همراه باشد، با استفاده از وحی، عقل و تجربه، تفسیری دینی از انسان و جهان ارائه می‌دهد.

روشنگری در معنای خاص، به مبنای معرفت‌شناسی پذیرفته‌شده در فرهنگ غرب گفته می‌شود و روشی از معرفت و شناخت است که با سکولاریسم و اومانیسیم همراه شده است. این روش در طول بیش از چهارصد سال فرهنگ جدید غرب، شکل‌های مختلفی پیدا کرده است که وجه مشترک همه آن‌ها کنار گذاشتن وحی و شهود در شناخت حقیقت

است. روشنگری با رویکرد دنیوی، اگر با شناخت عقلی همراه باشد، به دلیل این‌که وحی را نمی‌پذیرد به دئیسم منجر می‌شود. دئیسم یعنی اعتقاد به خدایی که هیچ برنامه‌ای برای هدایت و سعادت بشر ندارد.

(جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ معاصر غرب و نظام نوین جهانی، صفحه‌های ۳۱ و ۳۲)

۶۵- گزینه «۳»

(کنکور سراسری ۱۴۰۰)

روشنگری		
دوره زمانی	ویژگی	پیامد
قرون ۱۷ و ۱۸	عقل‌گرایی، نفی وحی	دئیسم
قرون ۱۹ و ۲۰	حس‌گرایی، نفی عقل و وحی	دانش ابزاری (سکولار)
پایان قرن ۲۰	افول تجربه‌گرایی، نفی تجربه، نفی عقل و وحی	بحران معرفتی

(جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ معاصر غرب و نظام نوین جهانی، صفحه ۴۳)

۶۶- گزینه «۱»

(کتاب آبی پیمان‌ای، با تغییر)

جنگ‌های صلیبی، مواجهه اروپاییان با مسلمانان و بالاخره فتح قسطنطنیه، زمینه‌های اقتدار حاکمیت کلیسا را در هم ریخت.

(جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ معاصر غرب و نظام نوین جهانی، صفحه ۴۶)

۶۷- گزینه «۱»

(کتاب آبی پیمان‌ای، با تغییر)

تصویر صورت سؤال، مجسمه داوود اثر میکل آنژ است که در آن بازگشت به هنر یونان باستان (رنسانس) دیده می‌شود.

(جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ معاصر غرب و نظام نوین جهانی، صفحه ۴۷)

۶۸- گزینه «۱»

(آریتا پیرقی)

علت شکل‌گیری حقوق طبیعی بشر ← رویگردانی از نگاه معنوی به بشر
 علت ظهور قشر جدید سرمایه‌داران ← گسترش تجارت و رشد صنعت
 علت سرایت سکولاریسم به لایه‌های عمیق فرهنگ غرب ← فلسفه‌های روشنگری

(جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ معاصر غرب و نظام نوین جهانی، صفحه‌های ۴۹، ۵۱ و ۵۲)

۶۹- گزینه «۲»

(محمدرضا موری یعقوبی)

مهم‌ترین ویژگی انسان شناختی فرهنگ جدید غرب، اومانیسیم است.

(جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ معاصر غرب و نظام نوین جهانی، صفحه‌های ۳۹، ۴۸، ۵۱ و ۵۳)

۷۰- گزینه «۳»

تشریح موارد:

- در فرهنگ دینی، حقوق انسانی براساس ربوبیت پروردگار و فطرت الهی انسان شکل می‌گیرد.

- انقلاب فرانسه نخستین انقلاب لیبرال در جهان است.

- بخشی از حرکت‌های اعتراض‌آمیز مذهبی فقط با قدرت پاپ مخالفت داشتند و با جریان دنیاگرا تقابل نداشتند.

بخشی دیگر رویکرد معنوی داشتند و در تقابل با جریان دنیاگرا قرار گرفتند.

(جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ معاصر غرب و نظام نوین جهانی، صفحه‌های ۴۷، ۵۲ و ۵۳)

جامعه‌شناسی (۱)

۷۱- گزینه «۳»

(آرش مرتضایی‌فر)

مورد «ج» نادرست است: باید از این اشتباه حذر کنیم که جهان اجتماعی و موجود زنده را کاملاً یکسان بپنداریم.

(جامعه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه‌های ۲۶ و ۲۷)

۷۲- گزینه «۳»

(ریحانه امینی)

- اداره ثبت احوال: کلان و عینی

- مرور خلاصه درس اول جامعه‌شناسی در ذهن دانش‌آموز: خرد و ذهنی

- یک شاخه گل برای تبریک روز دختر: خرد و عینی

- آزادی اجتماعی: کلان و ذهنی

(جامعه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه ۲۸)

۷۳- گزینه «۲»

(آزیتا بیرقی)

عَلتِ خریداری نفت به ارزان‌ترین قیمت ممکن ← مفقود بودن بعد ذهنی و معنایی نفت

علاقه به ساختن فیلم خاص ← ذهنی و خرد

تغییر در لهجه ← تغییر در لایه‌های سطحی است که تحول مهمی در جهان اجتماعی پدید نمی‌آید

(جامعه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه‌های ۲۷ تا ۳۰)

۷۴- گزینه «۴»

(آرش مرتضایی‌فر)

هنگامی که چشم خود را بر جوامع دیگر می‌گشاییم که هم‌اینک در دیگر نقاط دنیا وجود دارند یا وقتی به تاریخ گذشته خود رجوع می‌کنیم و جهان خود را با آنان مقایسه می‌کنیم به تنوع جهان‌های اجتماعی پی می‌بریم.

انسان‌ها در هر موقعیتی که قرار می‌گیرند ابتدا آن را تعریف می‌کنند و به آن معنا می‌دهند سپس در آن موقعیت دست به عمل می‌زنند.

تفاوت‌هایی که به حوزه نمادها و هنجارها باز می‌گردد از نوع تفاوت‌های درون جهان اجتماعی است.

(جامعه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه‌های ۳۵ تا ۳۷)

۷۵- گزینه «۱»

(فاطمه صفری)

تفاوت جهان‌های اجتماعی بیشتر در ویژگی‌های ذاتی آن‌هاست. از مهم‌ترین انتقادات به خودمداری فرهنگ غرب را مردم‌شناسان کردند. در تقسیم‌بندی دورکیم از جوامع بشری، در جوامع مکانیکی تقسیم کار اجتماعی شکل نگرفته یا در حد ساده و ابتدایی است مثل تقسیم کار سنی و جنسی.

(جامعه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه‌های ۳۸ تا ۴۰)

۷۶- گزینه «۳»

(مهم‌مهری یعقوبی)

تشریح عبارت‌های نادرست:

(ب) هر جهان اجتماعی تا زمانی که از طریق مشارکت اجتماعی افراد پابرجاست، پیامدهای آن نیز باقی است ولی باید توجه داشته باشیم که پیامدها و الزام‌هایی که جهان اجتماعی به دنبال می‌آورد، وابسته به قرارداد و اراده تک‌تک افراد نیست.

(د) جهان اجتماعی جدیدی که شکل می‌گیرد الزام‌های جدیدی به دنبال می‌آورد.

تذکر: جهان اجتماعی در قالب فرصت‌ها و محدودیت‌ها (یا همان باید‌ها و نبایدها) تحقق می‌یابد.

(جامعه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه‌های ۴۱ تا ۴۳)

۷۷- گزینه «۳»

(کنکور، فارغ از کشور، ۱۴۰۱)

عده‌ای از جامعه‌شناسان معتقدند همه جهان‌های اجتماعی شبیه یکدیگرند و بر همین اساس مسیر یکسانی را نیز طی می‌کنند؛ یعنی همه آن‌ها شبیه یک نوع موجود زنده‌اند و تفاوتشان همانند تفاوتی است که آن موجود زنده در مراحل مختلف رشد خود از دوران کودکی تا مراحل بزرگسالی پیدا می‌کند. این عده، نگاه خطی به تاریخ بشر دارند. آگوست کنت، اسپنسر، دورکیم و مارکس از این جمله‌اند.

(جامعه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه ۳۸)

۷۸- گزینه «۳»

(کنکور، سراسری ۱۴۰۲ - نوبت اول ری‌ماه)

فرصت‌ها و محدودیت‌ها به یکدیگر وابسته‌اند و هیچ‌کدام بدون دیگری محقق نمی‌شوند. به عبارت دقیق‌تر، فرصت‌ها و محدودیت‌ها، دو روی یک سکه‌اند. یک زبان، دستور و قواعد پیچیده‌ای دارد. مردمی که با آن سخن می‌گویند، باید قواعدش را بیاموزند و در چارچوب آن حرف بزنند. آن‌ها نمی‌توانند هرگونه که دلشان بخواهد صداها، حرف‌ها، کلمات و جملات را به کار ببرند. با این حال همین محدودیت‌ها، فرصت ارتباط با هم‌زبانان و مبادله معانی پیچیده را فراهم می‌آورد.

(جامعه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه ۴۴)

۷۹- گزینه «۲»

(کتاب آبی پیمان‌ای)

قوانین راهنمایی و رانندگی ← محدودیت جهان اجتماعی

نجات از تصادف به دلیل رعایت این قوانین ← فرصت جهان اجتماعی

(جامعه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه ۴۴)

۸۰- گزینه «۲»

(آرش مرتضایی‌فر)

رواج کنش‌های حسابگرانه معطوف به دنیا عرصه را بر سایر کنش‌های انسانی تنگ می‌کند. این وضعیت به تدریج انسان‌ها را اسیر نظام اجتماعی پیچیده‌ای می‌کند که مثل قفس آهنین همه ابعاد وجود آنان را احاطه می‌کند.

از وضعیت از دست رفتن امکان ارزیابی ارزش‌ها و آرمان‌های بشری به زوال معنا و عقلانیت ذاتی یاد می‌شود.

بیت مذکور از علامه اقبال به این مطلب اشاره دارد که در جهان متجدد عناصر معنوی و مقدس طرد می‌شوند.

(جامعه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه‌های ۴۸ و ۴۹)

روان‌شناسی

۸۱- گزینه «۲»

(مهسا عفتی)

عادت به تاریکی، عرق کردن و پریدن از خواب عواملی صرفاً زیستی هستند که از بدو تولد ایجاد شده‌اند و ارتباطی به یادگیری ندارند.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی رشد، صفحه‌های ۴۰ تا ۴۲)

۸۲- گزینه «۳»

(مهمربیبی)

اصغر و اکبر از آنجایی که از یک تخمک به وجود آمده‌اند، دوقلوهای همسان هستند. تفاوت‌های دوقلوهای همسان خیلی کم بوده و در اکثر موارد، تشخیص آن‌ها از هم بسیار دشوار است. دوقلوهای همسان الزاماً هم‌جنس هستند، اما دوقلوهای ناهمسان می‌توانند هم‌جنس یا غیرهم‌جنس باشند.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی رشد، صفحه ۴۰)

۸۳- گزینه «۲»

(همیرضا توکلی)

تشریح گزینه‌ها:

گزینه «۱»: کودکان از سبک پردازش ادراکی استفاده می‌کنند.

گزینه «۲»: رشد هیجانی در کودکی، فرایندی پیچیده است که نه تنها مستلزم آگاهی از هیجانات خود کودک، بلکه مستلزم آگاهی از هیجانات اطرافیان اوست.

گزینه «۳»: رشد هیجانی در انسان نسبت به حیوانات، به دلیل آگاهی بیشتر و برقراری تعامل با محیط بازتر و متنوع‌تر، رشد یافته‌تر است.

گزینه «۴»: بازی کودکان در سنین بالاتر قاعده‌مند می‌شود و مشترکاً بازی می‌کنند.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی رشد، صفحه‌های ۴۸ تا ۵۰)

۸۴- گزینه «۴»

(مهسا عفتی)

در هفت سال سوم باید با فرد به منزله مشاور رفتار کرد؛ دیگر نباید به صورت آمرانه با او رفتار شود، باید وی را عضو بزرگسال خانواده دانست و مانند دیگران او را در تصمیم‌گیری‌ها دخالت داد.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی رشد، صفحه ۴۴)

۸۵- گزینه «۴»

(کنکور سراسری تیرماه ۱۴۰۲- نوبت دوم)

- به دلیل تغییرات فیزیولوژیکی و هورمونی در دوره نوجوانی، تحریک‌پذیری نوجوانان افزایش می‌یابد و حالات هیجانی آنان به سرعت تغییر می‌کند.

- یکی از تغییرات شناختی، فرضیه‌سازی در نوجوانان است. برای اولین بار در این دوره، تفکر فرضی شکل می‌گیرد. (در دوره کودکی وجود ندارد).

تفکر فرضی یعنی نوجوانان فرضیه‌سازی می‌کنند و در پیش‌بینی یک موقعیت، از احتمال‌های مختلف بهره می‌برند، در حالی که مبنای استدلال

در دوره کودکی، واقعیت‌های ملموس و بیرونی است. تفاوت تفکر کودک و نوجوان در این است که نوجوانان به دلیل در نظر گرفتن احتمال‌های

مختلف، چیزی را احتمال می‌دهند که کودکان هرگز به آن نمی‌اندیشند.

- در دوره نوجوانی هم خود نوجوان و هم اطرافیان وی احساس می‌کنند که گرایش نوجوان به گروه همسالان خیلی بیشتر از سابق شده است. بودن در

کنار همسالان برای نوجوان بسیار لذت‌بخش است.

- هرچند نوجوانان، در مقایسه با کودکان، رشد فزاینده‌ای در توانایی‌های شناختی دارند، اما در نحوه به‌کارگیری این توانایی‌ها، پختگی لازم را ندارند

و تغییرات شناختی نوجوانان باعث پیامدهای ناسازگارانه‌ای می‌شود که یکی از آن‌ها احساس منحصر به فرد بودن اغراق‌آمیز است.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی رشد، صفحه‌های ۵۵ تا ۵۸)

۸۶- گزینه «۴»

(مهمربیبی)

در روند طبیعی زندگی انتظار می‌رود که نوجوانان برای رسیدن به خودآرمانی تلاش کنند، در حالی که بسیاری از آنان به جای تلاش برای

کم‌کردن فاصله بین خودآرمانی و واقعی، رؤیاپردازی می‌کنند و استفاده مکرر از آن باعث افت در عملکردهای گوناگون می‌شود.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی رشد، صفحه‌های ۵۵ تا ۵۸ و ۶۲ و ۶۳)

۸۷- گزینه «۱»

(همیرضا توکلی)

- روان‌شناسی رشد، شاخه‌ای از علم روان‌شناسی است که تلاش می‌کند تغییراتی را که در طول زندگی، از زمان تشکیل نطفه تا زمان مرگ، در

آدمی رخ می‌دهد، مطالعه کند؛ بنابراین، بررسی کم‌رشد در حیطة روان‌شناسی رشد قرار نمی‌گیرد.

عربی زبان قرآن (۲)

۹۱- گزینه «۱»

(مبیر بیگدری)

«مِشْكَاة»: چراغدانی (رد گزینه‌های «۲ و «۳» / «كُنَّ»: گویی، مثل (رد

گزینه «۴» / «كُوْكَبْ ذُرِّيَّ»: اختری درخشان (رد گزینه‌های «۳ و «۴»

(ترجمه)

۹۲- گزینه «۱»

(علی رسولی)

«سَأَلْتُ»: خواستم (رد گزینه «۲» / «رَبِّي الْكَرِيمِ»: پروردگار بخشنده من

(رد گزینه‌های «۲ و «۴» / «مَنْ»: کسی که (رد گزینه‌های «۳ و «۴»

(ترجمه)

۹۳- گزینه «۴»

(همیدرضا قانرازمینی - اصفهان)

«نُعَيِّرُ»: دگرگون می‌سازیم، تغییر می‌دهیم (رد گزینه‌های «۱ و «۳» /

«مُفْرَدَاتٌ فَارْسِيَّةٌ»: واژگانی فارسی (رد گزینه‌های «۱ و «۳» / «حَتَّى

يُسْتَهْلُ»: (فعل مضارع مجهول) تا آسان شود (رد گزینه «۲»)

نکات مهم درسی:

هرگاه ترکیب وصفی از دو اسم نکره تشکیل شده باشد، در ترجمه آن

می‌توانیم «ی» نکره را به موصوف یا صفت بدهیم:

«مُفْرَدَاتٌ فَارْسِيَّةٌ»: واژگانی فارسی»

(ترجمه)

۹۴- گزینه «۲»

(روح‌الله گلشن)

«قد تَوَثَّرَ»: گاهی اثر می‌گذارد»

تکته: ساختار [أقد + مضارع] به دو شکل ترجمه می‌شود:

(۱) گاهی، گاه + مضارع اخباری (۲) شاید، ممکن است + مضارع التزامی

مثال: قد یکتب: گاهی می‌نویسد، شاید بنویسد.

توجه: مراقب باشید قیدهای تأکیدی مانند «حتماً، قطعاً و...» در ترجمه

ساختار [أقد + ماضی] دیده می‌شود، نه [أقد + مضارع]!

(ترجمه)

۹۵- گزینه «۲»

(روح‌الله گلشن)

«یاد بگیرد»: يتعلّم، تعلّم (با توجه به عبارت فارسی، «فعل شرط» است که

هم به شکل «مضارع» و هم «ماضی» درست است) (رد گزینه

«۴» / «می‌تواند»: یقدر، يستطيع / «یاد دادن»: تعلیم (رد گزینه «۴» / «آن

مهارت»: المهارة، تلك المهارة / «ثروت» مفرد است نه جمع (رد گزینه «۱» /

«ثروت بزرگی»: ثروة عظيمة (ترکیب وصفی نکره است نه معرفه ← رد

گزینه «۳»)

توجه: در عبارت فارسی، کلمه «مهارت» چون در ابتدا به شکل «نکره» (یک

مهارت) آمده، سپس در ادامه جمله همراه با اسم اشاره «آن» تکرار شده (آن

مهارت)، در تعریب اسم دوم (آن مهارت)، هم می‌توان از اسم اشاره استفاده

- عوامل وراثتی، ایجادکننده صفاتی هستند که از قبل در فرد نهفته است.

برخی از این صفات از بدو تولد در رفتار نوزاد ظاهر می‌شود؛ مثلاً نوزادی را

در نظر بگیرید که در هفته اول تولدش تمام بستگان و اطرافیان تلاش

می‌کنند تشخیص دهند از لحاظ ظاهری شبیه به کیست؟

- رسش یا پختگی به معنای آن دسته از تغییراتی است که به آمادگی

زیستی وابسته است و با گذشت زمان طبق یک برنامه طبیعی انجام

می‌گیرد.

- بسیاری از توانمندی‌های جسمانی و شناختی به موازات افزایش سن در

کودکان از طرق مختلف به یادگیری نیاز دارد.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی رشد، صفحه‌های ۳۷، ۴۰ تا ۴۲)

۸۸- گزینه «۱»

(مهمربیبی)

تشریح گزینه‌ها:

در جنبه‌های رشد، رشد رفتاری نداریم (رد گزینه «۲»). حس آرامش مربوط

به رشد هیجانی است. (رد گزینه «۴») عضویت در شوراهای و گروه‌ها مربوط

به رشد اجتماعی است (رد گزینه «۳») و انجام کاری در راه خدا به رشد

اخلاقی مربوط می‌شود.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی رشد، ترکیبی)

۸۹- گزینه «۳»

(همیدرضا توکلی)

در واقع، تحریک‌پذیری و آرمان‌گرایی باعث می‌شوند که وی توان کنترل

هیجان کمتری داشته باشد و واکنش‌های شدیدتری نشان دهد.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی رشد، صفحه‌های ۵۵ تا ۵۷)

۹۰- گزینه «۳»

(کنکور سراسری ۱۴۰۱)

به دلیل تغییرات فیزیولوژیکی و هورمونی در دوره نوجوانی، تحریک‌پذیری

نوجوانان افزایش می‌یابد و حالات هیجانی آنان به سرعت تغییر می‌کند؛

بنابراین می‌گویند رفتار نوجوانان همچون هوای بهار، بی‌ثبات و غیرقابل

پیش‌بینی است.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی رشد، صفحه ۵۷)

(کنکور سراسری ۹۹)

۹۹- گزینه ۴

در گزینه ۴، «من» ادات شرط نیست، چرا که اگر ادات شرط می‌بود، فعل مضارع «یعلم» جواب شرط می‌شد و انتهای آن «ن» نمی‌گرفت، بلکه انتهای آن ساکن «ن» می‌گرفت و به صورت «یعلم» نوشته می‌شد.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «من» ادات شرط، «سهر» فعل شرط و «فهو غیر...» جواب شرط (جمله اسمیه) است.

گزینه ۲: «من» ادات شرط، «یسجل» فعل شرط و «نجعل» جواب شرط است. (به حرکت ساکن انتهای «نجل» دقت کنید!)

گزینه ۳: «من» ادات شرط، «استطاع» فعل شرط و «اکتفی» جواب شرط است.

(اسلوب شرط)

(معمور با دربرین - یاسوج)

۱۰۰- گزینه ۴

در این گزینه «المسابقات» معرف به ال و «الصداقه» معرفه علم می‌باشد.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «الساحین، الشجرة، السواء» معرف به ال می‌باشد و اسم معرفه علم وجود ندارد.

گزینه ۲: «الأحوال» معرف به ال می‌باشد و اسم معرفه علم وجود ندارد.

گزینه ۳: «الأمر» معرف به ال می‌باشد و اسم معرفه علم وجود ندارد.

(قواعد اسم)

عربی زبان قرآن (۱)

(امیرهمسین شکوری)

۱۰۱- گزینه ۴

«أنزل»: فرو فرستاد، نازل کرد (رد گزینه ۲) / «ماء»: آبی (نکره است) (رد گزینه ۳) / «التمرّات»: میوه‌ها (رد گزینه‌های ۱ و ۳) / «باشد» در گزینه ۲ اضافی است (رد گزینه ۲)

(ترجمه)

(مرتضی کاظم شیروزی)

۱۰۲- گزینه ۴

«أن تصدّق»: باور نخواهی کرد (رد گزینه ۲) / «أبدأ»: هرگز، هیچ‌گاه / «کیف»: چگونه / «تتساقط»: پی در پی می‌افتد / «آلاف الأسماک»: هزاران ماهی / «حتی تراها بنفیسک»: تا این‌که خودت آن را ببینی (رد سایر گزینه‌ها) / «هذا الأمر»: این موضوع / «یبدو»: به نظر می‌رسد / «غریباً جداً»: خیلی عجیب (رد گزینه ۱)

(ترجمه)

(کنکور سراسری ۹۹)

۱۰۳- گزینه ۱

«دانشمندان»: العلماء (رد گزینه ۲) / «از شناختن راز آن پدیده عجیب»: من معرفة سرّ تلك الظاهرة العجیبة (رد سایر گزینه‌ها) / «تا امید شدند (ماضی ساده)»: یئس (رد گزینه‌های ۳ و ۴)؛ دقت کنید که «یئس» فعل ماضی است و به خاطر فاعل آن (العلماء) که جمع است، به صورت جمع ترجمه شده است.

(ترجمه)

کرد (تلك المهارة) و هم شکل معرفه آن را بدون اسم اشاره آورد (المهارة)؛ چون می‌دانیم در این حالت خود حرف «ال» به تنهایی می‌تواند معنای اسم اشاره «این» یا «آن» را داشته باشد.

نکته: «عَلَّمَ (يُعَلِّمُ): یاد داد» (مصدر: «تَعَلَّمَ: یاد دادن») را با «تَعَلَّمَ (يَتَعَلَّمُ): یاد گرفت» (مصدر: «تَعَلَّمَ: یاد گرفتن») اشتباه نگیرید.

(ترجمه)

(کنکور سراسری ۹۹)

۹۶- گزینه ۲

ترجمه عبارت صورت سؤال: «اگر صبر تلخ باشد، (اما) عاقبت و فرجام آن شیرین است.» مفهوم عبارت این است که هرچند صبر و انتظار، کار سخت و تلخی است، اما نتیجه و ثمره آن شیرین و گوارا است که بیت‌های داده شده در گزینه‌های ۱، ۳ و ۴ نیز دارای این مفهوم هستند، اما بیت داده شده در گزینه ۲ به آموختن صبر از سختی‌های زندگی اشاره دارد.

(مفهوم)

(امیرهمسین شکوری)

۹۷- گزینه ۴

در این گزینه، حرکت «ن» در «عُضْوِينَ» باید کسره (ـِ) باشد و به صورت «عُضْوِينَ: دو اندام» بیاید، زیرا این کلمه به صورت جمع مذکر سالم و با «ون» و «ین» جمع بسته نمی‌شود و جمع آن به شکل مکسر (أعضاء) است.

(ضبط حرکات)

(عمیررضا قانرازمینی - اصفهان)

۹۸- گزینه ۲

در گزینه ۲، «إن» ادات شرط به معنای «اگر»، «تُسَاعِدُ» فعل شرط و «تُرْحَمُ» جواب شرط است؛ ترجمه: «ای برادر من! قسمتی از اموالت را به فقیران انفاق کن. پس اگر به فقیران کمک کنی، مورد رحمت قرار می‌گیری.»

نکته مهم درسی:

هرگاه فعل شرط و جواب شرط، از نوع فعل مضارع باشد، آخر فعل مضارع ساکن می‌شود یا «ن» آخر فعل مضارع (به جز در صیغه‌های جمع مؤنث) حذف می‌شود.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «ما» ادات نفی است: «هیچ مردی نیست که از خدا پروا کرد، مگر اینکه چشمه حکمت از قلب سالمش آشکار شد.»

گزینه ۳: «ما» از نوع «ما» تعجیبه است: «دوست صمیمی‌ام به من گفت: انجام‌دهنده خیر در شهری که در آن زندگی می‌کنیم، چه اندک است!»

گزینه ۴: «مَنْ» از نوع «مَنْ» موصولی به معنای «کسی که» است. اگر «مَنْ» ادات شرط باشد، «لا یحصد» جواب شرط می‌شود، اما فراموش نکنیم که هرگاه جواب شرط از نوع فعل مضارع باشد، باید آخر آن علامت سکون بگیرد.

(اسلوب شرط)

۱۰۴- گزینه «۲»

(کنکور سراسری خارج از کشور ۱۴۰۰)

ترجمه عبارت صورت سؤال: «مردم خواب‌اند، پس هرگاه بیدار می‌شوند!» مفهوم این است که انسان زندگی دنیوی را در خواب غفلت می‌گذراند و با مرگ، بیدار شده و حقایق را درمی‌یابد، در بیت گزینه «۲» دقیقاً به همین مفهوم اشاره شده است.

(مفهوم)

ترجمه متن درک مطلب:

حیوانات بر حسب طبیعتشان به دو گروه تقسیم می‌شوند؛ حیوانات اهلی حیواناتی هستند که انسان می‌تواند آن‌ها را در منزل تربیت کند، به طوری که باعث آزار برای وی نمی‌شوند و با او زندگی می‌کنند، و حیواناتی اهلی وجود دارند که منبع روزی برای صاحبانشان به حساب می‌آیند، مانند: گوسفندها و گاوها که کشاورزان در روزی‌شان به آن‌ها تکیه می‌کنند، و از نمونه‌های حیوانات اهلی، گربه‌ها و سگ‌ها و کبوترها و حیوانات دیگر هستند. اما حیوانات درنده حیواناتی هستند که برای انسان امکان زندگی با آن‌ها وجود ندارد، به طوری که ممکن است او را آزار دهند، و با وجود آن، برخی اشخاصی وجود دارند که توانسته‌اند با آن حیوانات زندگی کنند و با این وجود، امکان آزار رساندن به او (انسان) باقی است. ما به دیدن این حیوانات در باغ وحش اکتفا می‌کنیم، مثل: شیر، گرگ و پلنگ.

۱۰۵- گزینه «۴»

(سیر ممرعلی مرتضوی)

بیش تر مردم نمی‌توانند با حیوانات درنده زندگی کنند! (درست).

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: ترجمه عبارت: انسان فقط با حیوانات اهلی زندگی می‌کند!
گزینه «۲»: ترجمه عبارت: حیوانات درنده را خارج از باغ وحش نمی‌یابیم!
گزینه «۳»: ترجمه عبارت: حیوانات اهلی همان حیواناتی‌اند که داخل منازل تربیت می‌شوند!

(درک مطلب)

۱۰۶- گزینه «۳»

(سیر ممرعلی مرتضوی)

پلنگ حیوانی است که می‌توانیم به راحتی در منزل تربیتش کنیم! (نادرست).

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: ترجمه عبارت: گرگ حیوانی است که معمولاً باعث خطرات برای انسان می‌شود!
گزینه «۲»: ترجمه عبارت: سگ‌ها از حیواناتی‌اند که مردم با آن‌ها زندگی می‌کنند!
گزینه «۴»: ترجمه عبارت: گوسفندها از حیواناتی هستند که گوشتشان برای خوردن مناسب است!

(درک مطلب)

۱۰۷- گزینه «۱»

(سیر ممرعلی مرتضوی)

عنوان مناسب برای متن: دسته‌بندی حیوانات بر حسب طبیعتشان

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۲»: ترجمه عبارت: انواع حیوانات اهلی!

گزینه «۳»: ترجمه عبارت: تربیت حیوانات مختلف!

گزینه «۴»: ترجمه عبارت: تعامل انسان با حیوانات!

(درک مطلب)

۱۰۸- گزینه «۳»

(مرتضی کاظم شیرووری)

«تتناول» فعل مضارع از باب تفاعل است و باید به شکل «تتناول» حرکت‌گذاری شود.

(ضبط حرکات)

۱۰۹- گزینه «۳»

(علی رسولی)

«ینزل» با توجه به اینکه مجهول شده و متعدی بوده است، فعل ثلاثی مزید از باب افعال است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «آم» فاعل فعل و مؤنث است، پس فعل موردنظر نیز مؤنث می‌باشد؛ یعنی «تَبَيَّنُ» از باب تفعیل است.

گزینه «۲»: «كأظماً» مفعول است، پس «أذهب» فعلی متعدی و در نتیجه، مزید ثلاثی از باب «إفعال» است.

گزینه «۴»: اگر فعل از باب تفاعل بود، با توجه به فاعل مؤنثش (النساء) به صورت «تتعامل» یا «تعاملت» می‌آمد، پس فعل موردنظر، مضارع باب مفاعلة است (تعامل).

(قواعد فعل)

۱۱۰- گزینه «۳»

(معمور بازرین - یاسوج)

در گزینه «۳»، «تعارف» ماضی باب تفاعل است و دو حرف زائد دارد، ولی در سایر گزینه‌ها به ترتیب: «تُحاول»، «تُساعد» و «تُهاجر» مضارع باب مفاعلة هستند و یک حرف زائد دارند.

نکته مهم درسی:

هرگاه فعلی بدون حرکت‌گذاری کامل داده شد و در تشخیص باب «مفاعلة» از «تفاعل» شک کردید، به مذکر یا مؤنث بودن فاعل فعل دقت کنید؛ این نکته می‌تواند راهنمای خوبی برای شما باشد.

(قواعد فعل)

عربی، زبان قرآن (۳)

۱۱۱- گزینه «۱»

(اسان کلاته عربی)

رد گزینه «۲»: «هذا يومُ البعث»: در این جمله، کلمه «هذا» مبتدا و «يومُ» خبر است و باید با توجه به این موضوع ترجمه گردد (مثل گزینه «۱») / «ولكن» معنای «ولی، اما» می‌دهد.

۱۱۶- گزینه «۲» (کنکور خارج از کشور تیرماه ۱۳۰۲ - نوبت ۴)

ترجمه عبارت صورت سؤال: هیچ خبری در سخنی نیست، مگر اینکه همراه با عمل باشد!

منظور از عبارت صورت سؤال این است که کار و عمل، از حرف و گفتار مهم‌تر است. در گزینه‌های «۱»، «۳» و «۴» اهمیت کار نسبت به گفتار واضح است، اما گزینه «۲» مفهوم دیگری دارد، در این گزینه به‌طور کلی بر راست گفتن و درستکاری تأکید شده است.

(مفهومی)

۱۱۷- گزینه «۱» (مسین شباخ الدینی - بم)

«إِنَّ» در ابتدای جمله و گاهی بعد از افعال امر، نهی یا قطع‌کننده‌های جمله می‌آید. اما در میانه و وسط جمله از «أَنَّ» باید استفاده کرد؛ لذا شکل درست گزینه «۱» به صورت «أَتَزَعُمُ أَنَّ...» است.

(ضبط حرکات)

۱۱۸- گزینه «۳» (مسین شباخ الدینی - بم)

«لیت» در میان حروف مشبّهة بالفعل، دلالت بر حسرت و آرزو دارد ← رد گزینه‌های «۱» و «۴»

در گزینه «۲»، با توجه به معنای جمله، عمل قرار است در آینده (فی المستقبل) رخ دهد، لذا معنای حسرت در آن مشهود نیست.

واضح‌ترین نوع حسرت این است که همراه «لیت»، فعل ماضی داشته باشیم. (انواع جملات)

۱۱۹- گزینه «۳» (امسان کلاته عربی)

گاهی در انتهای افعال مضارع مجزوم، «کسرة عارضی» قرار می‌گیرد؛ این اتفاق هنگامی می‌افتد که بعد از فعل مضارعی که انتهایش ساکن است، یک اسم همراه با «ال» ظاهر شود. (لا تُحَدِّثُ + النَّاسُ ← لا تُحَدِّثُ النَّاسُ)

پس فعل مضارعی که کسرة عارضی دارد، در حقیقت مجزوم بوده و «لا» قبل از آن، لای «نهی» است.

(انواع جملات)

۱۲۰- گزینه «۲» (امسان کلاته عربی)

با توجه به «أَكْثَرُ النَّاسِ» نیاز به فعل جمع مذكر غائب داریم، همچنین با توجه به معنای جمله، فعل موردنظر باید منفی باشد، بنابراین «لا یشکرون» صحیح است.

دقت کنید در آیه، معنای دستوری وجود ندارد، بنابراین فعل نهی (گزینه‌های «۳» و «۴») مناسب نیستند.

(قواعد فعل)

رد گزینه «۳»: طبق توضیح گزینه «۲»، باید جای مبتدا و خبر در ترجمه رعایت گردد، ولی در این گزینه رعایت نشده و جابه‌جا آمده‌اند (این، روز رستاخیز است.) / «کنتم لا تعلمون»: (فعل ماضی استمراری منفی) نمی‌دانستید

رد گزینه «۴»: «کنتم لا تعلمون»: نمی‌دانستید / «ولکن» معنای «ولی، اما» می‌دهد.

(ترجمه)

۱۱۲- گزینه «۱» (فاطمه منصور فاکری)

«لعل»: امید است (رد گزینه‌های «۲» و «۴») / «الأولاد یعرفون أن»: فرزندان بدانند که (رد گزینه «۴») / «لا انسان»: «(لا»ی نفی جنس) هیچ انسانی نیست (رد گزینه‌های «۳» و «۴») / «أَلطَفٌ»: مهربانتر / «لا صدیق»: «(لا»ی نفی جنس) هیچ دوستی (رفیقی) نیست (رد گزینه‌های «۲» و «۴») / «أوثق»: مطمئن‌تر (رد گزینه «۲») / «من العائلة»: از خانواده (رد گزینه «۲»)

تکات مهم درسی:

۱- در ترجمه «لا»ی نفی جنس از «هیچ... نیست (وجود ندارد)» استفاده می‌شود.

۲- اسم «لا»ی نفی جنس همواره به‌صورت نکره ترجمه می‌شود.

(ترجمه)

۱۱۳- گزینه «۲» (کنکور خارج از کشور ۹۸)

«لیت»: ای کاش (رد گزینه‌های «۱» و «۳») / «یعرفون»: بدانند (رد گزینه‌های «۳» و «۴») / «أَنَّ الطالب المجتهد»: که دانشجوی (دانش‌آموز) کوشا (تلاشگر) / «یقدر»: می‌تواند (رد گزینه‌های «۳» و «۴») / «أَنْ یعوّض»: جبران کند / «بالاجتهاد»: با تلاش

(ترجمه)

۱۱۴- گزینه «۳» (مهیر بگلری)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «أَنَّ» نمی‌تواند تأکیدی ترجمه شود. (إِنَّ: قطعاً، بی‌شک/ آن: که) گزینه «۲»: «ذنب» مفرد است و «گناه» ترجمه می‌شود.

گزینه «۴»: «استغفروا» فعل امر است و نباید با فعل ماضی اشتباه شود. (ترجمه صحیح: آموزش ببخواهید)

(ترجمه)

۱۱۵- گزینه «۳» (مسین شباخ الدینی - بم)

«وجود دارد»: هناک، یوجد / «أشیاة ای کوچک»: (ترکیب وصفی نکره است) عشّ صغیر (رد گزینه‌های «۲» و «۴») / «هیچ جوجه‌ای ندارد»: لا فرخ له (رد گزینه‌های «۱» و «۴»)

(ترجمه)

فلسفه یازدهم

۱۲۱- گزینه «۳»

(یوار پاکدل)

فلسوفی و متفکری که به صورت دقیق و جدی به امور فلسفی می‌پردازد و در نهایت به این نتیجه می‌رسد که: «جهان و انسان بر اثر یک اتفاق ناخواسته شکل گرفته‌اند و خدایی وجود ندارد» در واقع یک نگرش نادرست و در نتیجه اهداف و معنای نادرستی هم در زندگی دارد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: چنین فیلسوفی به امور فلسفی می‌اندیشد و دنباله‌رو دیگران نیست. گزینه «۲»: این فیلسوف دربارهٔ باورهایش عمیق می‌شود و تفکر فلسفی دارد، اما نگرش و هدف و معنای درستی در زندگی ندارد. گزینه «۴»: فیلسوف مورد نظر به صورت نظام‌مند و تمام‌وقت به امور فلسفی مشغول است، نه گذری و موقت.

(فلسفه یازدهم، فلسفه و زندگی، صفحه‌های ۲۱ و ۲۲)

۱۲۲- گزینه «۲»

(عرفان ره‌رشنیا)

لزومی ندارد که انسان برای رسیدن به مرحلهٔ فطرت ثانی، حتماً فلسفه بخواند و مطالعه کند؛ همین که از سطح تفکر روزمره گذر کند و به نحو جدی و پیوسته به مسائل بنیادین بپردازد، موجب رسیدن او به فطرت ثانی می‌شود.

(فلسفه یازدهم، فلسفه و زندگی، صفحه ۲۳)

۱۲۳- گزینه «۴»

(موسی سپاهی - سراوان)

یکی از فواید تفکر فلسفی، دوری از مغالطه‌ها است. فلسفه از توانایی‌های منطقی (تشخیص مغالطه‌ها و خارج کردن آن‌ها از دایره‌ها) استفاده می‌کند تا اندیشه‌های فلسفی درست را از تفکرات غلط تشخیص دهد و راه رسیدن به اعتقادات درست را هموار کند. فیلسوفان نمونه‌هایی از مغالطه‌های فلسفی را جهت عبرت‌گرفتن دیگران نشان می‌دهند. چراکه برخی افراد گاهی در زندگی خود باوری را که مبنای آن یک مغالطه است، پذیرفته و براساس آن تصمیم می‌گیرند و عمل می‌کنند.

(فلسفه یازدهم، فلسفه و زندگی، صفحه‌های ۲۲ و ۲۳)

۱۲۴- گزینه «۳»

(مهمر رضایی‌بغا)

برخی فواید تفکر فلسفی، عبارت‌اند از: ۱- دوری از مغالطه‌ها ۲- استقلال در اندیشه ۳- رهایی از عادت‌های غیرمنطقی. پس می‌توان گفت که شخص متفکر باوری را که مبنای آن یک مغالطه است، نمی‌پذیرد و براساس آن تصمیم نمی‌گیرد و عمل نمی‌کند، اما نمی‌توان لزوماً گفت که هرگز دچار هیچ مغالطه‌ای نخواهد شد. (نادرستی گزینه «۱») همچنین می‌توان گفت که در مسائل بنیادین فلسفی فکر می‌کند و با روشی درست، وارد این قبیل مسائل می‌شود و می‌کوشد به آن‌ها پاسخ دهد، اما این‌گونه نیست که به

مسائل روزمرهٔ زندگی‌اش اصلاً نیاندیشد. (نادرستی گزینه «۲») چنین شخصی افکار و عقاید بدون پشتوانهٔ عقلی و منطقی محکم را نمی‌پذیرد و از عادت‌های غیرمنطقی رهایی می‌یابد. (درستی گزینه «۳») همچنین به دلیل استقلال در اندیشه، می‌توان گفت فیلسوف واقعی هیچ سخنی را بدون دلیل نمی‌پذیرد و عقیده‌اش را برپایهٔ خیالات، تبلیغات و تعصب بنا نمی‌کند. (نادرستی گزینه «۴»)

(فلسفه یازدهم، فلسفه و زندگی، صفحه‌های ۲۲ تا ۲۴)

۱۲۵- گزینه «۲»

(سیا بیغرزاده صابری)

افراد ساکن در درون غار حتی پس از این‌که فردی که از غار رهایی یافته بود، بازمی‌گردد و حقیقت را روشن می‌سازد نیز در قبال آن مقاومت می‌کنند و آن را نمی‌پذیرند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: نشان دادن مفهوم آزادی حقیقی و چگونگی رسیدن به آن، یکی از اهداف افلاطون در طرح تمثیل غار است، نه تنها هدف آن.

گزینه «۳»: هرچند در این تمثیل خورشید نماد خدا و حقیقت برتر است که سایر حقایق در پرتو آن مشخص می‌شوند، اما به‌طور واضح اشاره‌ای به خالقیت او نشده است.

گزینه «۴»: افلاطون در تمثیل غار، فرآیند تفکر فلسفی را به صورت نمادین توضیح می‌دهد و هرگز به صورت صریح آن را تشریح نمی‌کند.

(فلسفه یازدهم، فلسفه و زندگی، صفحه‌های ۲۴ و ۲۵)

۱۲۶- گزینه «۱»

(یوار پاکدل)

برای هیچ دانشی از جمله فلسفه نمی‌توان آغار تاریخی دقیقی را تعیین کرد حتی با توجه به آخرین گزارشات. فقط با آخرین آثار باقی‌مانده می‌توان گزارشی اجمالی از اولین اندیشه‌های فلسفی به‌دست داد نه چیزی بیشتر از آن.

(فلسفه یازدهم، آغاز تاریخی فلسفه، صفحه‌های ۲۹ و ۳۰)

۱۲۷- گزینه «۲»

(موسی سپاهی - سراوان)

فیثاغورس یکی از فیلسوفان اولیه است. فیثاغورس که پایه‌گذار ریاضی و هندسه است، یکی از پایه‌گذاران فلسفه نیز محسوب می‌شود. او ریاضیات را به‌گونه‌ای خاص با فلسفه و عرفان در هم آمیخت و یک دستگاه فلسفی عمیق بنیان نهاد.

بررسی گزینه‌ها:

گزینه «۱»: فیثاغورس یکی از پایه‌گذاران فلسفه محسوب می‌شود.

گزینه «۲»: فیثاغورس از واژه «تئوری» به معنایی که امروزه رایج است، (نظریه) برای نخستین بار استفاده کرد.

گزینه «۳»: از نظر فیثاغوریان اصول ریاضی درباره تمام موجودات صادق است. گزینه «۴»: فیثاغورس شناخت را محدود به ریاضیات نکرده است، بلکه معتقد است که اصول ریاضی درباره همه موجودات صادق است.

(فلسفه یازدهم، آغاز تاریخی فلسفه، صفحه ۳۱)

۱۲۸- گزینه «۱»

(عرفان دهرشیا)

عبارت گزینه «۱»، نادرست است، چون کوشش آن‌ها برای تحلیل عقلی دگرگونی‌ها بود و نه اثبات دگرگونی‌ها.

(فلسفه یازدهم، آغاز تاریخی فلسفه، صفحه‌های ۳۰ و ۳۱)

۱۲۹- گزینه «۳»

(سبا پیغرزاده صابری)

تغییر در مرتبه ظاهری و محسوس جهان، امری مقبول بین هر دو فیلسوف است و منظور پارمنیدس از ثبات این نیست که هیچ تغییری در جهان وجود ندارد، بلکه منظور از تغییر، تغییر در ذات و جوهره حقیقی یک شیء است و گرنه هر دو تغییر در عوارض را قبول داشته و آن را امری طبیعی می‌دانند.

گزینه «۱» صرفاً نظر هراکلیتوس می‌باشد و گزینه‌های «۲» و «۴» نیز صرفاً نظر پارمنیدس است.

(فلسفه یازدهم، آغاز تاریخی فلسفه، صفحه‌های ۳۱ تا ۳۴)

۱۳۰- گزینه «۱»

(مهمم رضایی‌بقا)

سوفیست‌ها به این دلیل که سخن اندیشمندان و جهان‌شناسان با یکدیگر متضاد (متعارض) است و آن‌ها نتوانسته‌اند تفسیر درستی از جهان به‌دست دهند، نظریات آنان را بی‌بهره دانسته و به جای آموزش علوم، به فن سخنوری روی آوردند و به جای رسیدن به حقیقت، پیروزی بر رقیب را هدف قرار دادند و به آن‌جا رسیدند که اصل حقیقت و واقعیت را انکار کردند.

(فلسفه یازدهم، آغاز تاریخی فلسفه، صفحه‌های ۳۴ و ۳۵)

منطق**۱۳۱- گزینه «۲»**

(پوار پاکدل)

تعریف «مغالطه» به «سفسطه» یک تعریف لغوی و تعریف «اسب» به «حیوانی که پرواز می‌کند» یک تعریف مفهومی است، هرچند که بی‌ربط و نادرست است.

(منطق، اقسام و شرایط تعریف، صفحه‌های ۳۰ و ۳۱)

۱۳۲- گزینه «۴»

(عرفان دهرشیا)

مورد «الف» کلمه اسطراب از قطب‌نما ناآشنا تر است و واضح نیست.

مورد «ب» شامل پرندگانی که توانایی پرواز ندارند، نمی‌شود و جامع نیست. مورد «ج» از متضاد کلمه در تعریف استفاده شده که موجب دوری شدن می‌شود.

مورد «د» شامل حیوانات تخم‌گذار به غیر از پرنده هم می‌شود و مانع نیست. **نکته:** مورد «ب» نه جامع است و نه مانع زیرا خفاش نیز حیوان غیرناطقی است که پرواز می‌کند، اما پستاندار است. پس تعریف مانع هم نیست. اما از آن‌جا که مورد «د» فقط مانع نیست، مورد «ب» را به عنوان جامع نبودن در نظر می‌گیریم.

(منطق، اقسام و شرایط تعریف، صفحه‌های ۳۴ تا ۳۶)

۱۳۳- گزینه «۲»

(مهمم رضایی‌بقا)

از آن‌جا که تعریف «موجود» به «هر چیزی که دارای هستی است» تعریفی جامع و مانع است، پس میان «معرف و معرف»، نسبت تساوی برقرار است و چون تعریف «فعل» به «کلمه‌ای که بر انجام کار یا روی دادن حالتی دلالت دارد» جامع است، ولی مانع نیست، چون «مصدر» نیز چنین معنایی دارد، پس تعریف عام‌تر از مفهوم است و میان «معرف و معرف» نسبت عموم و خصوص مطلق برقرار است.

(منطق، اقسام و شرایط تعریف، صفحه‌های ۳۴ تا ۳۶)

۱۳۴- گزینه «۳»

(موسی سپاهی - سراوان)

استدلال‌ها دو دسته‌اند:

۱- استدلال قیاسی که در آن مقدمات، ضرورتاً نتیجه را در پی دارند، یعنی نتیجه قطعی و یقینی است.

۲- استدلال استقرایی که در آن مقدمات، از نتیجه حمایت نسبی می‌کنند. یعنی نتیجه قطعی نیست.

همچنین در استدلال قیاسی از مقدمات کلی نتیجه جزئی گرفته می‌شود و این یعنی استنتاج جزء از کل و در استدلال استقرایی (تعمیمی) از مقدمات جزئی نتیجه کلی گرفته می‌شود و این یعنی استنتاج کل از جزء.

(منطق، اقسام استدلال استقرایی، صفحه‌های ۳۱ و ۳۲)

۱۳۵- گزینه «۱»

(سبا پیغرزاده صابری)

در این استدلال با بررسی قد دانش‌آموزان کلاس اول دبستان دخترانه، این حکم کلی داده شده که متوسط قد دختران ۷ ساله، ۱۲۴ سانتی‌متر است که از مصادیق استقرای تعمیمی قوی خواهد بود. البته چون ممکن است که یک کودک هفت‌ساله به مدرسه نرفته باشد، طبیعتاً استقرای تام نیست. (رد گزینه «۳»)

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: از آن‌جایی که نمونه‌ای بررسی شده و نتیجه به همه جامعه تعمیم داده شده است، استقرای تعمیمی است، نه استنتاج بهترین تبیین.

گزینه «۴»: همه شرایط استقرای تعمیمی قوی به‌درستی در این مثال رعایت شده‌اند.

(منطق، اقسام استدلال استقرایی، صفحه ۴۷)

۱۳۶- گزینه «۳»

(مفهم رضایی بقا)

در مورد اول، چون از روی شباهت ظاهری دو امر جزئی، حکم یک امر جزئی به امر جزئی دیگر تسری داده شده است، پس استقرای تمثیلی می‌باشد. در مورد دوم، چون از مشاهده چند روز پوشیدن کفش سفید، درباره روزهای دیگر حکم کلی داده شده است، پس از نوع استقرای تعمیمی می‌باشد.

(منطق، اقسام استدلال استقرایی، صفحه‌های ۴۲ تا ۵۲)

۱۳۷- گزینه «۳»

(پواد پاکدل)

اول باید به صورت سؤال دقت کنیم که در واقع از ما راه مقابله با یک مغالطه را خواسته است و در قسمت‌های اول گزینه‌ها فقط در گزینه‌های «۳» و «۴» مغالطه می‌بینیم. توجه کنید که استقرای تمثیلی با مغالطه تمثیل ناروا متفاوت است. اولی استدلال و تشابهی درست است و دومی تمثیل و تشابهی نابه‌جا و غلط است و در مرحله بعد باید به دنبال راه مقابله با مغالطه تمثیل ناروا باشیم که یکی از این راه‌ها آوردن استقرای تمثیلی مخالف و راه دوم توجه به وجوه اختلاف دو موردی است که به هم تشبیه شده‌اند. با توجه به این توضیحات گزینه «۳» درست است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: استقرای تمثیلی صرف یک مغالطه محسوب نمی‌شود، اما تمثیل ناروا قطعاً یک مغالطه است. قسمت دوم گزینه، درست است. گزینه «۲»: هر دو قسمت این گزینه اشتباه هستند. برای مقابله با یک تمثیل ناروا باید وجوه اختلاف بیشتر را پیدا و پررنگ کنیم، نه نقاط اشتراک را.

گزینه «۴»: قسمت اول درست است، اما برای مقابله با یک تمثیل ناروا باید وجوه اختلاف بیشتر را پیدا و پررنگ کنیم نه نقاط اشتراک را.

(منطق، اقسام استدلال استقرایی، صفحه‌های ۴۳ و ۴۴)

۱۳۸- گزینه «۴»

(موسی سپاهی - سروان)

برخی جملات انشایی هستند، یعنی خبری از عالم خارج نمی‌دهند، بلکه تمایلات، احساسات، خواسته‌ها و اموری از این دست را مطرح می‌کنند. برخی جملات خبری هستند، یعنی درباره عالم خارج خبر می‌دهند. خبر می‌تواند قطعی و یا شرطی باشد؛ اگر خبر قطعی باشد، جمله (قضیه) حمله است و اگر خبر دارای حکم شرط باشد، جمله (قضیه) شرطی است.

پس قضایا دو دسته‌اند: ۱- حمله ۲- شرطی؛ و تفاوت آن‌ها در حکم است. حکم قضایای حمله، قطعی است و حکم قضایای شرطی، شرطی است. در گزینه‌های «۱»، «۲» و «۳» شرط وجود دارد، پس این عبارات و قضایای شرطی هستند، اما گزینه «۴» ندا و امر دارد، لذا فاقد حکم است.

(منطق، قضیه عملی، صفحه‌های ۵۵ و ۵۶)

۱۳۹- گزینه «۱»

(کنکور سراسری ۹۶)

کلمه «مجموعه» از نظر لفظی در گزینه «۴» موضوع قضیه واقع شده است و چون مورد اشاره قرار گرفته است، موضوعی جزئی است و قضیه حتماً شخصی است.

«مجموعه اعداد فرد» در گزینه «۲» نیز به علت معین بودن افراد آن، موضوعی جزئی است و قضیه نیز شخصی است.

هم‌چنین از آن‌جایی که در گزینه «۳» نمی‌توان از سوری مانند «هر»، «هیچ» یا «بعضی» استفاده کرد، در نتیجه این گزینه هم شخصی است و نه محصوره.

(منطق، قضیه عملی، صفحه ۵۸)

۱۴۰- گزینه «۱»

(سبا پیغرزاده صابری)

در این گزینه دو قضیه موجود است که یکی از آن‌ها به شکل جمله استفهام انکاری مطرح شده است (دیوانه چه می‌دانی یعنی دیوانه بودن را نمی‌دانی)

علل رد سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: صرفاً یک قضیه در مصراع اول موجود است و ادامه جمله بعدی ناقص بوده و شرط تام بودن قضیه را دارا نیست.

گزینه «۳»: کل این عبارت یک جمله می‌باشد که به صورت قضیه شرطی متصل مطرح شده: اگر چرخ گرهی از سرت باز نکند، آنگاه گره دیگری بر سرت نمی‌بندد.

گزینه «۴»: کل عبارت این بیت دارای یک قضیه است که بخش اول آن امری است، بنابراین قضیه نیست و مصراع دوم صرفاً قضیه محسوب می‌شود.

(منطق، قضیه عملی، صفحه‌های ۵۶ تا ۵۸)

فلسفه دوازدهم

۱۴۱- گزینه «۳»

(کنکور سراسری ۹۹)

در حمل ماهیت بر ماهیت رابطه وجوبی برقرار است (مثلاً انسان حیوان ناطق است). اما در حمل وجود بر ماهیت رابطه وجوبی برقرار نیست. بلکه آن چیز ممکن است باشد یا نباشد. پس اگر وجود و ماهیت یکی بودند تصور هر ماهیت برای موجود شدنش کافی بود. این بدین معنی است که وجودیافتن هیچ ماهیتی دیگر به دلیل نیاز نداشت، زیرا تصور برای وجودداشتن کافی بود. پس اینکه می‌توان ماهیاتی را تصور کرد که وجود ندارند، دلیلی بر مغایرت وجود و ماهیت است.

(فلسفه دوازدهم، هستی و پیستی، صفحه ۵)

۱۴۲- گزینه «۳»

(مفهم رضایی بقا)

مغایرت و تفاوت میان مفاهیم وجود و ماهیت برقرار است. (درستی گزینه «۳» حمل وجود بر انسان نیاز به دلیل دارد، اما حمل مفهوم ناطق و متفکر بر انسان نیاز به دلیل ندارد؛ زیرا رابطه ضروری میان آن‌ها وجود دارد.

(نادرستی گزینه‌های «۲» و «۴» البته وجود در خارج از ماهیت جدا نیست و وجود و ماهیت دو چیز در عالم واقعیت نیستند. (نادرستی گزینه «۱»)

(فلسفه دوازدهم، هستی و پیستی، صفحه‌های ۴ و ۵)

۱۴۳- گزینه «۴»

(پوار پاکدل)

اگر هستی و چیستی عین هم بودند، دیگر جایی برای مفهوم علت و تعیین مصادیق آن و کشف سنخیت میان علت‌ها و معلول‌ها باقی نمی‌ماند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

اگر وجود و ماهیت یا همان هستی و چیستی عین هم بودند، جهان پر از تصورات انسان‌ها می‌شد، زیرا انسان‌ها به محض تصور هر ماهیتی به وجود آن ماهیت هم اطمینان داشتند. (رد گزینه «۱»). همچنین در صورت یکسان بودن وجود و ماهیت، انسان دیگر قادر نبود میان موجودات اختلاف و تمایز را ببیند، زیرا تفاوت موجودات با هم در ماهیتشان است. (رد گزینه «۲»). اگر وجود و ماهیت عینیت داشتند، علمی مانند زیست‌شناسی که به دنبال شناخت تفاوت و اختلاف موجودات با یکدیگر هست هم شکل نمی‌گرفت و بی‌معنا می‌شد. (رد گزینه «۳»)

(فلسفه دوازدهم، هستی و پیستی، صفحه‌های ۵ و ۶)

۱۴۴- گزینه «۱»

(عرفان هدرشیا)

حمل «شکل» بر «دایره» اولی ذاتی است؛ چون شکل‌بودن جزئی از ذات دایره است که هرگز تصور غیر از آن ممکن نیست. اما در مورد سایر گزینه‌ها نمی‌توان این‌گونه حکم کرد.

(فلسفه دوازدهم، هستی و پیستی، صفحه ۵)

۱۴۵- گزینه «۴»

(موسی سپاهی - سراوان)

توماس آکوئیناس که با فلسفه ابن‌سینا آشنا بود، اصل مغایرت وجود و ماهیت را در اروپا گسترش داد. آکوئیناس مکتب تومیس را پایه‌گذاری کرد که بیشتر متکی به دیدگاه‌های ابن‌سینا و تا حدودی ابن‌رشد بود و همین امر فرصتی را فراهم کرد تا فلاسفه غرب با اندیشه‌های فلسفی و عقلی ابن‌سینا و ابن‌رشد آشنا شوند و از این طریق مجدداً با فلسفه ارسطویی ارتباط برقرار کنند.

(فلسفه دوازدهم، هستی و پیستی، صفحه‌های ۶ و ۷)

۱۴۶- گزینه «۴»

(سبا معفرزاده صابری)

این پرسش که آیا موجودات جهان ضرورتاً وجود دارند یا ذات آن‌ها امکانی است و عدمشان نیز ممکن بوده است یا خیر، پرسشی است که مستقیماً وجود و امکان جهان هستی را به بحث می‌گذارد.

(فلسفه دوازدهم، جهان ممکنات، صفحه‌های ۸ و ۹)

۱۴۷- گزینه «۴»

(عرفان هدرشیا)

در گزینه‌های «۱ تا ۳» حمل وجوبی و ضروری است؛ اما در گزینه «۴» حمل امتناعی است، زیرا استدلال نوعی تفکر است و نه نوعی دانش.

(فلسفه دوازدهم، جهان ممکنات، صفحه‌های ۹ و ۱۰)

۱۴۸- گزینه «۳»

(پوار پاکدل)

رابطه مفهوم وجود با مفاهیم عدد طبیعی زوج کوچکتر از ۲، شریک خدا و ارتفاع دو نقیض امتناعی است.

رابطه مفهوم وجود با مفاهیم کوه یخی، رستم، خرگوش، دریای گیوه، خورشید و بهشت رابطه امکانی است.

رابطه مفهوم وجود با مفاهیم مربع متوازی‌الاضلاع، خداوند و واجب‌الوجود یک رابطه وجوبی است.

(فلسفه دوازدهم، جهان ممکنات، صفحه‌های ۹ تا ۱۲)

۱۴۹- گزینه «۴»

(مهمرب رضایی بقا)

«هندوانه» نسبت به وجود، رابطه امکانی دارد؛ زیرا می‌تواند باشد یا نباشد. «مورچه غول‌پیکر» نسبت به وجود، رابطه امکانی دارد؛ زیرا می‌تواند باشد. اگرچه فعلاً موجود نیست. دقت کنید که اگر رابطه چیزی با وجود از نوع امتناعی باشد، حتی تصور آن در ذهن نیز غیرممکن می‌شود. در حالی که می‌بینیم می‌توانیم در ذهن مورچه‌ای غول‌پیکر را تصور کنیم. اما رابطه «شیرین‌شور» که اصلاً امکان وجود در واقعیت و تصور ذهنی را ندارد، از نوع امتناعی و محال است.

(فلسفه دوازدهم، جهان ممکنات، صفحه‌های ۱۰ تا ۱۲)

۱۵۰- گزینه «۴»

(کنکور قارج از کشور ۱۴۰۲)

اگر وجود جزئی از ماهیت بود، در آن صورت همه چیزهایی که ماهیت داشتند، به حمل اولی ذاتی موجود می‌شدند و حمل وجود بر همه ماهیات مانند حمل «حیوان» بر «انسان» یا «فلز» بر «گیوه» بود. بنابراین می‌توان گفت که اگر وجود از اجزای ماهیت بود، همه چیز واجب‌الوجود می‌شد. دقت شود که گزینه‌های «۲» و «۳» مربوط به «عینیت وجود و ماهیت» هستند نه «جزء ماهیت بودن وجود».

(فلسفه دوازدهم، هستی و پیستی، صفحه‌های ۵ و ۶)

اقتصاد

۱۵۱- گزینه «ا»

(امسان عالی نژاد)

کالای مکمل مفهومی در علم اقتصاد است که در برابر کالای جانشین بیان می‌شود؛ کالای مکمل به کالاهایی گفته می‌شود که به صورت تکمیلی و باهم مصرف می‌شوند تا یک نیاز مشخص را برطرف سازند. مانند قند و چای یا اتوموبیل و بنزین یا مسواک و خمیردندان. گفتنی است که افزایش قیمت یکی از کالاهای مکمل باعث کاهش در میزان تقاضا برای کالای دیگر خواهد شد و برعکس کاهش قیمت یکی از کالاهای مکمل باعث افزایش میزان تقاضا برای کالای مکمل‌اش خواهد شد. بنابراین با کاهش قیمت مسواک و با فرض ثابت ماندن قیمت خمیردندان، تقاضای خمیردندان افزایش می‌یابد و منحنی تقاضای آن به سمت راست و خارج انتقال می‌یابد.

(اقتصاد، بازار پیست و پلگونه عمل می‌کنند، صفحه‌های ۴۸ تا ۴۹)

۱۵۲- گزینه «ا»

(مهوری ضیائی)

دو گروه از مهم‌ترین تصمیم‌گیرندگان و بازیگران در اقتصاد: خانوارها و بنگاه‌ها هستند. خانوارها در دو حالت در اقتصاد مشارکت می‌کنند:

۱- خانوارها کالاها و خدمات مورد نیاز را از کسب و کارها خریداری می‌کنند.

۲- خانوارها زمین، نیروی کار، سرمایه و کارآفرینی را برای تولید کالاها و خدمات ارائه می‌کنند.

برای تولید کالاها و خدمات، بنگاه‌ها باید از خانوارها منابع را خریداری یا اجاره کنند؛ مثلاً یک رستوران زنجیره‌ای، زمانی که افرادی را استخدام می‌کند، نیروی کار از خانوارها اجاره می‌کند.

(اقتصاد، بازار پیست و پلگونه عمل می‌کنند، صفحه ۴۶)

۱۵۳- گزینه «ف»

(مهوری کاروان)

الف) مقدار تقاضای تعادلی: ۳۰ واحد

کمبود تقاضا در نقطه A: ۶۰ واحد

کمبود تقاضا نسبت به مقدار تقاضای تعادلی در نقطه A:

$$\text{واحد } ۶۰ - ۳۰ = ۳۰$$

ب) در سطوح قیمت بالاتر از قیمت تعادلی در بازار با مازاد عرضه یا کمبود تقاضا مواجه‌ایم. با توجه به نمودار صورت سؤال در قیمت ۲۰۰۰ تومان، مقدار عرضه برابر با ۵۰ واحد و مقدار تقاضا در این قیمت برابر با ۱۰ واحد است؛ در نتیجه داریم:

مازاد عرضه یا کمبود تقاضا در قیمت ۲۰۰۰ تومان:

$$\text{واحد } ۵۰ - ۱۰ = ۴۰$$

در سطوح قیمت پایین‌تر از قیمت تعادلی در بازار با کمبود عرضه یا مازاد تقاضا مواجه‌ایم. با توجه به نمودار صورت سؤال در قیمت ۵۰۰ تومان، مقدار عرضه برابر با ۱۰ واحد و مقدار تقاضا در این قیمت برابر با ۵۰ واحد است؛ در نتیجه داریم:

کمبود عرضه یا مازاد تقاضا در قیمت ۵۰۰ تومان:

$$\text{واحد } ۵۰ - ۱۰ = ۴۰$$

(اقتصاد، بازار پیست و پلگونه عمل می‌کنند، صفحه‌های ۴۸ تا ۵۱)

۱۵۴- گزینه «ف»

(سارا شریفی)

$$\left(۲۵۰۰ + \left(۲۵۰۰ \times \frac{۱۰}{۱۰۰} \right) = ۲۵۰۰ \right) \text{ قیمت فروش با مالیات بر ارزش افزوده در مرحله (۱)}$$

$$\text{تومان } ۲,۷۵۰ =$$

$$\left(۳,۲۰۰ + \left(۳,۲۰۰ \times \frac{۱۰}{۱۰۰} \right) = ۳,۲۰۰ \right) \text{ قیمت فروش با مالیات بر ارزش افزوده در مرحله (۲)}$$

$$\text{تومان } ۳,۵۲۰ =$$

$$\left(۵,۵۰۰ + \left(۵,۵۰۰ \times \frac{۱۰}{۱۰۰} \right) = ۵,۵۰۰ \right) \text{ قیمت فروش با مالیات بر ارزش افزوده در مرحله (۳)}$$

$$\text{تومان } ۶,۰۵۰ =$$

$$\left(۲۵۰۰ \times \frac{۱۰}{۱۰۰} = ۲۵۰ \right) \text{ مالیات بر ارزش افزوده جمع‌آوری شده توسط فروشنده در مرحله (۱)}$$

$$\text{تومان } ۲۵۰ =$$

$$\left(۳,۲۰۰ \times \frac{۱۰}{۱۰۰} = ۳۲۰ \right) \text{ مالیات بر ارزش افزوده جمع‌آوری شده توسط فروشنده در مرحله (۲)}$$

$$\text{تومان } ۳۲۰ =$$

$$\left(۵,۵۰۰ \times \frac{۱۰}{۱۰۰} = ۵۵۰ \right) \text{ مالیات بر ارزش افزوده جمع‌آوری شده توسط فروشنده در مرحله (۳)}$$

$$\text{تومان } ۵۵۰ =$$

• اعتبار مالیات بر ارزش افزوده‌هایی که در مرحله قبل از مرحله (۱) پرداخت شده

۲۵۰ = اعتبار مالیات بر ارزش افزوده‌هایی که در مرحله قبل از مرحله (۲) پرداخت شده

۳۲۰ = اعتبار مالیات بر ارزش افزوده‌هایی که در مرحله قبل از مرحله (۳) پرداخت شده

تومان ۲۵۰ = مالیات بر ارزش افزوده خالص جمع‌آوری شده در مرحله (۱)

۲۵۰ - ۳۲۰ = مالیات بر ارزش افزوده خالص جمع‌آوری شده در مرحله (۲)

$$\text{تومان } ۷۰ =$$

۳۲۰ - ۵۵۰ = مالیات بر ارزش افزوده خالص جمع‌آوری شده در مرحله (۳)

$$\text{تومان } ۲۳۰ =$$

تومان ۵۵۰ = مجموع مالیات بر ارزش افزوده جمع‌آوری شده

(اقتصاد نقش دولت در اقتصاد پیست؟، صفحه ۶۳)

ج) اگر اصل مزیت‌های مطلق و نسبی رعایت نشود اولاً از منابع و سرمایه‌ها به بهترین نحو ممکن استفاده نمی‌شود که به نوعی هدر رفت آن‌ها محسوب می‌شود ثانیاً با تولید محصولات کمتر و بی کیفیت تر رفاه جامعه کاهش می‌یابد.

(اقتصاد، تجارت بین‌الملل، صفحه‌های ۷۲ و ۷۳)

۱۵۹- گزینه «۴»

(مهری ضیائی)

الف: ایالات متحده آمریکا در دهه ۷۰ قرن بیستم نیز مجدداً به سیاست‌های حمایت‌گرایانه در مقابل تجارت آزاد روی آورد.

ب: آمریکا، کانادا و مکزیک در سال ۱۹۹۲، پیمان تجارت آزاد، مشهور به پیمان نفتا را امضا کردند.

ج: در اواخر قرن هجدهم و اوایل قرن نوزدهم، کشورهای آلمان و اروپای شرقی و ایالات متحده در جهت تقویت و حمایت از صنایع داخلی خود، تعرفه‌های حمایتی متعددی بر کالاهای وارداتی وضع کردند.

(اقتصاد، تجارت بین‌الملل، صفحه ۷۵)

۱۶۰- گزینه «۳»

(امسان عالی‌نژاد)

در صورتی یک کشور می‌تواند به وضعیت استقلال و استحکام اقتصادی نزدیک شود که:

الف) راه‌های تأمین کالاهای وارداتی یا بازارهای فروش کالاهای صادراتی خود را گوناگون کند.

ب) از وضعیت تک‌محصولی فاصله بگیرد.

ج) با خلق مزیت‌های جدید اقتصادی امکان تأمین برخی نیازهای مهم و اساسی را در داخل کشور فراهم کند.

د) به علم و فناوری و اقتصاد دانش بنیان توجه بیشتری داشته باشد.

(اقتصاد، تجارت بین‌الملل، صفحه ۷۷)

۱۵۵- گزینه «۴»

(کنکور قارج از کشور ۱۴۰۲- نوبت دوم - تیرماه)

- مالیات بر ارزش افزوده از مالیات‌ستانی مضاعف جلوگیری می‌کند، چرا که مالیات پرداخت‌شده تولیدکنندگان قبلی از مالیات بر فروش بعدی کسر می‌شود.

- حقوق و عوارض گمرکی علاوه بر این که یکی از راه‌های درآمدزایی دولت‌ها هستند، معمولاً برای حمایت از صنایع داخلی نیز به کار گرفته می‌شوند.

- مالیات بر درآمد اشخاص مهم‌ترین نوع مالیات است.

- اساس و مبنای مالیات بر دارایی ثروت مؤدی است.

(اقتصاد، نقش دولت در اقتصاد پیوسته، صفحه‌های ۶۱ تا ۶۳)

۱۵۶- گزینه «۳»

(سارا شریفی)

بررسی عبارات صورت سؤال:

الف) صحیح است.

ب) غلط است. دولت با تعریف و اجرای حقوق مالکیت، امنیت خرید و فروش و مبادلات را بهبود می‌بخشد. دولت اجازه نمی‌دهد تا زمانی که فروشنده اثبات نکند که مالک واقعی چیزی است، آن را بفروشد.

پ) غلط است. دولت با وضع قوانین و مقررات ویژه در زمینه‌های مختلف می‌کوشد تا وجود اطلاعات و آگاهی‌های لازم را برای مبادله بین افراد تضمین کند.

ت) غلط است. تعریف کالای عمومی: به کالا و خدماتی گفته می‌شود که توسط افراد زیادی می‌تواند هم‌زمان استفاده شود و شما نمی‌توانید مردم را از استفاده آن محروم سازید.

(اقتصاد، نقش دولت در اقتصاد پیوسته، صفحه‌های ۵۷ تا ۵۹)

۱۵۷- گزینه «۲»

(کنکور سراسری ۱۴۰۲- نوبت دوم - تیرماه)

دولت سالیانه بخشی از درآمد مورد نیاز خود را از طریق ایجاد بدهی (یعنی قرض گرفتن از مردم یا شریک کردن آن‌ها در طرح‌های عمرانی و سرمایه‌گذاری‌های دولت و تقسیم سود بین آن‌ها) تأمین می‌کند. (این درآمد نیز تا ابد نمی‌تواند پایدار باشد).

(اقتصاد، نقش دولت در اقتصاد پیوسته، صفحه‌های ۶۴ و ۶۵)

۱۵۸- گزینه «۲»

(امسان عالی‌نژاد)

الف) کشوری که هزینه فرصت تولید یک کالا در آن کمتر است، یعنی باید از مقدار کمتری از کالای دیگر صرف‌نظر کند تا این کالا را تولید کند، پس در تولید کالای موردنظر «مزیت نسبی» دارد.

ب) صادرات کالاها به تولیدکنندگان اجازه می‌دهد تا محصولات خود را در بازارهای بزرگ‌تری به فروش برسانند و به منظور رقابت با تولیدکنندگان دیگر، به تلاش بیشتر برای تولید بهتر و کارآمدتر وادار شوند.

دفترچه سؤال

آزمون هوش و استعداد
(دوره دوم)
۱۹ مرداد

تعداد کل سؤالات آزمون: ۲۰
زمان پاسخ‌گویی: ۳۰ دقیقه

گروه فنی تولید

حمید لنجان‌زاده اصفهانی	مسئول آزمون
فاطمه راسخ	ویراستار
محیا اصغری	مدیر گروه مستندسازی
علیرضا همایون‌خواه	مسئول درس مستندسازی
سپهر حسن‌خان‌پور، حمید اصفهانی، فاطمه راسخ، نیلوفر امینی، آرین توسل، نازنین صدقی، محمدرضا اسفندیار	طراحان
معصومه روحانیان	حروف‌چینی و صفحه‌آرایی
حمید عباسی	ناظر چاپ

برای مشاهده پاسخ‌ها، به صفحه شخصی خود در سایت کانون مراجعه کنید.

استعداد تحلیلی

۲۵۱- گزینه ۳»

(سپهر حسن فان پور)

غم‌خانه: خانه غم

تیره‌بخت: دارای بخت تیره / نوکیسه: دارای کیسه نو / بلندقامت: دارای قامت بلند

(هوش کلامی)

۲۵۲- گزینه ۱»

(سپهر حسن فان پور)

همه واژه‌های صورت سؤال و گزینه پاسخ از ساختار «بن مضارع + ان» تشکیل شده است:

دو + ان / گری + ان / خند + ان / پریش + ان

(هوش کلامی)

۲۵۳- گزینه ۲»

(نیلوفر امینی)

متن به طور کلی در مخالفت با این اندیشه است که اگر عاقل باشیم، هیجان نخواهیم داشت.

(هوش کلامی)

۲۵۴- گزینه ۴»

(نیلوفر امینی)

متن خشونت را صرفاً ابزار می‌داند و به همین دلیل بیان می‌کند که نمی‌توان آن را ماهیت چیزی دانست. دیگر گزینه‌ها از متن بر نمی‌آید.

(هوش کلامی)

۲۵۵- گزینه ۳»

(نیلوفر امینی)

متن در انکار لزوم برقراری رابطه بین رفتارهای جانوری و رفتارهای انسانی، و یا حداقل در بیان بی‌فایده بودن آن است. برای مثال، از ازدحام جمعیت انسانی که منجر به خشونت می‌شود سخن می‌گوید و می‌گوید برای فهم این موضوع، نیازی به آزمایش موش‌ها نیست، مناطق پست و کثیف شهر این موضوع را نشان می‌دهد.

(هوش کلامی)

۲۵۶- گزینه ۲»

(عمیر اصفهانی)

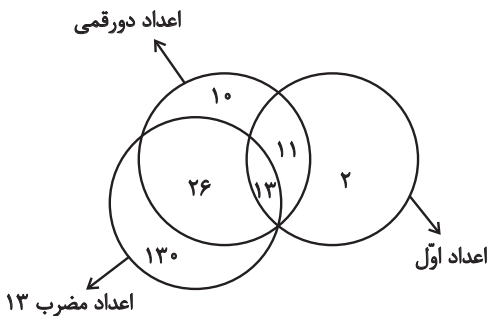
یوزپلنگ‌ها کفتار نیستند، یعنی همه یوزپلنگ‌ها در دسته غیرکفتارها می‌گنجند.

(هوش کلامی)

۲۵۷- گزینه ۱»

(عمیر اصفهانی)

خود عدد سیزده، عددی دورقمی، اول و مضرب سیزده است. بنابراین سه دسته باید در یک نقطه اشتراک داشته باشند. همچنین نه همه اعداد دورقمی اولند و نه همه اعداد اول دورقمی و نه همه اعداد مضرب سیزده دورقمی‌اند و نه همه دورقمی‌ها مضرب سیزده. در نهایت، نه همه اعداد مضرب سیزده عدد اولند و نه همه اعداد اول، مضرب سیزده. اما نکته‌ای که هست، این که هیچ عدد مضرب سیزده عدد اول نیست مگر این که دورقمی باشد. مثالی از جدول پرشده پاسخ:

(هوش کلامی)

۲۵۸- گزینه ۲»

(معمدرضا اسفندیار)

ساعت در هر ۱۲ ساعت، یعنی $۱۲ \times ۶۰ = ۷۲۰$ دقیقه، ۳۶ دقیقه عقب می‌ماند، یعنی برای طی کردن ۱۲ ساعت $۷۲۰ + ۳۶ = ۷۵۶$ دقیقه زمان لازم است.

حال در یک تناسب ساده معلوم می‌شود برای طی سه ساعت و نیم در ساعت ما، یعنی $۲۱۰ = ۳ / ۵ \times ۶۰$ دقیقه، $۲۲۰ / ۵$ دقیقه زمان لازم است:

$$\frac{۷۲۰}{۷۵۶} \mid \frac{۲۱۰}{?} \Rightarrow ? = \frac{۲۱۰ \times ۷۵۶}{۷۲۰} = ۲۲۰ / ۵$$

(هوش ریاضی)

۲۵۹- گزینه «۴»

(آرین توسل)

عقربه ساعت شمار ۳۶۰ درجه را در ۱۲ ساعت طی می‌کند. پس در هر دقیقه $\frac{360}{12 \times 60} = \frac{1}{2}$ درجه حرکت می‌کند. عقربه دقیقه‌شمار در هر دقیقه

$\frac{360}{6} = 6$ درجه حرکت می‌کند. در ساعت ۶ عقربه ساعت‌شمار روی

ساعت ۶ و عقربه دقیقه‌شمار روی ساعت ۱۲ است، یعنی ۱۸۰ درجه اختلاف بین دو عقربه. حال اگر n دقیقه پس از ساعت ۶ این دو عقربه روی هم منطبق شوند، باید معادله زیر درست باشد:

$$180 + \frac{n}{2} = 6n \Rightarrow n = \frac{360}{11} = 32 \frac{8}{11} \text{ دقیقه}$$

(هوش ریاضی)

۲۶۰- گزینه «۱»

(آرین توسل)

در سال ۱۳۹۵، علی ۱۰ ساله و مسعود ۱۵ ساله است. بر اساس داده «ج».

سعید در این سال ۲۰ سال دارد: $\frac{10+15+?}{3} = 15 \Rightarrow ? = 20$

پس سعید متولد $1395 - 20 = 1375$ است، زمانی که مادر خانواده ۲۹ ساله بوده است. پس ۲۹ سال بعد سن مادر خانواده دو برابر سن سعید خواهد بود:

$$29 + x = 2x \Rightarrow x = 29$$

که این یعنی سال $1375 + 29 = 1404$.

(هوش ریاضی)

۲۶۱- گزینه «۲»

(فاطمه اسخ)

در ماه‌های سی روزه، آن روزهای هفته که به روزهای اول و دوم ماه مربوطند، پنج بار و دیگر روزهای هفته چهار بار وجود دارند:

$$\begin{array}{r} 30 \\ -28 \\ \hline 2 \end{array} \quad \begin{array}{r} 7 \\ 4 \\ \hline 2 \end{array}$$

عدد روزهای هر روز هفته نیز در ماه، یکی در میان زوج و فرد است، چرا که «هفت» خود عددی فرد است. اگر پنج روز هفته در ماه مهر در تاریخ‌هایی به عددهای زوج است، روزهای دوم، نهم، شانزدهم، بیست‌وسوم و سی‌ام ماه

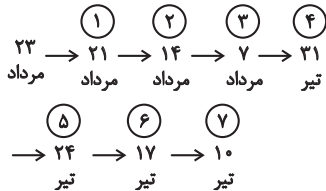
است. این روزها در این سؤال، یکشنبه است. پس دوشنبه و جمعه چهار بار و شنبه نیز پنج بار در ماه وجود دارد.

(هوش ریاضی)

۲۶۲- گزینه «۲»

(نازنین صدیقی)

اولین شنبه قبلی، ۲۱ مرداد است. از آن، شش تا هفت روز عقب می‌رویم:

پس هفت تا شنبه قبلی، ۱۰ تیر است. شش روز بعد از آن، ۱۶ تیر است. بنابراین روز تولد شخص مدنظر ما، ۱۶ تیر است. تا ۱۵ تیر سال آینده، او هنوز تولد چهارده سالگی خود را جشن نگرفته است، پس باید جمع شمعه‌های یک تا سیزده سالگی او را حساب کنیم:

$$1+2+3+\dots+12+13 = \frac{14 \times 13}{2} = 91$$

(هوش ریاضی)

۲۶۳- گزینه «۲»

(عمیر اصفوانی)

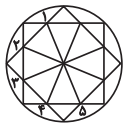
الف) روزی که دو روز قبلش، جمعه هفته بعد است: یکشنبه دو هفته بعد فردای روزی که دو روز قبلش، جمعه هفته بعد است: دوشنبه دو هفته بعد هفت روز پیش از فردای روزی که دو روز قبلش، جمعه هفته بعد است: دوشنبه هفته بعد

ب) روزی که دیروز سه‌شنبه هفته قبل بود: چهارشنبه هفته قبل

فردای روزی که دیروز سه‌شنبه هفته قبل بود: پنج‌شنبه هفته قبل

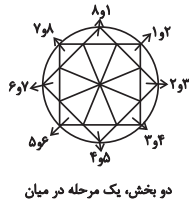
دوشنبه هفته بعد، دقیقاً یازده روز پس از پنج‌شنبه هفته قبل است.

(هوش ریاضی)

یک مرحله پادساعتگرد

(هوش غیرکلامی)

یک، دو، سه و چهار
مرحله ساعتگرد

دو بخش، یک مرحله در میان

(فایده راسخ)

۲۶۸- گزینه «۴»

در انتقال از چپ به راست در هر ردیف از الگوی صورت سؤال، طرح سقف ثابت می‌ماند. طرح شکل وسط به پایه می‌رسد و طرح قسمت کمان‌دار، به طرح شکل وسط می‌رسد.

(هوش غیرکلامی)

(ممید اصفهانی)

۲۶۹- گزینه «۴»

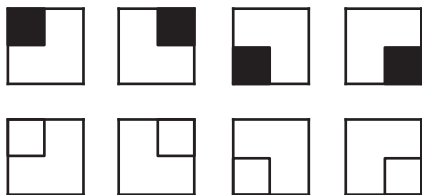
قسمت‌های مشترک ستون‌های چپ و راست در هر ردیف از الگوی صورت سؤال، با ۱۸۰ درجه دوران، در ستون وسط آن ردیف رسم شده است.

(هوش غیرکلامی)

(فایده راسخ)

۲۷۰- گزینه «۴»

هشت شکل 2×2 در هر ردیف در هر ستون از الگوی صورت سؤال دقیقاً یک بار تکرار می‌شود.

(هوش غیرکلامی)

(ممید اصفهانی)

۲۶۴- گزینه «۲»

نیما و مینا هیچ کدام فرزند نخست نیستند. امین نیز از مینا کوچکتر است، پس فقط مبیناست که ممکن است در جایگاه نخست قرار گیرد. امین در جایگاه چهارم نیست، چرا که از نیما بزرگتر است. مینا نیز در جایگاه چهارم نیست، پس نیماست که چهارمین فرزند خانواده است. امین و مینا، در جایگاه‌های دوم و سوم هستند ولی جایگاه دقیق آنها معلوم نیست.

(هوش ریاضی)

(کتاب استعداد(تفلیلی هوش کلامی)

۲۶۵- گزینه «۱»

پاسخ‌های افراد حاضر در کلاس با هم متفاوت است؛ اما حقیقت یکی است، پس حتماً فقط و فقط یک نفر درست می‌گوید که آن یک نفر نمی‌تواند نفر پنجم باشد، زیرا اگر هیچ‌یک از افراد ورزش نکرده باشند، یعنی هر پنج نفر دروغ گفته و کسی ورزش نکرده است.

اگر نفر اول راست گفته باشد و چهار نفر ورزش کرده باشند، خودش هم که راستگوست ورزش کرده است، یعنی $4 - 1 = 3$ نفر دیگر هم باید ورزش کرده و راست گفته باشند، اما این با حرف سه نفر دیگر در تناقض است، پس نفر اول دروغ گفته و ورزش نکرده است. به همین ترتیب ثابت می‌شود افراد دوم و سوم هم دروغ گفته‌اند و ورزش نکرده‌اند. فرد چهارم راست گفته است، خودش تنها شخصی بوده است که ورزش کرده است.

(هوش ریاضی)

(ممید اصفهانی)

۲۶۶- گزینه «۲»

تصویر در آینه وارون جانبی و در آب، معکوس است. در دیگر گزینه‌ها جایگاه پاها و یا جایگاه شاخک‌ها عوض شده است.

(هوش غیرکلامی)

(فایده راسخ)

۲۶۷- گزینه «۴»

سه الگو در صورت سؤال هست: